This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Dette er en digital utgave av en bok som i generasjoner har vært oppbevart i bibliotekshyller før den omhyggelig ble skannet av Google som del av et prosjekt for å gjøre verdens bøker tilgjengelige på nettet.

Den har levd så lenge at opphavretten er utløpt, og boken kan legges ut på offentlig domene. En offentlig domene-bok er en bok som aldri har vært underlagt opphavsrett eller hvis juridiske opphavrettigheter har utløpt. Det kan variere fra land til land om en bok finnes på det offentlige domenet. Offentlig domene-bøker er vår port til fortiden, med et vell av historie, kultur og kunnskap som ofte er vanskelig å finne fram til.

Merker, notater og andre anmerkninger i margen som finnes i det originale eksemplaret, vises også i denne filen - en påminnelse om bokens lange ferd fra utgiver til bibiliotek, og til den ender hos deg.

Retningslinjer for bruk

Google er stolt over å kunne digitalisere offentlig domene-materiale sammen med biblioteker, og gjøre det bredt tilgjengelig. Offentlig domene-bøker tilhører offentligheten, og vi er simpelthen deres "oppsynsmenn". Dette arbeidet er imidlertid kostbart, så for å kunne opprettholde denne tjenesten, har vi tatt noen forholdsregler for å hindre misbruk av kommersielle aktører, inkludert innføring av tekniske restriksjoner på automatiske søk.

Vi ber deg også om følgende:

- Bruk bare filene til ikke-kommersielle formål
  Google Book Search er designet for bruk av enkeltpersoner, og vi ber deg om å bruke disse filene til personlige, ikke-kommersielle formål.

- Ikke bruk automatiske søk
  Ikke send automatiske søk av noe slag til Googles system. Ta kontakt med oss hvis du driver forskning innen maskinoversettelse, optisk tegngjenkjenning eller andre områder der tilgang til store mengder tekst kan være nyttig. Vi er positive til bruk av offentlig domene-materiale til slike formål, og kan være til hjelp.

- Behold henvisning
  Google-"vannmerket" som du finner i hver fil, er viktig for å informere brukere om dette prosjektet og hjelpe dem med å finne også annet materiale via Google Book Search. Vennligst ikke fjern.

- Hold deg innenfor loven
  Uansett hvordan du bruker materialet, husk at du er ansvarlig for at du opptrer innenfor loven. Du kan ikke trekke den slutningen at vår vurdering av en bok som tilhørende det offentlige domene for brukere i USA, impliserer at boken også er offentlig tilgjengelig for brukere i andre land. Det varierer fra land til land om boken fremdeles er underlagt opphavrett, og vi kan ikke gi veiledning knyttet til om en bestemt anvendelse av en bestemt bok, er tillatt. Trekk derfor ikke den slutningen at en bok som dukker opp på Google Book Search kan brukes på hvilken som helst måte, hvor som helst i verden. Erstatningsansvaret ved brudd på opphavsrettigheter kan bli ganske stort.

Om Google Book Search

Googles mål er å organisere informasjonen i verden og gjøre den universelt tilgjengelig og utnyttbar. Google Book Search hjelper leserne med å oppdage verdens bøker samtidig som vi hjelper forfattere og utgivere med å nå frem til nytt publikum. Du kan søke gjennom hele teksten i denne boken på `http://books.google.com/`

A 931,127

Vilhelm Krag

Fra det blaa Bryggerhus

Kristiania 1911
Forlagt av H. Aschehoug & Co. (W. Nygaard)

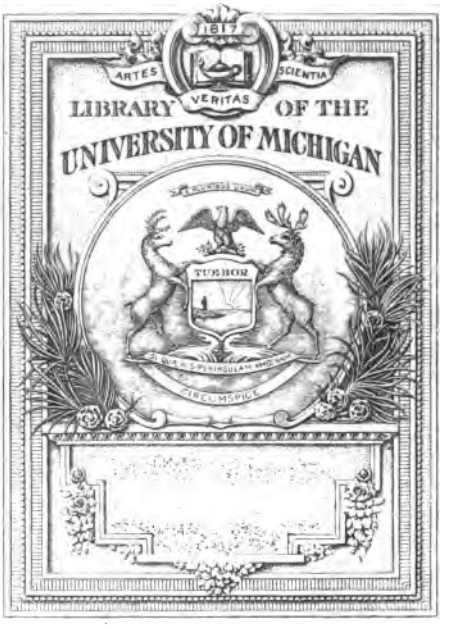
1817
ARTES
VERITAS
SCIENTIA
LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF MICHIGAN
TUEBOR
SI QUAERIS PENINSULAM AMOENAM
CIRCUMSPICE

Andreas Wexels

133

VILHELM KRAG

FRA DET BLAA BRYGGERHUS

AF EN DIGTERS OPTEGNELSER

KRISTIANIA
FORLAGT AF H. ASCHEHOUG & CO. (W. NYGAARD)
1911

Copyright 1911
by H. Aschehoug & Co.
Kristiania.

839.88
K89fv

DET MALLINGSKE BOGTRYKKERI

Scandinavian
Cammermeyer
2-1-30
20952

INDHOLD

	Side.
Presten	1
Taletta i Svingen	26
Det blaa Bryggerhus	43
Ud paa Lykke og Fromme	52
Præsidenten	91
Skjærene og Ollermand	114
Jomfrua i det Grø-ne	135
Geniet	153
Fyrsten	172
Sent i Oktober	191
November	208
Finale	218

PRESTEN.

Det er den 16de April idag.

Derfor er det, jeg holder mig her midt paa blanke Eftermiddagen, — ligger og drar mig paa en gulgraa Sjøknat og glor paa Solskvalpet i Fjæren og røger Portorico av en halvsur Snadde, — istedetfor at sidde flittigt og pent i det blaa Bryggerhus hos min Vært Skipper Kathinko og skrive Vers.

For Skam at sige sidder jeg — gamle Menneske — og skriver Vers nu om Dagene, som skulde jeg være en Grønskolling paa atten. — Jeg fortæller det ikke til nogen, og Gud skal vide, at ingen spørger om det heller — kanske med Undtagelse af min bekymrede Forlægger. Men ham kan jeg sagtens indbilde, at jeg bare holder paa at forfatte lidt af hvert som sædvanligt. Noget til Julebordet i al Uskyldighed.

Og saa sidder jeg i Virkeligheden og skriver Vers, saa det synger i Bryggerhuset. —

Italien og Renæssancen og Sol og Blod og Fest — altsammen synger det om i Bryggerhuset, medens Gjælden stiger langsomt opover begge Ørene, saa den snart er standsmæssig, selv for en Lyriker at være. — Det er det vilde Vanvid; men engang i Livet skulde det gjøres. I mange Aar har jeg havt Lysten og Planen, men aldrig Modet før nu, da det er vildere Vanvid end nogensinde at byde en bekymret Forlægger Vers — ak Gud, tænk Vers!

Men hvordan kan det saa hænge sammen, at jeg midt paa blanke Eftermiddagen kan ligge her paa den gule Sjøknatten og glo paa Solskvalpet og røge for mange Penge i Portorico?

Jo, for idag er det den 16de April, og saa galt som det høres, saa er Sandheden den, at jeg er ræd for den 16de April.

Saalænge tilbage jeg kan erindre, er der hændt mig noget særdeles netop paa denne Dag. Ja, det er bare til at le af; men det er nu saa alligevel.

For en Evighed siden, da jeg var en ubekymret Sjæl, da glædede jeg mig til den Dag som til en Fest. For selv om jeg ikke lagde to Pinder i Kors, saa hændte der altid noget vidunderligt og pludseligt den 16de April.

Siden blev Overraskelserne anderledes og

mindre vidunderlige, og i de sidste Aar har det været, som den svarte Fanden selv skulde være ude og gaa efter mig netop den fordum saa gavmilde Aprildag.

Derfor mener jeg som saa, at havde jeg idag siddet og digtet i mit blaa Bryggerhus, som jeg pleier, saa var naturligvis Fanden faret i min Pen og havde digtet ad Hekkenfjeld til og sat en Flek midt i Bogen og gjort Flekken saa usynlig for mine Øine, at den siden var blevet staaende der og havde ødelagt hele Livsværket.

Men nu har jeg været sindig og luret den Herre grundigt ved at ligge her og røge Portorico og ikke sætte Pen til Papiret den ganske Dag.

— Der er forresten intet særs at sige paa Vind og Veir og Dagen i sin Almindelighed. — Himlen er blakk over det hele og Sjøen ligesaa; men Solen staar da tilskue saavidt — som en blank Kugle deroppe og aarker netop at dryppe to-tre kviksølvskinnende Strimler ned i Fjærekanten, og dem triller Sjødraget frem og tilbage — indover og udover i ubegribelig Ensformighed.

For en liden Stund siden dinglede en liden Krabbebengel op paa en Sten midt i Sjøskvalpet

og blev staaende ganske taabelig og klippe med en Klo ud i Luften. Den saa ud, som om den slet ikke kunde finde paa noget at more sig med. Og tilslut puttede den sig ned i Væden igjen af lutter Kjedsommelighed.

Naar jeg saa fortæller, at Dampbaaden var her for en Times Tid siden og lossede en tom Kasse og lastede en tom Tønde, da har jeg fortalt alt, hvad der er foregaaet herude, saalænge jeg har været her. —

Saa her er egentlig intet i Environen, der skal beskjæftige ens Tanker; der hænder isandhed intet sindsoprivende, som skal minde om, at Skjæbnedagen holder paa at helde.

Længe har jeg ligget med Hænderne foldede under Nakken og Øinene halvlukkede mod Himlen, da jeg reiser mig for at stoppe mig en ny Pibe. Pludselig opdager jeg noget, som bevæger sig paa Veien langt derborte.

Mirakel, der kommer nogen vandrende helt henne ved Næsset. Endnu saa jeg aldrig nogen gaa den Vei. Og nu kommer der i denne stille Dag et Menneske derbortefra. Til og med en Prest. En Prest i fulde Pontifikalier. I Kappe og Krave!

Aa ja, forresten. Det er ikke saa farligt. Det er bare Presten her i Bygden. Og han

kan umuligt have noget med den sextende at gjøre, den høist beklagelsesværdige Mand.

Ja, for *han* maa da ialfald have det fælt tilgavns, Statens ansatte Prest i dette religiøse Hvepsebøle, hvor der i hvert andet Hus sidder en skraasikker Sekt, der har fundet Sandhedens eneste Nøgle, som laaser Paradiset op for Sektens udsøgte Snes Sjæle, medens Bygdens øvrige Sekter plus Planetens øvrige Millioner reverenter talt kommer til at gaa til Helvede.

Her er dette Menneske Prest.

Her, hvor Emissærer rigtig mæsker sig og gaar Gjæstebudsgang fra Grænd til Grænd Sommeren lang og ligger i Vinterbol, naar Sæsonen bliver for kjølig. — Her gaar denne stakkars Presten (som atpaatil er fra Hedemarken!) og har ikke saa meget som en gammel Lægdekjærring, som „holder med" ham. — Havde han endda havt en liden Prestekone ved sin Side, til hvem han havde kunnet klage sig paa sit østlandske, og hos hvem han kanske havde kunnet finde Husvalelse, — men nei! Hedemarkingen er Ungkarl; han sidder mutters alene i nogle øde Kot i en fæl sveisen Villa, der kaldes Prestegaard.

Fra første Stund af har jeg havt Medliden-

hed med ham og har endog været i Kirke — om ikke for andet saa for at fylde lidt efter fattig Evne. Thi Søndag efter Søndag staar Kirken saa tom, at det er en Gru. Det er Presten og Klokkeren og Lensmanden, de to sidste med Koner og Børneflokke. Det er det hele. Hvis der da ikke tilfældigvis skulde være Barnedaab; men da kommer rigtignok Fadderne først naar Prækenen er forbi.

Saa *den* Presten, han har det ialfald ikke godt. Vi har tilfældigvis truffet hinanden nogle faa Gange; og vi har talt sammen om løst og fast i al Venskabelighed. Spørger De mig om, hvordan han ser ud til Hverdags, skal jeg ikke kunne svare Dem saadan i en Haandevending. Der er ikke noget ved Trækkene, der strax slaar en som det, der giver Ansigtet Karakter, og saa har han en brunlig Vorte under høire Øie, og denne Vorte hypnotiserer mig slig, at jeg ligesom ikke kan komme bort fra den og omspænde de øvrige Træk. Thi denne Vorte er immer urolig og rører paa sig, baade naar han snakker og især naar han smiler; da glider den helt op til Øieranden.

Et er jeg sikker paa, og det er, at smuk er Presten ikke. Han har efter mit flygtige Indtryk et knortet Ansigt, og det skal ikke gjøre det bedre,

at der stadig farer smaa nervøse Trækninger fra Munden til Øinene.

Dog kommer Hedemarkingen og jeg godt ud af det sammen; thi vi er begge venlige mod hinanden.

Og saa kalder han mig *Hr. Candidaten!* Og det tiltaler mig.

For naar en Digter først skal tituleres, klinger Hr. Candidaten baade pynteligt og rimeligt. For det første ligger der i Benævnelsen et ganske svagt, men yderst vemodigt Behag; — en Mindelse om hine stolte Selvfølelsens Dage, da man Død og Plage! var Minervæ latinske Søn med Duskeluen paa Snur i Septembersolen paa Carl Johan. — For det andet betyder jo Candidatus en ung Borger, der gaar ledig paa Torvet i sin snehvide Toga og venter paa den Tid, da han skal foretage sig noget nyttigt og kanhænde blive noget stort i Staten.

Jeg er derfor selv overmaade tilfreds med Titulaturen.

Det var nu forresten egentlig min Vært Skipper Kathinko, som gjorde, at jeg første Gang fandt paa at gaa i Kirken og høre Presten.

Thi det hændte etpar Gange i Vinter, naar jeg kom ind til Kathinko, og der tilfældigvis var nogle Brødre og Søstre af *hans* ufeilbar-

lige Sekt tilstede, — kom da Presten paa Tale, kan De tro! Ak, de medlidende Smil! Og den sure Hovedrysten! Og de megetvidende Øiekast!

Ikke saa at nogen sagde noget strax; aa, nei tænk!

Der kom et lidet Ord puslende først, et lidet Ord, som skulde berede Stien for de andre. — Og det lille Ordet sagde hverken det ene eller det andet. Det var egentlig saa rent uskyldigt.

Og saa kom en liden Pause. — Og saa kom et Ord til. — —

Der findes ikke Mennesker i Norges Land, som kan *skumle* slig som disse. De har drevet den fordækte Tale op til et rent Mesterskab. De forstaar at skjule en Hentydning under Ordene, saa intet Menneske kan gribe den. Men dog træffer Hentydningens Braadd de tusen Steder og rammer tifold dybere end den hvasseste Paastand.

Og *som* de skumlede om Presten!

Først var det bare en, som spurgte i al Enfoldighed om tro Presten egentlig var saa ivrig i Aanden. Aanei, svarede saa en anden, det var jo stygt at si' sligt — især om en Kjærkens Tjener; — men tro han kje heller var at kalde et lidegranne lunken.

Og saa tukled de med Bibelsteder og vrikked sig lidt efter lidt videre og videre med Skriftsprog og Salmevers og tilsidst bedyrede selveste Kathinko, at Presten burde *udspøttest!* Thi det siger Herren, at hvo som hverken er med mig eller mod mig, han skal *udspøttest.*

Tænk, Kathinko, — han som ellers hører til de rimeligste. Han som i mange Ting er en ganske pyntelig Fyr og dertilmed en rigtig Pussenille, den Skjelm! det ved jeg, fra engang han havde faaet et Glas Genever saa ganske ulovligen, thi han er saa blaa af Baand som nogen.

Men da skulde man have hørt Kathinko — haha, hvor han kroede sig, den gamle Gris! Han snøftede af Erindringer og lumre Lyster.

Saa naar nu selve Kathinko syntes, at Presten skulde *udspøttest,* da blev jeg virkelig nysgjerrig og gik i Kirken, saafort Søndagen kom.

Jeg satte mig lidt afsides; men det var ikke godt at skjule sig i al denne jammerlige Tomhed. Presten fik ogsaa strax Øie paa mig, og jeg havde fra første Stund af en ubehagelig Følelse af, at jeg generede ham ved mit Nærvær. — Herregud, han troede vist, at jeg kom for at kriticere hans Præstation og for senere at gjøre Løier med den; thi hver Gang han

under sin Tale streifede mig med Øinene, blev han lidt febrilsk og holdt tydeligvis paa at tabe Traaden.

Idetheletaget var det Synd at sige, at han var Taler i den Forstand som saamange andre baade geistlige og verdslige. Hvis det kniber med Sammenhængen, kan de bare lade Ordene pjaske afgaarde som Vandet af en uudtømmelig Tud. Nei, oratorisk Foredrag, som det vist hedder, det manglede Presten i en løierlig tiltalende Grad.

Men meget af det han sagde, var vakkert sagt og sikkerlig dybt følt. Og modigt. For tænk at staa op i denne Bygd, hvor alle har alt paa det rene, og forkynde, at Christendommens Væsen er Kjærlighed og atter Kjærlighed og Ydmyghed og atter Ydmyghed.

Ja, han vovede endog at pege paa de Farer, Bogstavtroen kunde have. Den kunde medføre en aandelig Selvgodhed, som var Herren en Vederstyggelighed. Sandelig sagde ikke Presten det. Et Menneske kunde granske Skrifterne og finde ud, hvad der var den rette Vei, og dog kunde hans Hjerte være haardt og hovmodigt, saa Herren aldrig vilde tage Bo i det, — skjønt det burde være Herrens Tempel. Saadant et Menneske, der har fundet,

hvor Veien til Himlen gaar, men hvis Hjerte dog er forhærdet, han kan lignes med et Træ, der kun bærer Blade. — Thi Christendommens skjønne Blomster er Ydmyghed og atter Ydmyghed og dens gyldne Frugter er Kjærlighed og atter Kjærlighed.

Ja tænk, tror De ikke Presten forkyndte alt dette. Da jeg gik hjemover, sagde jeg til mig selv: dette kan aldrig gaa godt. For selv om der ikke var Folk at snakke om paa Gulvet, har der sagtens været nogle paa Trævet, og da kommer det nok ud baade paa den ene og paa den anden Maade. Og Rygtet voxer som bekjendt.

Ja, her kan saamæn blive Forargelse! tænkte jeg.

Saa var det nogle Uger efter — en Eftermiddag, jeg sad og arbeidet, da jeg idelig blev forstyrret af Traakk over Tunet og Smeld i Bislagdøren.

Dette var noget høist usædvanligt, og man bliver jo nysgjerrig, naar man bor for sig selv, saa jeg tilsidst maatte tage mig en Tur over og se, hvad der var paafærde.

Da jeg kom ind i Stuen, stod der en sex-syv af Sekten med Kathinko i Midten og snakkede fortere, en Folk pleier her paa Lands-

bygden, men da de saa mig, blev de stille med et, saa jeg forstod, jeg kom til Uleilighed, og gik strax over i mit Bryggerhus igjen. Jeg satte mig til at arbeide og havde forlængst glemt det hele, da det gik i Svalen og bankede paa Døren, og ind kom Skipper Kathinko i fuld Reisehyre.

Det var ikke ofte, Skipper Kathinko gjorde mig den Ære at besøge mig paa mit ringe Kammers, saa jeg skal sige, jeg blev overrasket.

Naa —?

Jo, det var nu det, at den Tiden, jeg havde været inde i Stuen, saa vilde Kathinko aldrig sige noget, fordi der var saa mange andre. Men hvis jeg vilde vide det, saa skulde der foregaa noget overordentligt i Bedehuset ikveld.

Jøs bevares, sagde jeg. Noget overordentligt! Det var rent ugodsligt.

„Ja, naa skal Dere høre," fortsatte Kathinko og dæmpede Stemmen. „Hvissom at Dere gaar hen paa Bedehuset ikveld, saa skal Dere faa høre Bibelbudet — ja Dere ved Mons Mikkelsen fra Mandal, han er Bibelbud — *han skal segje Presten Sandheda.*"

De kan forstaa, jeg ikke var sen til at faa Helstøvlerne paa Tamp og Kavajen om mig

og Uveirshatten nedover Ørene; for det var et Vasseføre med Slorp og Sneklass til midt paa Ankelen, og der blaaste en ækkel Sønnavind, som førte med sig saa lummer en Havskodde.

Frem kom da Kathinko og jeg til Bedehuset, som laa og lyste lange Veier. Det var godt at se, at der skulde foregaa noget særdeles ikveld; for de sparede ikke engang paa Parafinen, men ødslede med hele tre store Hængelamper.

Det var saa sin Sag at komme ind i Salen, saa stappende fuld var den af alt, hvad der kunde krybe og gaa i hele Bygden, og alt dette Krybendes og Gaaendes stinkede og svedede og dampede omkap. Jeg holdt mig klogeligt tæt bag Kathinko, som sindigt pløiede en lun Kjølstribe for mig tværsigjennem smaat og stort. Og frem kom vi ogsaa tilsidst — helt frem til selveste første Bænk. Hvordan Folk bar sig ad med at trykke sig endda tættere sammen end de var før, det fatter jeg ikke; men sikkert er det, at baade Kathinko og jeg fik en liden Bænkebede paa den fine Bænk.

Dog finere end selv vi maatte sikkert de tre være, som sad paa den lille Førhøining foran os og med Ansigterne vendt i stort Alvor mod os. Thi de sad ligefrem paa hver sin Pindestol og

havde et brunt Bord foran sig med baade Bibel og Vandkaraffel paa.

Finest af disse tre igjen maatte han i Midten være. Han maatte mindst være Bibelbudet fra Mandal.

Han var skaldet og skjægløs og meget blegfed. Ansigtet flød ud i lutter bløde Muskler, Underhagen hang slapt ned mellem de aabne Flipper. Og rundt om dette ækkelt nøgne Ansigt kringlede der sig nogle brunsorte Krøller lystent frem over Ørene; en enkelt daskede kjælent helt frem paa Kindet.

Alt dette kunde tilnød passere, men hvad der gjorde Manden ganske uappetitlig for mig fra første Stund var, at han havde sorte uldne Halvvanter paa alle Fingrene, hvilket vakte Anelser, som gjorde mig ganske kvalm, hvergang jeg saa de sorte malpropre Uldfingre famle henigjennem Bibelens hvide Blade.

Jeg tilstaar derfor villigt, at jeg ikke saa med uhildede Øine paa Mons Mikkelsen fra Mandal, og det imponerede mig ikke, at han nu og da kikkede ned i Bogen gjennem et sortindfattet Seglas.

Klokken var allerede over otte; Bibelbudet havde allerede flere Gange seet paa sit store Guldur, som han holdt pralende langt frem for

sig. Menigheden sad færdig med opslaaede Salmebøger og skottede dels paa Bibelbudet, dels mod Indgangsdøren. Varmen og Stanken i Lokalet steg stadig, men der var uhyggeligt stille. Kun nu og da klaskede en kraftig Spytteklat mod Gulvet, eller der var nogen, som harkede udholdende og grundigt.

Endelig opstod der en Bevægelse henne ved Indgangsdøren. Alle Hovederne vendte sig som paa Kommando. Men Bibelbudet paa Pindestolen greb raskt Seglasset og gav sig til at gruble over et Sted langt fremme i en af de allerførste Mosebøger. —

Det var Presten som kom. Nu, tænkte jeg, nu gjælder det at holde Øine og Ører stive. Og jeg strakte min lange Hals saa høit, jeg kunde.

Jo, der stod han i Halvmørket nede ved Indgangen. Han var i Oljeklær og Sydvest. — Han saa ganske ud som alle de andre Sjøfolk i Bedehuset.

Der var strax kommet to Mænd hen til ham; de talte til ham, jeg kunde ikke høre, hvad der blev sagt, men jeg kunde se, de vilde, at han skulde gaa frem til Bordet.

Han saa sig om, og da han saa Lokalet tætpakket af Mennesker og alles Øine vendte

mod ham, kom der noget utrygt over hele hans Skikkelse. Jeg kunde tydelig se, at den Mand følte sig alene blandt Fiender. Og jeg kunde se, at han bad om at blive staaende, hvor han var. Se hvor drivende vaad jeg er, sagde han og pegte paa Oljefrakken og rystede Sydvesten.

Men nei — der var ikke Tale om, at han fik Lov til at blive staaende der. Ikke Tale om! De hjalp ham ligefrem med at faa Regnfrakken af. Da for der et forskræmt Udtryk henover hans Øine — hvad ialverden betyder dette? Den har Dere saavist aldrig hjulpet mig med før, sagde hans forundrede Øine.

Da de vel havde faaet Oljehyren af ham, værsaagod! Om ikke Pastoren vilde sidde fram?

Jo, han gik. Halvt mekanisk. Han saa Folkeskaren aabne sig lydløst. Han gik mellem to Mure af maabende Mennesker og gloende Øine. Han vidste ikke, hvad alt dette skulde betyde. Han vidste ikke, hvad han skulde foretage sig. Han gned Hænderne mod hinanden af lutter Forlegenhed og nikkede nu og da til nogen, som ikke svarede.

Han anede intet og det værste, det var godt at se.

Endelig var Spidsrodgangen tilende, og han

stod foran Retterstedet, hvor Mons Mikkelsen den strenge Bøddel, sad og ventede ham med Seglasset grusomt vippende mellem sine Uldfingre.

Først da de to Mænd vilde, at han skulde sætte sig paa en af Pindestolene, syntes han for Alvor at ane Uraad. For han stansede og saa sig forvildet om. Han blev ganske som nummen, og han saa betydelig dum ud. Men Folkene forklarede, og — i og for sig: var der noget underligt i, at Presten i Bygden fik sidde paa Podiet, naar Bibelbudet holdt Opbyggelse? Det var jo tværtimod det eneste rimelige.

Dog lod det ikke til, som om dette havde arriveret Presten nogensinde før her i Bygden; men han satte sig da paa den ledige Stol og Salmesangen begyndte. Da syv Vers var tilende, reiste Bibelbudet sig og læste op Texten. Da han var færdig, rømmede han sig og spyttede i en Spyttebakke, og hele Menigheden rømmede sig i Kor og spyttede enstemmigt paa Gulvet.

Aahaa, tænkte jeg. Nu skal han øiensynlig begynde at segje Presten Sandheda.

Men han begyndte i det Lange og det Brede; han sang og skreg paa samme vemodige Tone hele Tiden; der fandtes ikke anden Tone til i hans Bryst end dette eneste ene Bræg.

Jeg forsøgte først at følge Traaden, men opgav det snart, og hensank i mine egne traurige Betragtninger.

Indtil jeg med et mærkede, der foregik noget med Kathinko, han snudde lidt paa sig, han ligesom belavede sig paa noget.

Og samtidig hørte jeg, at Bibelbudet fik Vind i Seilene. Stemmen begyndte at gaa i Dønninger, den hev sig høit op i Diskanten, før jeg vidste Ordet af det.

„Og saa ville vi samle os, Brødre og Søstre, i Forbøn for én, der iaften er iblandt os og som mere end nogen anden trænger at ildnes udaf den Hellige Aand og vækkes af den Søndens Slummer, hvorudi han nu er saa dybt nedsjunken. Ja, Brødre og Søstre i Herren, lader os alle bede for ham, som her sidder —“ og nu vendte han sig bardus mod Presten, og i samme Øieblik drattede hele Forsamlingen paa Knæ paa Gulvet med et svare Spektakel, — om det saa var Kathinko, den lumre Hykler! saa kastede han sig uden Betænkning pladask op i den brune Spyttedabbe, han i Forveien havde været saa betænkt at lave foran sig.

Fra nu af sad jeg bare og saa paa Presten. Med det samme Menigheden faldt paa Knæ,

var han sprunget op. Det svarte Skjæg stritted i et kridhvidt Ansigt — Øinene stod vilde. Han tog et Skridt frem imod Lægprædikanten —: Nu slaar han forlade mig hele Mandaliten tværsigjennem, tænkte jeg. — Men pludselig begyndte han at skjælve, den skulderbrede Mand, og Armene svaiede fremover. Indtil han lagde begge sine Hænder foran Ansigtet. Slig blev han staaende, lidt bøiet fremover Bordet. En og anden Gang dirred han fra Fodsaalen til Issen, og med engang forstod jeg det. Jeg forstod med en egen forfærdet Ærefrygt, at der, der lige foran mig, der stod et Menneske og kjæmpede den store Kamp for sin Gud og mod sig selv.

Og medens Lægprædikanten drev paa med Lunkenhedens og Vantroens Aand, som er af Djævelen og alt deslige, og hele Bygden snufsede og mumlede med, blev Presten mere og mere rolig, ludede sig længere og længere frem over Bordet, men stadig med Hænderne krampagtigt pressede foran Ansigtet.

Slig blev han staaende en hel Stund, efterat Bibelbudet havde endt sin Trudsel mod Ulven i Faareklæderne og sit Løfte om Ild og Svovl og Helvede. Slig blev han staaende, efterat Almuen havde reist sig og rømmet

sig færdig og var kommet sig tilrette paa Bænkene. —

Nu var det virkelig ganske dødsstilt i Bedehuset. Folk glemte endog at spytte, saa det var tydeligt, Spændingen var unaturlig.

Da Presten endelig løsnede Hænderne foran Ansigtet, var hans Udtryk forunderligt. Han var langt borte fra os alle. Han bevægede Læberne umærkeligt, som om han sagde noget ganske stille til nogen, og han saa lidt op og bøiede Hovedet ganske svagt og smilede umærkeligt, som om han sagde Farvel til nogen.

Først lidt efter hvert blev hans Træk nærværende, men hans Haand rystede endnu, da han strøg sig henover Øinene, før han vendte sig og talte.

„Kjære Venner," sagde han paa sit rolige østlandsk. „Jeg vil takke Dere allesammen. Tak, fordi Dere bad til Gud for mig. Vi trænger alle til at bedes for. Men ingen trænger det saameget som jeg, arme, elendige Synder. Ingen trænger det saameget som jeg. Jeg vil takke Dere allesammen. Allesammen!"

Og han trykkede Bibelbudet i Fingervanten, og bukkede dybt for ham og satte sig stille ved Bordet.

Nu blev der almindelig Mumlen og Hvisken

i hele Bedehuset; jeg hørte Kathinko hviske til sin Sidemand: „Jasaamæn maatte han gaa til Bekjendels!“

Derpaa fortsatte Mandaliten sin Opbyggelse. — Nu var han atter stemt i den brægende Enstonighed; men der var en triumferende Mine over ham og hans dinglende Seglas, og denne Mine havde jeg ikke godt af. Til Kathinkos og Menighedens uhørte Rædsel reiste jeg mig og gik høit og lydeligt min Vei.

Dette vakte ogsaa senere en vis Forargelse; men jeg blev dog snart tilgivet; thi hvem kan regne paa en Digter i et Bedehus! — — —

— — Denne besynderlige Hændelse ligger jeg paa min Stenknatt og mindes, altimens jeg uvilkaarlig følger med Øinene Prestekjolen, som kommer vandrende paa den forladte Vei fra Næsset.

Da han kommer forbi Stengjærdet lige herved, opdager han mig og stanser, og før jeg ved Ordet af det, skjørter Prestemanden op, saa jeg skimter etpar graa Buxeben under Kjolen, og han skræver over Stengjærdet med Kursen sat ret paa mig. Det kan hænde, jeg kommer mig op i en Fart; thi som før bemærket er vi meget venlige mod hinanden, og det er jo en Skam, at han, som baade er ældst Akademi-

ker og desuden i Prestekjole, skal have alt det Besvær for min Skyld.

Ja, vi hilser hjerteligt paa hinanden, og han spørger, om Hr. Candidaten fremdeles er boende paa disse Kanter.

Hr. Candidaten svarer høfligt, at han kommer til at bo her foreløbigt, indtil han er færdig med et Arbeide, han holder paa med. Om Hr. Pastoren skulde indover, saa kunde vi slaa Følge.

Hvorpaa Hr. Pastoren og Hr. Candidaten sammen begiver sig afsted henad den fattigslige Bygdevei, som fører fra Sjøen opover mod Kirkebygden.

Vi snakker sammen om løst og fast, og han er saa god at snakke med. Han praler ikke hverken af sin Alder eller sin Viden, og det gjør ligesom heller ingenting, at han er Prest. Tiltrods for at han er Østlænding, har jeg en behagelig Følelse af, at her i Sognet tilhører vi to nogenlunde den samme Religion.

Derfor kan jeg ogsaa under Samtalen tillade mig at nærme mig Bedehusmødet. Jeg siger noget som, at her er saamegen aandelig Uryddighed paa denne Kant af Landet. Og denne Uryddighed kan være interessant nok at iagttage for en Kunstner, men for en Sjælesørger maa den være uudholdelig.

Da ser han paa mig med et Smil, som jager Vorten helt op i Øiekrogen: „Men var det ikke Dem, Hr. Candidat, som engang sagde til mig, at man skulde dyrke sin Have?“

„Jo, ganske vist,“ svarer jeg. „Men jeg mente noget mere verdsligt noget. — Det er min Stolthed, at jeg er den første i Verdenshistorien, som har elsket Lister og Mandals Amt og dyrket det med tilliggende Kystdistrikter, men Gud bevare mig for at være Prest her.“

„Sig ikke det, sig ikke det,“ og nu svulmer Prestens Stemme og hans Ansigt forandrer sig. Hans Øine bliver store og sværmeriske. „Ogsaa jeg har min Have at dyrke, Hr. Candidat! Denne!“ Og han svinger høit en Bog, han hele Tiden har gaaet med i Haanden. Det er Bibelen.

„Her er min Have! Jeg forsikrer Dem høit og dyrt: alt hvad Livet kan bringe af Sorg og af Smerte —: aa, jeg kan pløie min Sorg og spade min Smerte ned mellem denne Bogs Blade. Og se — hver Gang gror der frem af min Smerte Fred, af min Sorg Glæde. Hver Dag ny Fred, hver Time ny Glæde. Jeg kan møde Had, jeg kan møde Modgang, og som det elendige foragtelige Menneske jeg er, avler det Bitterhed eller Ukjærlighed i mit Hjerte.

Men gaar jeg til Herrens Ord med min Bitterhed, og saar jeg min Ukjærlighed som Frøkorn dybt i Herrens hellige Ord: saa kan jeg føle, — jeg kan *føle* det, Hr. Candidat, — hvordan det strax begynder at gro paa Stengrunden inde i mig, og blomstre, blomstre, hører De, af Mildhed og Ydmyghed. Er ikke dette et Mirakel? Dette at ondt blir godt, haardt blir mildt? Og hvordan? Jo, ved at sigte Haardheden og Ondskaben gjennem Guds gamle, evige Ord.

Ja, Hr. Candidat! Man skal sandelig dyrke sin Have. Og jeg forlanger, at De skal tro mig paa mit Ord, og jeg ved, at De tror mig, naar jeg siger, at hver den, som pløier ned sin Feighed, sit Hovmod, sin Selvretfærdighed — alt det usle, usle vi Mennesker har vanskeligst for at ofre — naar vi pløier det ned her, i denne vidunderlige Bog — se da sker Miraklet! Da voxer det frem! Da voxer det frem af denne Bogs Blade — Roser af Tidsler, et Paradisflor! — Et Paradisflor af den Mildhed, vi Mennesker ikke kan fatte, af den Fred, som er Maalet for al Livets forvildede Smerte.

Det var *det*, jeg kanske kunde ha at lære netop disse Mennesker, som bor her."

Jeg ved intet at svare, og vi gaar i Stilhed sammen, indtil vi kommer did, hvor hans Vei bøier af tilvenstre. Vi trykker hinandens Hænder og siger Farvel. Men jeg bliver staaende og se efter ham. Det er, som om hans Skikkelse voxer i Tusmørket, der han gaar afsted mellem de øde Lyngheier. Og tilslut ser han ud som en Skygge, en vældig Skygge, der forsvinder i Kvelden.

TALETTA I SVINGEN.

Nu lider det mod Kveld; nu damper Theen hos Kathinko.

Der gror Skyer og Mørke op fra Sjøen mod syd; det tætner til over hele Himlen. Men mod nord skinner en bred Strime sølvklart, og se! midt i en Skyrevne staar pludselig Vaarstjernen blank og ny.

Jeg rusler min Gang opover den nedlagte Bygdevei, hvor Græstorven gror i de gamle Hjulspor. — Aa, for en mild Stilhed over Jorden; — fra en nypløiet Ager etsteds i Nærheden kommer en ung Duft af den allerførste Vaar.

Hvor Bygdeveien støder sammen med den nye Postvei, staar en Hytte; — rigtig en *Hytte*, med et Vindu og en Dør og en skak Pibe paa Taget. Væggene er røde som Blod, men Vindueskarmene og Vindskierne og Dørstolperne er smilende hvide. Og i Døren — midt paa

den lave Svil — sidder en liden Tull af et Menneske. Sammenskrumpen og ubevægelig. En gammel liden Kone er det, som sidder der, indsvøbt i sit graa Tørklæde. Og der sidder hun hver Godveirskveld og glor stivt nedad Veien, som om hun ventede nogen.

Men den arme Taletta kan sagtens vente; aldrig kommer dog den, hun venter paa.

Naar Folk kommer forbi slig om Vaarkvelden og ser hende trofast sidde der, maa de smile; men de tænker ikke større derved. De lader hende sidde der og snakker ikke til hende. Thi alle kjender hendes løierlige og sørgelige Historie, og ingen vil den arme Taletta noget ondt, og derfor lader de hende vente forgjæves i Fred. —

— Taletta var en gammel Pige, som gik rundt i Bygden i Vask og Strygning, — og i Brylluper vartede hun op. Hun var blevet over de halvhundrede Aar, og Elskoven havde vandret hende forbi alle Dage. Dette var nu ganske naturligt; thi Taletta havde været stedmoderlig behandlet af Skjæbnen, baade hvad Legeme og Sjæl angaar. —

Hun saa ud som et lidet Skorpetrold, — vims og vrikkende, lidt pukkelrygget og lidt dværgagtig. — Hun var ganske flad i Ansigtet

med en snurrig Topnæse midt paa, og den stod underlig alene og saa sig omkring udover de flade Kinder og opover den flade Pande og bortover Øinene, som laa langt fra hverandre, vandblaa og uden Bryn. Munden var ogsaa næsten ubemærkelig, fordi den ganske manglede Læber, saa det blev den lille snurrige Topnæse, der stod ene og alene og saa sig om udover Fladerne.

Dertil var Taletta taabelig. Ikke i nogen ond Betydning, Stakkar! For hun var sagtens saa god og enfoldig som Dagen er lang. Men hun var taabelig med saa langt et aa, at det betyder noget ganske nær indpaa Daarekisten.

Nu havde Taletta gaaet rundt i Bygden i mangfoldige Herrens Aar og havde gjort sin Dont saa godt, hun kunde, og ingen havde nogensinde havt noget at sige om Taletta i Svingen, som hun kaldtes, fordi hendes Hytte laa netop der, hvor Veien dreiede af fra Sjøen.

Men hvem undgaar sin Skjæbne? Ingen. Selv ikke om man er langt over de halvhundrede og er taabelig med lang aa og hedder Taletta i Svingen.

Skjæbnen kom i Skikkelse af en omvankende Skrædder. Jeg har aldrig seet Skrædderen; men der skal ikke have været noget

ved ham, — end ikke ved hans Ydre; — thi hans Indre var, — som man snart skal erfare — baade sort og uhumskt, og han var ingenlunde en Pryd for sin Stand. Det eneste jeg med Sikkerhed har kunnet erfare om Skrædderen, er, at han var lavhalt og gik med Galoscher, selv i Solskin. Dette med Galoscherne gjorde ham strax upopulær i Bygden og skadede hans Søgning. Endvidere havde man iforveien en anden Skrædder, der tillige var Postbud og en af Bygdens populære Skikkelser. Man fandt det — som rimeligt kunde være — ikke pent af en yngre Mand, som til og med gik med Galoscher i Solskin, at komme her og tage Brødbiden ud af Munden paa et veltjent gammelt Postbud.

Og hvad værre var: den nye Skrædder var ikke fri for at bagtale den gamle. Han skulde saaledes engang have sagt — det var endda en Lørdag paa Landhandleriet — at Søren Postbud hverken fik Sving eller Sveis paa noget af det han syede. — Nu kunde forsaavidt dette have en vis Berettigelse; thi Søren Postbud fik saasandt hverken Sving langtmindre Sveis over noget af det, han tog sin Haand i. Hans Fantasi gik ikke længere end til at sætte nye Buxebager i gamle Hverdagsbuxer; thi

Folk nuomstunder pleiede jo mest at gaa til Byen, hvis de skulde rigges op, — naar de da ikke gjorde det selv om Vinterkvelden hjemme. — Men ligefuldt var det stygt af den nye at sige om Søren Postbud det med Svingen og Sveisen, det var de fleste enige om.

Og for rigtig at vise, hvilken Kar han var, havde den nye Skrædderen med sig nogle Modejournaler, som han bar i Bindet af et gammelt Europakart — fint skulde det være, skal De vide!

Han hed Enok og kaldte sig Enok Reinertsen, og han og ingen anden var det, som skulde blive den arme Talettas Skjæbne.

Thi tror De ikke, den onde Skrædder fik indlogeret sig i Talettas Hytte? Der var jo ikke store Lokaliteter i Hytten; det var Talettas Stue og Kjøkkenet med et lidet Hul i Væggen, som hun dristigt kaldte Spisekammer. Men fra Bislaget gik der en brøstfældig Stige op paa Øversteloft, og her var det, Skrædderen sov.

Mærkværdig nok var der ingen, som faldt paa at dette kunde være noget galt. Selvfølgelig var alle Bygdens Sladderkjærringer bagefter enige om, at de helt fra første Stund af havde syntes, det var saa rent for ilde med

Taletta, som tog Skrædderen i Huset; men dette var ret og slet Løgn. I Begyndelsen syntes ingen, det var noget galt; Folk lo bare. Og de fortalte en liflig Historie om nogen, som havde ærtet Taletta med at hun havde faaet Logerendes, noget hun havde taget meget ilde op og havde gaaet hele Landeveien nedover og skjændt: „Høh! Komme og spør! Som om ikke atte jæ' har Losserendes?"

Den arme Taletta! Hun var hovmodig for første Gang i sit Liv.

Vinteren gik uden at noget bemærkelsesværdigt hændte; men ved Paasketider kom Taletta til Kirke i nyt hvidt Hovedtørklæde med Roser paa. Da anede de fremmeligste Uraad, thi saa langt tilbage Folk kunde mindes, var den gamle Pige mødt frem til Kirke i sin længst afdøde Moders Hat med sorte Perler og Stenkulsdobber paa. Denne Hat kunde vel nu være over sine sexti Aar; men den hørte nu engang til paa Talettas Hoved, og ingen havde ventet nogensinde at faa se hende med anden Hovedbedækning.

Saa det er rimeligt, at det hvide Hovedtørklæde med de røde Roser vakte Sensation. Selvsamme Dag, da Folk kom fra Kirke, var Taletta saa uheldig at faa Følge hjemover med

en Kone, der havde en mer end almindelig fix Tunge, og hun gik lige paa Sagen og spurgte Taletta udenvidere, om det var sandt, at hun var forlovet med Skrædder Reinertsen.

„Ja," svarede Taletta enfoldigt. „Jeg tror da vel, at jeg er forloven."

Næste Dag var nu *den* Nyhed over hele Bygden. Og det værste var, at Skrædderen ikke nægtede. Nei, han gjorde saamæn ingen Hemmelighed af det; de skulde endda have Bryllup til Sanktehans.

Og hvad var der nu egentlig at gjøre med det andet end at le og ryste paa Hovedet; men det, som *er* saan, det *er* nu engang saan! Med Aars Mellemrum hændte det altid der i Bygden, at slige Rariteter giftede sig, og det forargeligste var, at det var mange slige Ægteskaber mellem Gamlinger eller Halvtomsinger som holdt sig bedre end mange af dem, der blev indgaaet mellem fornuftige Folk. Saa besønderligt er her nu engang lava her i vor søndige Verden, sagde Bygden, — saa hvem ved, — kanske Taletta baade kan bli en god og en grei Kone, den gamle Tusta.

— Skrædder Enok havde ligesom faaet lidt mere Sympathi i Bygden, efterat man fik vide, at han havde reelle Hensigter med sin Værtinde;

men ved Paasketider forspildte han igjen meget, dø han kom hjem fra Byen med en Fonograf.

Ja, skulde en have hørt Magen! Hvad skulde de fattige Krybene med Fonograf! Og saa havde han endda faaet 10 Kroner af Taletta for at betale Resten af det, han skyldte paa Fonografen. Som om hun havde noget at undvære, og nu, da hun skulde gifte sig om etpar Maaneder!

Men hvorom alting er, saa var der nu en hel Del af Bygdens Folk, som gjorde sig Ærinde nedover Veien, naar det var pent og stille om Vaarkveldene. Thi da sad Skrædderen og hans Brud i Døren og lod Fonografen synge og spille og dominere, saa det hørtes lang Vei. Og pent var det, rigtig pent. Det kunde ikke nægtes. Især var der en Salme, som blev spillet af Orgel og Basun; det lød rent høitideligt ud i Kvelden.

Saa for alt det, de vidste, kunde endda Skrædderen være en alvorlig Mand, siden han spilte saamange aandelige Melodier paa Fonografen.

— Det var bestemt: Bryllupet skulde staa selve Sanktehansdag. Taletta syede paa sin Brudedragt. Den skulde være hvid med Blonder.

Jaja, — naar de havde Raad til det, saa — Det maatte de jo bedst vide selv. — Taletta snakkede nu og da om, at Enok havde en Moster en Plads østerpaa, og den Mosteren skulde Enok arve. — Men Taletta vaste saa svært om Dagene. Dette med Bryllupet havde gjort hende endda taabeligere end ellers. Hun var ikke til at kjende igjen, Taletta. Hun lo og haustede, naar Folk traf hende paa Landeveien, hun var ganske ellevild! Høh, det fik da være Maade paa Lyksalighed ogsaa! Og saa bære sig slig, gammelt Menneske som hun var. Og saa var det ikke frit for, hun var begyndt at slaa stort paa. Først dette at hun skulde staa Brud i hvidt, som om ikke hun kunde staa i svart som saa mange andre Fattigfolk. Men saa var det ogsaa det, at hun begyndte at bede Nabokjærringerne til sig til Kaffe. Og da trakterede hun dem baade med Kage og Hvedebrød; — ja, engang havde hun endog havt ferske Thebrød fra Byen.

Nei, Taletta var saavist ikke til at kjende igjen, det skulde sandes. Skrædderen hjalp hende med Kjolen. Der skulde nok baade blive Sving og Sveis paa *den;* thi den blev syet efter en af Journalerne i Europakartet.

Og skulde den blive ligesaa prægtig som

Tegningen, ja, da maatte en rigtig sige, at Taletta blev fin nok ialfald. For den Tegningen, — ja den viste hun nu frem for sine Kaffesøstre og pegte og forklarede. Den forestillede en Dame saa fin som en Prinsesse — høi og tynd og med Sko som Sylespidser og lange Hansker med fornemt sprigende Fingre. Og paa Hovedet en Hat saa forskrækkelig! Der var Roser og andre Blomster paa den Hatten, aa —! i en Uendelighed! Ja, det var Dame det; der fandtes saavist ikke hendes Mage — ikke inde i Byen engang.

Saa blev Taletta *slig!* — ja da fik Bygden noget at glaabe paa. Nogle Søndage før Sankte Hansdag reiste Skrædder Enok ind til Byen. Han skulde bare ind og hente sine Papirer, som han havde liggende der, og som han maatte have for Lysningens Skyld. Dertil var der jo intet at sige; han skulde komme igjen imorgen Aften senest; — men han tog med sig Modejournalerne i Europakartet, og det var paafaldende, eftersom det var det eneste, han havde havt med sig, da han kom til Bygden.

Samme Eftermiddag holdt Taletta stort Kaffeslaberas; — det skulde ligesom være det sidste paa *denne* Maaden, sagde Taletta. „For næste Gang, Dere kommer, da blir det jo paa en *anden* Maade," sagde Taletta, den enfoldige.

Jaja, saa drak de hende ud af Jomfrustanden i tre hele Kjedler Kaffe og flere Poser Hvedebrød og Thebrød baade fra By og Land. Brudeudstyret laa udbredt paa Sengen; det stod enhver frit for at tage det i Øiesyn. Kjolen var fix og færdig; — efter Tegningen, ivrede Taletta, „nøiagtig som Dere ser han paa Tegningen". Og hvide Skjørter var der og hvide Tøisko, som Taletta selv havde syet, og tynde hvide Strømper, som ogsaa Talletta selv havde strikket.

For en Stads, sagde Kjærringerne og blinkede til hinanden. Og den store Myrten efter Mor havde Taletta stillet midt paa Bordet, for at de rigtig skulde se den. Var han ikke deilig, den Myrten! Den skulde bruges til Brudekrans, naar saa langt kom. Det var egentlig Sønd at plukke Mors Myrt; men naar det var ved en slig Leilighed som et Brøllop, saa vilde vist Mor ikke ha sagt noget imod det.

„Du blir saa rent besønderlig fin," skravlede Kjærringerne. „Du blir saa fjong, ja saa niddelig! Som et Prænsebaan, Taletta!" Og saa maatte de hen i Krogene og hoste af Latter og tørre Øinene og puste ud, saa hun ikke skulde mærke at de holdt paa at kværkes af Morskab.

— Tidlig næste Eftermiddag sad Taletta paa Trappen og ventede sin Brudgom. Hun havde Fonografen ved sin Side og havde sat ind Rullen Vor Gud han er saa fast en Borg, forat hun kunde modtage sin Skrædder saa smukt som muligt. —

Som sagt: hun havde sat sig ud saa tidlig, forat han ikke skulde komme overraskende: men den Forsigtighedsregel kunde hun have sparet sig. Der gik en Time og der gik to og det blev snart Thevandstid.

Hun gik ind og stellede færdig, men var alt i et ude og saa efter om hun kunde se en Mand komme haltende opover Veien.

Og der kom saa en, saa en anden. — der kom endogsaa en, der haltede: — da [illegible] Talettas Hjerte, og hun satte Fonografen igang, saa den æsede i vilden Sky, for dens Basuner begyndte at lyde — falskt og forfærdelig ud i Kveldsolen.

Men ak! Den halte var [illegible] ude fra Havsøja, som havde [illegible] engang han faldt ned fra Riggen [illegible] var ung og fór paa Langfart.

Fonografen basunerede videre. Taletta [illegible] taalmodig Salmen tilende og satte [illegible] paa, saa den kunde [illegible]

hun saa nogen haltende langt nede paa Veien — for da maatte det da være den rette!

Og Solen sank og Skyggerne bleve saa lange.

Og det blev Nat.

Men Taletta veg ikke fra Dørsvillen og Fonografen. Først da Solen stod blank over Furuholtet mod nordøst, puslede hun ind, — endda mindre end hun pleiede, og endda taabeligere i sit flade Ansigt.

Hun blev siddende ved Vinduet og se ud og forsøgte at tænke.

Men hun kunde ikke tænke, den arme Taletta. Det tumlede rundt i hendes Hoved — hultertilbulter, Tvivl, Haab, Mistanke, Forfærdelse.

Indtil hun med et fik Øie paa Fonografen, som hun havde sat fra sig paa den rene Dug med Aftenbrættet og de to hyggelige Tallerkener. Der stod Fonografen og pegte med sit hule Rør ret imod hende. Ak, den forekom hende som en frelsende Engel; — hun stod op fra sin Stol og sagde høit ud i Stuen: „For han kan da kje reise fra Fonografen ialfald.“

Denne Tanke beroligede hende ganske og aldeles. At han kunde forlade hende, det vilde

ikke være urimeligt, — men den kostelige Fonograf — aldrig! Den var det Mammons Anker, der bandt ham fast til Hytten.

Taletta klædte sig af og sov til langt oppaa Formiddagen.

— Næste Aften kom, men ikke Skrædderen. — Taletta sad i Døren med Fonografen ved sin Side og ventede — den Aften og den følgende — hver Aften, som kom, sad hun der og ventede paa, at hendes Brudgom Skrædderen skulde vende tilbage. Sankte Hansdag nærmede sig sterkt, og Folk begyndte at synes Synd i hende. — Det var etpar af hendes Kaffesøstre, som stadig besøgte hende og svælgede i hendes Ulykke og Enfold. De skjønte jo, at dette havde taget paa Talettas skrøbelige Forstand og gjort hende om muligt taabeligere end før, for hun sagde ikke stort andet end: „Jamen Dere kan da skjønne, han kan kje reise fra sin egen Fonograf!“ Og saa var hun noksaa rolig og fornøiet med det hele, den arme, trofast ventende Talleta.

Tilslut gik Folk til Presten; i slige Ting var Presten god at tage til. Om ikke Presten kunde undersøge, hvad den Skrædderen var for en Fyr. Presten ind til Byen og støvede rundt og fik Besked.

Skrædderen var en Skurk og en Bedrager. Han var gift Mand langt oppe i Landet, men Konen havde ikke seet ham og ikke hørt fra ham paa mange Aar. Og nu skulde han nylig været reist østover med et fælt Fruentimmer.

Jo, Skrædderen var rigtig en Fant, var han.

Presten meddelte Taletta dette i saa skaansomme Ord som muligt. Hun græd lidt, og ruggede paa sit store Hoved; men saa kom hun igjen med sit evindelige: „Men Presten kan da skjønne — Manden kan kje reise fra sin egen Fonograf.“

Og det blev Sankte Hans og det blev Mikkelsmes; men lige trutt sad hun om Kvelden og ventede, og Fonografen spillede til langt paa Nat, saa der tilslut næsten ikke var en redelig Tone igjen paa Rullerne.

Men lige over Mikkelsmes hændte det forfærdelige. Da kom der en Mand fra Byen og krævede igjen Fonografen! Skrædder Reinertsen havde faaet den paa Afbetaling, men havde ikke betalt mere end 10 Kroner, og skjønt det var en gammel Maskine, saa var den da mere værd, saa nu fik hun aflevere den: — hun havde saamæn faaet nok Musik for de 10 Kronerne.

Dermed reiste Manden med Fonografen.

Taletta laa i Sengen og græd i to Dage;

hendes Kaffesøstre sad hos og gav Skrædderen, hvad Skrædderens var, og det var ikke ubetydeligt. Den tredje Dag var en Søndag, og paa denne stod Taletta styrket op og gik i Kirke med sin Moders sorte Hætte paa Hovedet, og hun var atter den gamle Taletta, der vimsede saa grim og graa som et Skorpetrold. De to Kaffesøstre fulgte hende hjem og fik Traktement, og Skrædderen fik en sidste Overhaling.

„Det værste er det nu alligevel med den fine Kjolen," sagde Taletta, „for nu faar jeg sagtens aldrig Brug for *den* mere."

Men idetsamme blev hun staaende og se ret fremfor sig saa mærkværdig eftertænksomt, at Munden aabnede sig paa Gløt. Monstro der virkelig inde i hendes besværlige Hjerne dæmrede et Haab — et ganske lidet Haab om en ny og bedre Skrædder, der skulde komme hinkende opover Veien med sit Atlas under Armen?

„Men han skal nu ialfald ikke syes om! Haa nei! Den fine Kjolen skal nok aldrig bruges til noget andet end til *det!*"

Og saa lagde hun den fine Kjolen pent og forsigtigt sammen og puttede den Stykke for Stykke ned i den nederste Kommodeskuffen, og bredte et nystrøget Haandklæde over den.

I den nederste Kommodeskuffen ligger den fine Kjolen den Dag i Dag. Ingen Skrædder har siden krydset hendes Vei, men endnu sidder hun hver Kveld og ser ud paa Veien, som om hun venter paa nogen. Om Vinteren sidder hun ved Vinduet, men saasnart det bliver mildt nok i Veiret, sætter hun sig paa Dørsvillen og bliver siddende der saalænge til Mørket visker hende ganske ud. —

— Denne sørgelige og sandfærdige Historie fortælles med Rette Ungdommen her i Bygden til Skræk og Advarsel. — Thi man kan aldrig tage sig vel nok ivare for Fremmedfolk og Byfanter. Indlader man sig med dem, kommer Hovmod og Forfængelighed, og saa sidder man der igjen en vakker Dag, forladt og bedragen — —:

„Som om ikke atte jæ' har Losserendes!" sa Taletta i Svingen.

DET BLAA BRYGGERHUS.

Thevandet staar ganske rigtig og damper paa Ovnspallen i det blaa Bryggerhus.

Ja, har De kanske hørt Mage? Jeg har fundet mig et blaat Bryggerhus, og der findes ikke det Sted i Norges Land, som er mere lyrisk opløftende end dette Bryggerhuset. — Dengang da jeg kom hid for at slaa mit store Slag, vilde Kathinko placere mig i sin Stadsstue med Plyds og Nøddetræ og Fortepiano. Nei, Kathinko, sagde jeg. Her er for fint til at digte. Men kanske det kunde træffe sig til, at han havde et Kot uden nogen særdeles Udstyrelse.

Vi var baade høit og lavt i Vaaningshuset, og jeg var ligeved at fortvivle, da Kathinko lidt generet viste mig over til et lidet svart Hus nedenfor Gaardspladsen. „Det er bare et Brøggerhus," sagde Kathinko, „men det

kunde jo træffe sig ligevel" —, og saa førte han mig ind i et stort Rum med Bryggerkjedel og Vaskebænk. I den ene Ende af Kjøkkenet var der en lav Dør, og da Kathinko aabnede denne Dør, holdt jeg paa at falde ham om Halsen af Glæde; thi Solen skinnede som den var gal ind paa en Væg saa svimlende himmelblaa, at det ikke var til at tage feil af: her skulde der digtes!

Samme Dag fik jeg ind et lidet Bord og en stor Stol og en liden Vaskevandsservant, og i Forveien stod der en Kjæmpeseng — den var fire Alen lang og to Alen bred, og den var fra Minneapolis, sagde Kathinko, og det kunde man se, for den var udstyret med Sølvringer og Guldsøiler og blanke Sløifer og Guirlander rundt Hovedgjærdet. Jeg har aldrig seet Mage til Seng, men Kathinko hadede den af ganske Hjerte og kaldte den et forbanka Pianoforte.

Han var blevet hængende ved den paa en Auktion efter en Mand, der kaldtes Søren Amerikaner, som havde levet mange Aar i Minneapolis, men var kommen tilbage for at tilbringe den sidste Tid af sit Liv i sin Hjembygd. Da han kom drassende med denne Sengen, da lo hele Bygden, og Folk kom

langveisfra for at se dette Synet. Men saa døde Søren, og saa skulde Spektakelet paa Auktion. Der var naturligvis ingen, som vilde eie eller have den fæle Sengen, — uden Snedkeren paa den anden Side af Veien; — han havde ogsaa været i Amerika og havde flere Gange offentlig udtalt, at Sengen var saamæn grei og mindst værd femti Daler.

Men nu kunde Kathinko ikke li' Snedkeren. Han havde været opsternasig mod Kathinko og skrydt svært af, hvor glub han havde været i Amerika.

Og desuden havde han ikke Naaden.

Saa før Snedkeren skulde faa Sengen, saa skulde forlade mig Kathinko sjel — —

Da Auktionen kom, begyndte Snedkeren at byde, men Kathinko bød over hver Gang. Da Snedkeren mærkede, at Kathinko var betænkt paa, at han skulde have Sengen for enhver Pris, bare for at Snedkeren ikke skulde faa den, da begyndte Snedkeren at byde vildt, og jo vildere Snedkeren bød, desto trofastere fulgte Kathinko, for nu skulde han ikke lade den Skammen sidde paa sig, at han var blevet overbudt at den fille Snedkeren.

Tilslut fik Kathinko Tilslaget for et Hundrede og fem og otti Kroner plus Omkostninger.

To Dage efter kom Snedkeren tilbage fra Byen med akkurat Mage til Sengen fra Minneapolis, men den havde han givet fem og sytti Kroner for. Og dette fortalte han baade vidt og bredt.

Siden den Dag hadede Kathinko baade Snedkeren og Sengen, og derfor stod den nu gjemt bort i det blaa Bryggerhus. —

Her har jeg nu levet i maanedsvis.

Manuskriptbunken paa Bordet er voxet langsomt. Naar jeg ser paa den, der den ligger, forekommer den mig at være lig en Vampyr, som daglig æder sig tykkere og tykkere paa min Hjernes Marv og mit Hjertes Blod.

Og dog har jeg levet Dage herinde, der var som en eneste salig Ørske, naar Ord og Rythmer fødtes af sig selv og sprang blanke og fuldbaarne ud i levende Vers, næsten uden at jeg selv vidste hvordan.

Dog alle de andre tungsomme Dage! — dem ønsker jeg helst ikke at mindes. Da er det hændt mere end en Gang, at jeg i Raseri har slængt hele den fortærende Papirbunken i Væggen, saa min Naboerske, den ældgamle Olea, har vaagnet op af sin Døs og mumlet noget underligt noget paa sit mørke Sprog.

Thi under al min Sorg og al min Lykke i Bryggerhuskottet, har gamle Olea været min Klokke og min Rettesnor.

Naar hun sang sin Ottesang aarle om Morgenen, da vidste jeg, at min Dag begyndte, og da sprang jeg udaf min Seng. Og naar hun kvad sin Vespersalme ved Kveld, da følte jeg, at Hvilen stundede til.

Hun bor derinde i et Kot, der skal være ganske ligt mit, og Kathinko siger, hun er ufattelig gammel. Naar jeg spørger, hvad dette saa omtrentlig vil sige i Tal, svarer Kathinko, at hun er da sikkert indpaa femte Sneiset.

Endnu har har jeg aldrig talt med Olea og faar vel neppe heller Leilighed til det. — Men jeg ser hende hver Morgen. En Stund efterat hun har sunget sin Ottesang, passerer hun langsomt og gravitetisk forbi mit Vindu, bærende det unævneligste Husgeraad forsigtigt mellem begge sine Hænder. —

Jeg var engang tilstede ved Præmieuddelingen efter en Regatta og husker en seirende Sportsmand, som kom bærende med første Ærespris — en temmelig stor Sølvbolle. — Han bar den forsigtigt mellem begge sine Hænder. Han løftede den fremfor sig med lidt affekteret Alvor som for rigtig at vise,

hvor denne Ærespris var umaadelig lødig og værdifuld.

Gamle Olea har netop denne alvorsfulde, næsten tragiske Mine hver Morgen, naar hun bærer sin Ærespris forbi mit Vindu.

Men naar hun paa Udturen løfter den høit og triumferende mod Solen, forklar mig da, hvorfor hun altid skjuler Æresprisen forsigtig under sit Forklæde, naar hun vender tilbage fra sin Morgentur og ser sig ilfærdig om for ikke at blive opdaget af nogen. —

— — Hør! Nu stemmer hun op sin Vespersalme. Det er bare en mødig Summen. Kunde Natuglerne synge, vilde det lyde akkurat slig. Har dette nogensinde været en Melodi, maa den være kommet bort i alle de mangfoldige Aar. Ja, ja! Hør, hvor alt er svundet hen! Hvor Livet er langt borte! Ja, ja!

Derfor — hver Kveld, naar jeg hører denne mørke Mumlen, da er det, som jeg rigtig for Alvor forstaar, at nu er Natten inde. Den er det dystre Præludium til Mulmet og Søvnen.

Og naar den stanser, da er alting slut for *den* Dag.

Thi saaledes behersker Oleas Vespersalme mig, at naar Salmesangen tier, da stanser ogsaa min Hjerne. Da vil den ikke mere.

Saa tænder jeg min lange Pibe og ordner lidt paa Bordet eller syr fast en brøstfældig Knap, hvis det trænges. Over til Kathinko gaar jeg næsten aldrig. Det kan være mange Dage, da jeg bogstavelig talt ikke mæler et Ord; — det vil da sige: undertiden griber jeg mig i, at jeg snakker høit med mig selv.

Første Gang skeede det rent uvilkaarlig, og da jeg hørte mig gaa og snakke høit ud i det tomme Værelse, sagde jeg strengt til mig selv — Gubbevaredigvel! Du gaar i Barndommen! Du blir værre end Olea!

Men efterhaanden har jeg lagt Mærke til, at det igrunden er hyggeligt at snakke høit med sig selv. Især i dødsstille Aftener, da det ikke er til at holde ud at sidde og tænke paa alt det onde forgangne. Tænke, indtil det værker i Hovedet, saa man ikke faar sove om Natten, men fortsætter at tænke i det forfærdelige Mørke. Nei, da er det meget hyggeligere at sidde og smaaprate med sig selv om løst og fast — gjerne om Ting, man ikke tør nævne til nogen anden. Aa, der er megen Lise og megen Underholdning i disse Samtaler, som ofte kan blive saa pudsige, at jeg kan sidde og le høit af mine egne løierlige Indfald.

Hvis nogen hørte mig sidde slig, vilde de

jo tro, at jeg var blevet gal. Men der er ingen, som hører mig. Olea snorker urokkeligt. Og foruden Olea er der ingen i den vide Verden. —

— — Se saa, nu er Theen færdig. Jeg skjænker den i Koppen og sætter Koppen i Vinduet; for det vilde være Synd at tænde Lys endnu, saa fin Kvelden er. — Skyerne er atter trukket bort. Himlen er blank mod nord. — Det bliver Klarveir imorgen. Hvis jeg bliver tidlig færdig med mit Dagværk, faar jeg kanske Tid til at gaa ned til Sjøen imorgen. Kanske de tjærer Baaden dernede, hvis der bliver fin Sol. — Ak, at kjende Lugten af Tjære om Vaaren! — Tjære og Tang og Sjø —

Hys — hvad var det?

Var det ikke Trin? Der var nogen, som gik paa Grønsværet udenfor. — Der stansede de udenfor Oleas Vindu. Nei, der er de igjen, — de gaar rundt Huset. Gud i Himlen, hvem kan det være?

Nei, der er ingen. Alting er stille, selv Olea er som død derinde. Der er ingen Trin; vær rolig, der kommer ingen. Der hænder intet idag.

Jeg sætter mig tilbage ved Vinduet og ser ud paa Vaarhimlen, som endnu har lidt af Glansen i nord. —

— Der er en Mængde Stjerner iaften. For en Stund siden var det bare Aftenstjernen, som stod blank og alene og glippede paa Guldhimlen.

Nu er der Myriader —

UD PAA LYKKE OG FROMME.

I.

Det er over Midtsommer. Inde fra Landet, hvor Engen staar dyb, hører jeg Slaamaskinen svirre som fjerne kjæmpestore Agerrixer. Solen staar og steger. Det er glødende hedt selv i mit blaa Bryggerhus, og tiltrods for at mit Kot vender mod Skyggesiden.

Det er en modbydelig Tid med Fluer og Byfolk allevegne. Og saa — midt opi alt det andet — finder Kathinko paa, at han skal klê' Bryggerhuset udvendig — for den gamle Klædninga er ganske raa-den, siger han. Og udenvidere giver han sig til at bryde og brække i det raa-dne, saa det drøner om Ørene paa mig fra Morgen til Kveld.

Jeg gaar til Kathinko og foreholder ham det forkastelige i at klê' Bryggerhuset nu midt i Høiaanna. Hvad maa Folk tro om ham?

Ja, det faar naa være det såme med, ka

dei sejer. Men naa skal Brøggerhuset kle'est. Netop naa skal det kle'est. Bitterdød, som Brøggerhuset skal kle'est netop nu i travleste Høiaanna! —

— — Jeg hader Kathinko i to Døgn; for hvem kan tænke paa at sidde i Bryggerhuset og digte, naar Bryggerhuset skal kle'est?

Jeg sætter mig ind til hans Fiende Snedkeren og lover ham ungarsk Patentmedicin imod Gigta for at indsmigre mig hos ham, saa jeg kan tale rigtig ondt om Kathinko.

Først begynder jeg med Sengen fra Minneapolis; det var rigtig fantagtigt gjort af Kathinko, og han havde saa inderlig godt af at maatte ud med de hundre og halvfemsenstyve Kroner.

Men jeg behøver saamæn ikke gjøre nogen Omstændighed for at faa Snedkeren paa Glid. — Hans Had til Kathinko er saa vidtomfattende, at jeg ikke behøver at uleilige mig med Omsvøb.

Først og fremst er det nu Navnet.

„Haa Fageren er det for et Navn?" siger Snedkeren, som slet ikke er ræd for en liden Ed, naar det trænges. „Kathinko! Har en hørt Magen? Tru han er Kunsul?"

Naa, indvender jeg. Hans Mor hed jo Kakathinka, saa der kunde sagtens være lidt Rimelighed i at kalde ham op efter hende —

„Kalde han op?“ svarer Snedkeren iltert, saa det gnistrer i hans ildrøde Skjæg. „Ja men kalde op og kalde op er to forskjellige Ting. Der er mange Folk heromkring, som har en Mor som hedder Kathinka, men tro de derfor behøver at gaa hen og abekatte sig og kalde sig Kathinko? Høh! — Tro han er Kunsul?“

Ja — men hvad han saa skulde kalde sig.

Haa han skulde kalde sig? Ja, der har vi Kathinka paa Sodefjeld, hendes Gut kaldte de Kornelius. Se det er da folkeligt. Og saa har vi Kathinka paa Lommeland, hun havde en Gut, som døe, men han kaldte de da Krestian. Og se naa Kathinka paa Vagle, se naa hinner! Hun har en Søn, som er Kaftein paa en Brig fra Fredriksstad endda — og han hedder ikke mere end Lars efter sin Far, og han har alligevel kommen sig frem i Verden, og kanske vel saa langt som denne herre Kathinkoen. Tænk Kathinko! Tro han en Kunsul?

Jeg opgiver Snedkeren.

Der er ikke andet for: jeg maa reise bort, indtil Bryggerhuset er klædt. Desuden kan jeg ikke mere nu en Stund. Der findes ikke Tanker igjen i min Hjerne. Det er Grød og Tomhed og Tristhed altsammen. Saa pakker jeg min Randsel og gaar ud i Verden paa

Lykke og Fromme. Og jeg har ikke gaaet mere end en Time i Solskinnet, saa er alt Mismod skinnet ud af Sjælen. — Der sidder en gul Hane paa en Gjærdestaur ved Veien og galer saa bedrøveligt, og jeg galer med, — jeg galer al min Sorg langt ud i Sommerdagen.

II.

Nei, findes der Mage til Fædreland, alligevel! Her sidder vi norske Poeter og har hver vort Kongerige at herske over, og endda er der en Overflødighed af Kongeriger igjen til alle dem, der kommer efter os.

Nu har jeg halvanden Dag reist omkring i mit udstrakte Rige, og først nu er jeg kommen saalangt vester, at ikke alting er rigtig som det skal være; — jeg har nok overskredet mit Riges Grænse og er kommet ind i herreløst Land. Thi Fjeldene indover er høiere end de bør, og saa gaar de Stup i Stup ned fra Toppen, og det er jo galt. Holmerne og Skjærene er heller ikke ganske paalidelige; de er ikke graa og smaa nok; og der er ikke saadant velsignet Dryss af dem hele Veien. De er for store og for svarte og for faa; stundom hører de ganske op, saa Sjøen gaar lige mod en lang lav Sandlinje.

Sproget er ogsaa begyndt at hive og heise paa sig og har en anden Klang og en anden Synging end den eneste rette; — men Gud velsigne dem alligevel alle de unge og gamle Kjærringer, som sidder rundt paa Dækket i stort Alvor og synger sit elskelige Sprog; — for igrunden er det jo det samme, der er bare nye Sløifer og Sving hist og her, og endda flere Kruseduller og Broderinger end jeg er vant til.

Hør nu de to, som sidder ved Siden af mig. De er ikke noget for Øiet, men blødere og blidere Konsonanter hørte jeg ingensinde. Den ene er indhyllet i Tørklæder, indfiltret i graa Sjal og derefter er det hele tilsurret forsvarligt med et langt rødt og sort og blaat Skjærf.

Hvordan hun i denne svære Julivarme kan puste inde i al denne Uld? Det er mig ufatteligt. Og hvordan hun kan faa opklynket sine smaa Pib til Veninden i sort, der sidder og lytter med foldede Hænder og Øinene vendte mod Himlen —! Jeg forstaar det ikke.

Det er Nervane.

Aa det er saa ilde med Nervane. De er baade oppe og nere. De er baade i Tænnane og Øiane og Terene. De er som en flyannes Ild. Stanser de oppe saa tar de paa nere, og

besner Terene, saa løber det som en Telegraf op i Hjørnetænnane. Jajøs, og saa nøtter ingentingen, en kunde bare ønske sig Døen, om det ikke var Vorherre, som maa lyest i Taalmodighed.

Da siger Veninden i sort med de foldede Hænder: „Aanei — kom ihu det at naar som atte Nervane er i Ulave, saa kan det kje nøtte at sætte Pønteband paa di.“

Slig sidder de rundt omkring mig paa alle Kanter og hver sønger blideligt om sin Smerte og fremkommer med sin Livsvisdom, som det isandhed kan være værd at komme ihu. —

Jeg tager mig en Tur bortover Fordækket, hvor Sydvesten suser indover i hvasse Braakast og nu og da sender en bisk Braastyrt opover Baugen. Disse Braastyrtene har feiet Fordækket rent for Folk. Der staar bare en nøgen Kalv i en Kasse og glor paa en tom Barnevogn, som opfører sig rigtig uhyggeligt, synes Kalven. Thi den er surret fast ved det ene Forhjul høit oppaa Lugen, men skjeiner frem og tilbage i Sjøgangen paa de tre andre, og hver Gang den bliver overvasket af Sjøspruten, drypper det lang Tid efter nedigjennem Bundspilerne. Dette uhyggelige Syn staar den arme Kalv og glor paa og den skjælver af Skræk,

hvergang Barnevognen trinser paa Skakke i Sjøgangen.

Der er en smal Korketrækker af en Vindeltrappe ned til anden Plads, — den slanger jeg mig nedad med megen Møie og forsvinder i en Damp af Skraatobaksrøg. I Begyndelsen kan ikke mine Øine finde sig tilrette i det dampende Tusmørke der nede; — men jeg hører høie og ivrige Stemmer omkring mig, og da jeg skimter en Kant af en gul Bænk, lader jeg mig trøstig dumpe ned der.

Heisan! Her behøves saavist ingen Pønteband paa Nervane! Her regjerer de løsslupne Lidenskaber! Der er en Stemme, som gjennemskjærer alle de andre, — en ilter Diskant, som jeg anslaar kan være fra Spangereid. Oh! den er forarget indtil det yderste og siger *Se* naa! i et væk, og naar de siger *Se*naa! saa ofte paa Spangereid, da er der noget extra iveien, har en troværdig Kjendtmand fortalt mig.

„Se naa i gammel Tid — da kunde en leve. Da var det slig lava, at da blev Folk begraven enten med Toug eller Stang. Fattigfolk, de fik bare Toug, men fine Folk, de fik Stang. Men se naa, haassen det gik. Tror Dere ikke at selv den fattigste Krægen tilslut sørged for at han kom i Jora med Stænger,

for ingen vilde ha den Skamma siddende paa sig, atte han kom i Jora med Toug. Jamen se naa det, saa var det jo forkjert paa den andre Sia. For nu blev der paa den Maaden ingen Forskjel igjen paa fine og simple Folk.

Og *saa* var det, vi kosta *Ligvogna.*"

Nu har jeg faaet mine Øines Brug igjen og ser, at den talende Herre er en ældre smuk Herre af et udpræget presteligt Udseende. Han har sort Bonjour og opretstaaende Snip og en liden hvid, hellig Sløife derunder og bredbræmmet, skaldet Floshat.

Man kan tydelig se paa ham, at han indehar en betydelig Stilling i Samfundet, og at han er sin Stillings Værdighed fuldt bevidst, noget han især understreger ved at han holder en Lorgnet i tykt sort Bændelbaand i Haanden. Han har en Maade at demonstrere paa med denne Lorgnet, der virker ganske imponerende og overbevisende.

Man kan ogsaa se paa hans Tilhører, at han er ganske knust af Rangspersonen; sjelden saa jeg saadan Tilhører! Han har Springstøvler med Stropper bag, og nu sidder Manden foroverbøiet med begge Hænders Pegefingre halende i Springstøvlernes Stropper, medens hans Hoved er ufravendt fæstet paa Rangsper-

sonens Lorgnet, og hans Mund gaber af uforstilt Beundring. Denne vanskelige Stilling bibeholder Manden under hele Foredraget og er i sin Usædvanlighed et ypperligt Udtryk for aandeløs Interesserethed.

„Og det var Ligvogn, det. Sølvstjerner paa Hesteklædet og Kors paa Taget og *Springfjær!* Jeg vil se nogen, som har han finere. Og se naa alle de, vi har kjørt i han. Se naa — gamle Kjøbmand Ulvaag — husker Dere ikke han, som handled paa Hjørnet ovenfor Posthuset, — han med Knækken paa Nasebeine? Hvad? Han havde endda en liden Blinks i det ene Øiet. Aa, nei, det var kanske førend Deres Tid. Ja . . Gamle Kjøbmand Ulvaag, det var den første, vi kjørte. Og senaa Consul Andersen paa Frægstad, han husker Dere da, — jeg synes da, *han* maa kaldes en fin Mand. Og senaa Presten v. d. Lippe ja — senaa han! — han var vel fin Mand nok, tænker jeg. Han kjørte vi, og jeg gik sjel i Spidsen med denne Hatten paa Haue, det er endda ti Aar siden iaar akkurat. Saa jeg skulde mene, Ligvogna var god nok.“

Der er kommet ramlende ned nogle Bønder, som sidder ved den anden Bordende og drikker Øl og snakker om Hester og Kjyr og er uenige

herom. Den ene af dem ser ganske ud, som han er fra Greibstad; thi han har Favoritlokker ved begge Ørene, som bra Folk fra Greibstad pleier at have. Men de andre ser ud, som de kommer længere ovenfra; for de lader Skjægget gro og tuste sig, som det selv har Lyst til.

„Men senaa skal Dere høre noget forargeligt," siger han med Ligvogna og sætter Lorgnetten paa Næsen. „Ved Dere saa, hvad der sker?" Han gjør en Kunstpause for at give Tilhøreren Anledning til at ytre sig, men nei, Tilhøreren tviholder sig fremdeles i Stropperne paa sine Springstøvler, og nu er hans Gab ligefrem forfærdeligt.

„De gaar saa Herren forlade mig hen og saa kjøber ei ny Ligvogn."

Heller ikke dette forfærdelige Budskab kan bringe Tilhøreren til at forandre Stilling. Derimod falder Lorgnetten af Forskrækkelse ned af Talerens Næse og bliver hængende og dingle i sin sorte Bændel.

„Men se naa, Aanen Trægde, naa spør jeg Dere rigtig: Synes Dere, at sligt noget er som det skal være? Var ikke vor gamle Ligvogn god nok kanske? Er det ikke for galt med slige — slige *Socialister!*, som kommer her

og konkurrerer Brødet ud af Munden paa sjebelige Folk. — Og hvad var det saa for Slagsen ei Ligvogn? Var der Sølvstjerner paa han, kanske? Aa nei, der *fandtes* ikke Sølvstjerner, ikke saameget som Dusten fandtes der af Sølvstjerner! Men saa havde de *Gardiner*. javist — de havde Gardiner! Jøs ja da, slig som de skrød af de Gardinane! Som om ikke vi ogsaa kunde faa Gardiner paa vor, hvis vi bare *vilde*. Men vi *vilde* bare ikke. — Men senaa — naa skal Dere faa høre det værste — og sig saa om Dere har hørt noe saa — noe saa *udkrøbent*! . . Noe saa — saa *nadigt* —? Tror Dere ikke de gaar hen — det var endda til Jomfru Vatnebø — de gaar hen til hinner, da hun ligger paa det sidste og siger til hinner: Det kan da vel ikke være Jeres Mening, Jomfru Vatnebø — at Dere skal kjøres ud med den gamle Vogna, som kjører Fattiglig —.

Fattiglig, sa de! — det er saa sandt at. Det hørte jeg sjel af Vaagekonen, Madam Hermansen, og hun lyver ikke. Men naa vil jeg bare spør Dere, Aanen Trægde, haa Dere synes om slig en Konkurrence. Tænke Dere til at være saa nadige, atte de gaar op til selve Liget og snakker med det, før det er dødt!"

Nu er imidlertid Bønderne blevet altoverdøvende i sin Strid om Hester og Kjyr, og den sure Skraatobak damper, saa mine Øine svider. Desuden er Lokalpatriotismen kommen sterkt med i Spillet for ikke at tale om, at Øllet skummer drabeligt om breden Bord.

Det er han ifra Greibstad med Favoritlokkerne, som har udtalt sig nedsættende om Fjeldhesten. „Han kan være god nok i Heian, men han er kun et Kræg paa Landeveien," har han med Favoriterne sagt.

Dette har fortørnet en Fjeldmand med Sølvknapper i Vesten. Han siger, han er fra Bjelland, og jeg tror det gjerne, for han er overgroet af Haar og Skjæg baade i Øine og Ører for ikke at tale om Ansigt og Hals. Og skryde kan han saavist ogsaa!

Han fortæller, at der engang var kommen en ny Doktor til Bjelland, som havde sagt om Hestene i Bjelland, at de ikke var saa synderlig *sjode.*

Men peiske meg om han kje skulde sjaa Bjellandsfolene var sjode, siger den Haarfagre, og næste Gang Doktoren skulde i Sygebesøg, fik han en galen Unghest, og aldrig før havde han sat sig i Karjolen og nøkket i Tømmen, saa haaj! reiste Folen sig paa Ende og sprat

ratt mod et Stengjærde, saa Karjolen han raug og Doktoren han faug til Helsingland og brækte to Tænder i Snuden.

„Dei kan bli *for* sjode, au," sagde Doktoren, men efter den Dagen snakte han kje mer om Bjellandsfolene.

Aldrig før har Bjelledølen endt sin hovmodige Tale, saa siger Favoritten fra Greibstad saa haanligt, at det maatte kunne ærte en Sten:

„E gjir kje meir for Hestane i Bjelland end som for Kuane paa Konsmo —" og dermed har vi Slagsmaalet. Det bliver et eneste Rod i den snevre Kahyt. Han med Ligvogna bliver feiet med i Hvirvlen og hans ærværdige Floshat fladtrykt mod Kakelovnen, Greibstadmanden har et solid Tag i Bjelledølens Lug, medens Bjelledølen til Gjengjæld har en Nævefuld af Favorittens Buxebag.

Jeg slanger mig op ad den trange Vindeltrappe saa fort jeg kan, og kommer ud paa Dækket, hvor den sorgfulde Kalv stadig staar med Hovedet paaskakke og glor forskræmt paa den viltre Barnevogn.

Forat det ikke skal komme til at gaa mig paa samme Maade som han med Ligvogna, trækker jeg mig tilbage til første Plads og ser mig om efter den nervøse Dame. Sjøsygen har

imidlertid forlængst gjort det af med baade hende og hendes sorte Veninde. De ligger ganske tilintetgjorte overende over en spinkel og intetanende Etagere, som har været uheldig nok til at staa i Nærheden. Den sorte Veninde har lagt sit Hoved næsegrus paa øverste Hylde, hun med Nervane har derimod paa en uforklarlig Maade faaet sit Hoved klemt ind i den næstøverste, og Etageren staar og holder standhaftig sit Pindeværk isammen og ser ligefrem forbløffet ud over disse besværlige Nipsgjenstande.

Paa den anden Side — i Ly for Vinden — sidder et helt Selskab Mandfolk omkring en Herre, der tydeligvis er en hjemvendt Amerikaner. Han er saa storartet udstyret med Klæder, at jeg anslaar ham til at være Lægprædikant. Thi besynderlig nok har der nu i nogle Aar været et sterkt Anstrøg af Lapsethed over de glubeste Læsere, hvilket rimeligvis kan skrive sig fra, at mange af dem nylig har været i Amerika og derfor finder det hensigtsvarende at virke saa fjernt og fornemt som muligt paa de hjemmegjorte Trosfæller. Det tør dog hænde, at dette kun er en forbigaaende Mode, og at det gammeldags enfoldige Vadmel atter kommer til sin Ret.

Denne Herre er ganske af Typen: hans Flip er af de sidst ankomne op- og nedbrættede, og hans Slips er sterkt violet med brandgule Striber. I sit venstre Knaphul bærer han en smuk Sølvharpe. Hans Jaket er afstumpet bagtil, saa han i Figuren ligner en Hane, der fælder Fjær. Hans Buxer er nypressede, hans Vest har for nogen Tid siden været ganske hvid og hans Sko var lakerede, da de blev kjøbt.

Det mest bemærkelsesværdige ved hans Toilette er dog hans Yderfrak og hans Hat. Thi Hatten bestaar væsentligst af Bremmer saa brede at de næsten skjuler Ansigtet og sidder flot skjøvet bag i Nakken. Yderfrakken er stribet paa kryds og tværs af brogede Striber, saa naar man ser ham bagfra, ser han ved Gud! ud som et vandrende Stjernebanner!

Det er et sælsomt deiligt Skue.

Han behandler sine Omgivelser med venlig Nedladenhed. Han spørger hver enkelt ud om hans Oprindelse og Familieforhold. Og allesammen er imponerede af Stjernebanneret og svarer taalmodigt. Lidt efter lidt opdager jeg, at jeg har taget feil: han er saavist ingen Læser; det var Habitten, som vildledede mig. Han er en saare verdslig Mand. Som hjemvendt Amerikaner er han mig allerede for-

dægtig; men han er endda utækkeligere end de fleste af samme Slag.

Da han har spurgt hele Kredsen ud, opdager han en tung Kar, som har staaet lidt afsides støttet mod en Kasse og lyttet til Samtalen med begge Hænder begravede i to svære Klaffelommer midt fremme paa Maven.

„Haa er Du for en?“ spørger Amerikaneren og vinker.

Manden svarer ikke, men bliver staaende og glo.

„Kom frem da, Manden min, og aldrig gener Dig. Haa er Du for en?“

„Haa?“

„Har Du Gar?“

Lidt efter kommer det langsomt fra Manden: „Aa jau!“

„Hvor ligger Garen Din henne? — Kom her da, saa jeg slipper at sidde her og gaule. Haa ligger Garen Din henne?“

Manden bliver staaende, men svarer da: „Tætte nordenfor Espedalsvatne.“

„Javel! Kjender mig nok der! Det er nogle Fillegarer. Er der Skau til?“

Intet Svar.

„Er Du gift da, Manden min?“

Taushed.

„Kan Du kje svare, naar Du blir spurt? Har du Kjærring, spør jeg?“

Nu løsner den ene Haanden af Lommen, og der vaagner noget olmt i Øinene paa Manden. —

„Dæggeren te Spørrebasse ogsaa! Har en Gar, maa en vel ogsaa ha Kjærring, skulde e meine. Høh! For den kleinaste Kjærring er daa allenfals be'r end den greiaste Tenestjente.“

Men nu kan det være nok, synes han fra Espedalsvatne. Han snur sig og gaar. Men saa stanser han igjen; der er nok noget han gjerne skulde have sagt først. Det skulde vist være noget aparte, men det plumper ud af ham, før han rigtig faar tænkt ud noget særdeles: „Fanken skjiller det Dæ, forresten? Kunde Du ikke heller se aa holde Snuden Din igjen, tro?“

Saa finder han ikke mere i Farten, men fortsætter sin Vei ud paa Fordækket.

Amerikaneren lader sig ikke forstemme af Bagateller; han strækker Benene langt fra sig og giver sig til at synge en Niggervise med mange Traller og mange Vers. — Ubevægelige og andægtige sidder alle og hører paa, og forbliver tause en Stund efterat han har sluttet og

derefter har spyttet forsvarligt i sit Lommetørklæde.

Saa er der en liden Diskant som vaager sig til: „Haassen Tier har Dere naa derover?“

„Tier? Aaj, — der blir altid gode Tier i Amerika. Penger, ser Dere. — Flûst! — Penger som Grass! — Arbeide at faa for hver og en som vil arbeide. — Paa en halv Time skulde jeg skaffe Pladser til alle Dere, som her sidder. Dere skulde tjene etpar Hundre Daler Maaneden hver — ja mindst! Jøs; tænk Tier i Amerika!“

„Et Par Hundre Daler Maaneden?“ svimler Diskanten. „De ekje ri-meligt!“

„Sørtenli,“ siger Amerikaneren og trækker op af Vestelommen en besynderlig Snadde, der ligger i et Etui og kan sættes sammen af en Mængde Smaastykker, og som vækker alles Nysgjerrighed og Beundring. „Ja det vil da seje: *Dere*, som kan arbeide med Jora, Dere kunde sagtens faa endda mere. La os si to og et ha-lt. To og et ha-lt Hundre Maaneden. Ja! Sørtenli! Men herhjemme — hm? Her er vel kleint, som det pleier?“

Der er ikke nogen, som rigtig har Lyst til at svare. Tilslut kommer da den lille Diskanten, men han er ogsaa noget skamfuld. „Aa ja,“

siger han. „Du veid *det*. Her er det lissom alting ved det Gamle.“

„Ja, det skal Du faa mig til at tro. Tre fire Kjyr og Hest og en Gris og saa lidt Fisking. Ja, det var rigtig noget for en voxen Kar. Det er jo hverken til at leve eller dø af. Om jeg skjønner, aa Dere *blir* her efter! Slid og Elendighed Vinter og Sommer. Og lige kleint blir det. De som er paa Fattigkassa i Amerika, de har det da bedre ligevel end Bønnane i Norge. Tro haa Dere *blir* her efter? Derover kan Dere faa Jord for Nul og Nix; der gaar Nordmanden først, naar de gir ud Jora, for Nordmanden har et fint Ord paa sig derover, vil seje, naar han faar sjêbet lidt paa sig.

Og saa slig ei Jord da. Aa, du Ti! Det er ikke som her, der ligger en Klat i en Haal og en Slaatte i en Hei. Nei, der har Du Aager og Eng saa slet som Stuegolve og det Mil efter Mil! Og der behøver Du ikke gaa og svedte med Ljaaen i Solbakken, haa nei san! Der gaar det med Damp! Svære Dampmaskiner bruger de, baade naar de skal pløie og naar de skal harve og naar de skal slaa. Og naar de skal kjøre Høiet ind, saa er det Automobil. Og Løene er saa svære som sex-syv Gange Domkjerka inde i Christianssand. Aa,

du Ti! Og saa gaar Dere her; — nei den som skjønte sig paa slige Paltosknaud, som Dere er allesammen?"

Tilhørerne bliver ligesom saa fattigslige og graa, efterhvert som Amerikaneren skryder. Landet derinde bliver saa kleint. Herregud, de smaa Græsflækkene, som skinner frem hist og her, og hvor de saalænge har gaaet og slaaet Ljaaen isønder mellem Rabber og Rusk, — aa, hvor de bliver ynkværdige! Aajaja, her skal en nok ikke faa Brug hverken for Dampmaskiner eller Automobiler. Her maa en bare være glad til, om en kan faa kjørt det velbjerget hjem med den slidte Gampen paa den elendige Krêtturveien. — —

„Og saa Skauen! De snakker om Skau herhjemme! Nei, men kom til Kanada! Skau, sier Dere? Den største Masteskauen østerpaa, det er ikke anderledes end som Fyrstikpinder mod Urskauen i Kanada. Ja, den Skauen, Dere har her paa disse Kanter Stakkar, den vil jeg nu aldrig regne. Nei, men reis til Kanada, da skal Dere faa sjaa, ka Skau er. Og saa staar de ikke der og potler med en Øx, naar de skal kappe en Furu. Aa, nei, da kom en nok sent til at bli færdig med de Furuane der. Nei, det gaar med Damp, ju naa. Alt gaar

gaar med Damp derover. Ingen har Tid til at gaa og tuste slig som Dere.“

Der er kommet en ny Mand hen til Gruppen. En undersætsig Kar med Støvlerne paa Tamp og med rødt Skjæg rundt Hagen. Han har ogsaa smaa Guldringer i Ørene, hvilket er sjelden at se nu for Tiden uden hos gamle Folk. Og denne her kan neppe være fem og før. Imodsætning til de andre, der bedaares mere og mere, synes han at være noget misfornøiet; thi han snøfter nu og da gjennem Næsen og spytter sint.

Amerikaneren mærker intet, men driver paa.

„Se naa mig. Jeg kom over for tolv Aar siden og eide ikke Skjorte paa Kroppen. Og naa? Fin Plads i Dakota, egen Gar, halvthundre Kjør og ti Hester, amerikansk Kjærring, fem Unger — rigtig Jænkier kan Dere tro! Haah — jøs! Og saa Raad til at gaa over her, naar jeg vil. Det er noget det! — Var jeg blit her i Landet, saa havde jeg ligget og slidt og slæbt som Dere, men se naa —! Se her! Guldklokke, som har kostet femti Daler, og se denne Kjættinga! Den er ogsaa af fint Guld, og Dere faar han ikke, om Dere la andre femti Daler blanke paa Bordet. Og se her i Lommeboga! Se her! Dalersedler saa det

drøsser! Og se paa Klærne, se paa Frakken — syd hos finaste Skrædderen i New York, der som Kongen af Engelland faar sine Stadsklær fra, — for de kan ikke saameget som sy her i Europa. Se paa altsammen, se paa Skoane! Finaste Lak! Tro haa jeg hadde faat det fra, om jeg var blit her?"

Han stanser Fremvisningen et Øieblik, og strax er Diskanten ude: „Haa koster det at komme over — paa billigaste Plass?"

Nu slænger Amerikaneren det ene Ben over det andet og sætter Næsen i Sky. Hans Hovmod er over al Forstand.

„Aa, for en hundre Daler kan Du komme fint fram. Og paa de største Stimerane som fins. Ja, for Dere ved jo, at Amerikanerne har de største Stimerane, som fins i Verden nu for Tiden?"

„Og Idiotanstaltane — de har vel ogsaa de største Idiotanstaltane, som fins i Verden?" spørger pludselig den nyankomne med Støvler paa Tamp.

Det kvepper i hele Selskabet; alle snur sig om. Men Amerikaneren tager det roligt.

„Well," svarer han. „Det har vi naturligvis. Kanske Du kunde ha godt af at komme paa en af dem!"

Jeg skal sige, der bliver Latter! Haahaaj, den pludselige Vits overvælder alle! — De ler, saa de holder sig i Siderne og stamper i Dækket og hopper for ikke at miste Pusten.

Der er ingen Tvivl om, at han med Støvlerne paa Tamp har lidt et ordentligt Nederlag, og han føler det ogsaa selv, thi han bliver hvid i Ansigtet og Guldringene i Ørene skjælver, saa sint er han. Langsomt baner han sig Vei helt frem til Amerikaneren og stiller sig op tæt foran ham med skrævende Ben og med Hænderne dybt i Frakkelommerne. —

„Du er rap i Kjæften, Du," siger han, „men nu skulde Du helst ta Dig iagt. Sid ikke her og lu disse Folkene fulde, saa de reiser over og rømmer baade fra Garen og Landet; der er saamæn nok af slige derover iforveien."

„Hvad hedder Du da, Manden min?" siger Amerikaneren.

„Det rager ikke Dig, Din amerikanske Nasetud, og jeg er ikke Manden Din heller. Men hvem er Du, maa jeg spør? Haa er det for et Hus, Du er Runner for? Jeg har vaaren saa tit derover, saa mig lurer Du ikke. Jeg har seet saamange af Din Sort, saa jeg kjender Dig paa Uniformen. Men jeg vil bare si Dig det, at hvis Du synes der var saa gjævt i Amerika, haa

Fanken kunde Du ikke da bli der, Du var? Er det fordi Du er saa glad i Gamlelandet, saa kom herover og slid med Jora, som vi andre gjør. Og har Du saamange Penger, som Du skryder af, saa kom hjem med Pengane Dine og lad os se paa dem først. Men ikke kom her og sæt Folk spanske Fluer i Skolten.

Kom ikke her, siger jeg, og *frest* Folk. Herhjemme har en det saa godt som det er haendes. Og saa er vi da fri for slige Runnere som Dig og alt det fordærvelig Fantepakket, som en raager ud for, kaa en snur sig derover.

Nei, hold Snuden, naa er det mæ, som taler! Og hvis som det er noget andet, Du har Løst paa, saa ser Du her en norsk Næve, og forlade mig mi Sønn! hadde jeg ikke Løst til at gi Dig en midte paa Panamakanalen, saa Du ikke saa andet end Streiper og Sprangler helt til Du kom hjem igjen, og endda et halvt Aars Tid bagefter." —

— Nu er det sagt, og nu er Manden lettet for det værste af sit Sinne. Derfor gaar han samme Vei som han, der havde Gar ved Espedalsvatne, og forsvinder ude paa Fordækket.

„Han maa være fra Ve-det," skriger Diskanten.

„Take it cooly, mig generer det ikke," siger

Amerikaneren. „Men det er sandt — Du, som vilde vide Prisen til Amerika. Se her skal Du se, — her skal Dere allesammen faa se, haa greit en kan komme over.“

Han trækker op en liden Bog, hvori der er Karter og Prislister. De stimler sammen om ham, allesammen. Der kan nok blive mange gode Emigranter blandt de Folk!

— Jeg spørger mig for og erfarer, at den vrede Patriot hedder Lollevin og bor paa en Plads, som hedder Vaulevea. —

Jeg opsøger Lollevin i Vaulevea og takker ham for hans djærve Ord til Stjernebanneret og trykker hans Haand, og snart er det bestemt, at vi skal gaa af sammen ved første Stoppested og spadsere et Par smaa Mil, og saa inden Kveld være i Lollevins Hus.

Vi snakker ikke mere om Amerikaneren; ham har vi paa det rene for længe siden. Vi snakker om Agerbrug, Fædrift og Fiskeri og andre nyttelige Emner. Det er denne lange Tørken, om den har gjort meget ondt paa Egren? Om her er Aspekter til Regn, eftersom Vinden endda staar paa Østan og ikke vil snu sig efter Sola, og det endda Klokken er langt over Middag. — Og det er denne nye Makken, som er kommen paa Furua iaar, og

som ingen kan begribe, aa kommer fra. Der har endda vaaren to Professorer fra Christiania og seet paa Makken og lagt han i Glasrør og reist igjen; men Makken er her ligefuldt og æder Furua ens op, saa det er vondt at betragte. —

Nu dreier Skibet ind i en kort svart Bugt. Paa alle Sider staar bratte bare Fjelde; her findes ikke grønt at se paa de skallede Koller; ikke en Sau er at formærke, — langtmindre findes Spor af Menneskebolig eller Menneskebedrift.

Og dog skal vi herind, og hvad mere er: Lollevin og jeg skal iland her. — Skibet glider sagtelig hen til et svært Stenras, som skal betyde Brygge. Midt i Raset staar en lang Pinde, og ved Pinden staar en endda længere Mand og tager imod Trossen. Lollevin springer freidigt iland og balancerer som en Terne henover de skarptoppede Kampesten. Jeg har derimod vanskeligere for at greie mig og holder hvert Øieblik paa at brække Armer eller Ben og er til Spot og Spe for Amerikaneren og hans Bande, som staar paa Dækket og kriticerer mig skaanselløst.

Men frem kommer jeg da paa en Maade, og jeg krabber opover Knatterne saa fort jeg kan

for at slippe de muntre Øine. Og da jeg vel er kommet over Høiden, ligger der foran mig baade en Landevei og en dyb Eng og et rødt Hus med Røg opaf Piben. — Men slig er her — Omskiftelser og Overraskelser hvert Øieblik. Se nu bøier Veien af fra Engen, og strax er vi inde i en Bjerkelund, hvor Solskinnet spinder lange Silkespind ind mellem Næverstammerne og breder det i gyngende Slør henover den smaragdgrønne Græsbund.

Men ved næste Veisving, da er Bjerkelundspoesien braat forbi, og vi er atter inde i en Egn uden Naade og Barmhjertighed. Graastein og Graastein og Graastein og intet andet end Graastein. Det er som en graa Lud har brændt væk alt Liv og al Farve, saa Steinens Armod skriger mod Himlen.

Men saa — bagom Fjeldknausen derborte: vær vis paa der er en Overraskelse igjen: en liden Alvehave, hvor der er pyntet op med fine Bregner og bævende Hjertegræs og Marias Gyldensko.

Nei, der er ingen Grænser for denne Naturs Rigdom paa Indfald. Jeg ved ingen Natur saa paradoxal, saa munter og saa sorgfuld, saa vittig og saa høitidelig. Derfor er det slig en enestaaende Fornøielse at gaa henad slig en

ganske almindelig Landsens Landevei — især naar man har saa godt Følge som Lollevin i Vaulevea. —

Thi han *kan* jo det Hele, og han ser paa sit Land som det sig hør og bør en Eiendomsbesidder. Han ved hvad Jorden er værd og hvordan Ageren bør se ud, og han synes Maria Gyldensko er en forargelig Ting — det grimme „Gråset". Han ved hvor der findes en Mergelhaug, som kan komme tilnyttes, og hvor der i gammel Tid har ligget en Svenske og skoden efter Guld. Thi De kan da skjønne, her er Guld! Jøs! Den Svensken skulde ha fundet saa skrækkeligt med Guldstein; men han turde ikke være kjendt, for han havde draaben et Kvindfolk ved Jötaborg, og derfor saa gik han og lusked for sig sjel, og skaud og domenerte, men tilslut kom han kjørendes med tre forskrækkelige Kasser med plenty Guldstein; og med de Kassene reiste han lige til Van Diemens Land. Der var en Mand fra Spind, som havde set ham dernede; han bodde i en Villa med Spir paa, og Hester havde han og Tjenerskab og Kjærring, — fin saa det lyste var han, sagde Manden fra Spind. Og den Manden fra Spind skulde en tro paa, for han fór slet ikke med Fanteri, han havde endda

vaaren paa Missionsskolen i Stavanger, saa der var ingen Ablegøier med ham.

„Men det er jo altid lidt rart at tænke paa, at al den Herligheden nede paa Van Diemens Land, det kommer alt sammens fra den Guldsteinen som den Svenskefisken har hôlt sig derinde paa Raage — — Og naar som en gaar forbi og tænker paa detten, ja — saa faar en saamæn mangen god Gang Lyst til at prøve sjel“ — siger Lollevin.

Nu er vi imidlertid kommen til den sidste Bakke, som fører ned til Havnen, og her bliver vi staaende, forat Lollevin kan orientere mig lidt.

Havnen er nogenlunde som slig en Udhavn pleier at være, naar den ligger klods udi Havkjæften. Det er en Krans Holmer, som luner mod Alverdens Storm, den komme fra det Verdenshjørne den komme vil. Og opimod disse Holmesider er Menneskehusene klint tæt i tæt, hvor de bare finder en Revne at bide sig fast i — omtrent paa samme Maade som Skjæl og Konkylie nede i Vandskorpen bider sig fast i Sprækker og mellem Smaaras.

Lollevin fortæller mig den samme Historie om sin Udhavn, som jeg har hørt andre fortælle om sine —: der var engang — i Seil-

skudernes Tid — da var her Liv! Naar Vinden var kontrari om Høsten, da kunde Havnen ligge fuld af Skuder, — da var Gastgivergaardene lyse Natten lang, og det var Leven og Harmonika og Dans og Piger til Morgengry.

„Men nu er her bare stille," siger Lollevin.

Ja, og hvor stille her er netop slig en Kveld som nu — en Julikveld med blank Sjø fra Brygge til Brygge. Over fra den anden Side af Havnen høres nu og da Klunk af et Mundspil. Det er vel en Smaagut, tænker jeg, som ligger paa Ryggen forud i en Skjægte. Og han glor op i Kveldhimlen, og han tænker paa ingenting, lader bare Kveldsolen skinne paa sig, — og saa klunker han nu og da paa Mundspillet — ganske tankeløst, men saa det uvilkaarligt falder sammen med det svage Klunk af Smaasjøen mod Baaden. — —

— Der aabnes pludselig et Vindu i Huset lige herved — huf! der sendte Ruden en blændende Solreflex ret i Øinene paa os! Det var en ung fast Kvindearm, som aabnede Vinduet saa braatt, — jeg saa bare saavidt et Skimt af hende selv, det var en ganske ung Kone, saa jeg. — Men hør nu! Hun sætter i en eneste stigende sterk Tone, — hun er saa ung, at

hun synger. Men det er ingen rigtig Sang heller. Det er Jubel slig som Svalen jubler, naar den stiger, stiger mod Solhimlen om Vaaren, — fordi den maa, fordi den inde i det lille Brystet har en Guldglo, som sprænger — —

Der fik hun Øie paa os, og rykkede tilbage og blev stille og skamfuld. Aa ja, hvor skamfuld hun vist blev; nu gjemmer hun sig sagtens blufærdig langt inde i det mørkeste af Værelset. — —

Lollevins Hus er lyseblaat. To umaadelige Kirsebærtræer hvælver sine mægtige Kroner høit over det lyseblaa Hus; og oppe i Kirsebærtrærne begynder nogle Skjærer at holde et syndigt Spektakel, saasnart vi nærmer os. — „Det er snodigt med de Fogenalierne," siger Lollevin, „aldrig før kommer der Fremmedfolk til Havnen, saa begynder de at skrige og bære sig, og de holder paa, saalænge den Fremmede er her. Men naar han er ude af Havnen igjen, saa begir de igjen. Ja, nu skal Dere sjel faa se!"

Lollevin har bygget sit Hus paa en Klippe, og saa høit ligger det, at man maa gaa to cementerede Trapper for at komme op til Gadedøren. Den første Trappe fører fra „Ga-

den" op til Husets Grundmur, den anden, som er vel saa høi som den første, fører videre frem til Lollevins stribede Dør.

Han har forlængst fortalt mig, at han er Enkemand, saa jeg maa tage det, som jeg faar det. Lollevin er ensom; hans Søn, der bærer hans eget Navn — Ole Lollevin Olsen — er paa Langfart, og det Væsen, han har til at stelle for sig, har han allerede flere Gange idag betegnet som „et godt Kjôn", et Udtryk, jeg ikke mindes at have hørt før. Men paa Lollevins Tonefald kan jeg forstaa, det betyder noget meget nedsættende.

Hvad hun nu er eller ei, — en Ordensdame maa hun i alle Fald være, det ser man, strax man sætter sin Fod ind i Lollevins lyse Forstue. For ikke at tale om Storstuen med de plydses Møbler og Hængelampen! Thi det er jo rimeligt, at Lollevin har vinrøde plydses Møbler. Og en Hængelampe med Fluenet om. Og vredne Lys med paaklistrede Glansbilleder.

Og Etagere i Krogen og Divanbord. Og et Speil, som render Nakken opunder det lave Loft, og fjongsen Kommode. Og Bord med plydses Tæppe og Albummer paa. Alt er, som det skal være, hos Lollevin. Saa byfint og

ubeboet som det er i hver eneste Stadsstue i de tusen moderne norske Bondehjem.

Lollevin trækker sig tilbage og overlader mig til Albumerne. Han skal øiensynlig snakke med Kjônet om Aftensmad og Gjæsteværelse.

Altsaa: til Albumerne!

Javist, — der har vi Fader og Moder i blegede Billeder. — En gammel Skipper, som vist i Livet kan have været en tapper Karl, men her har han skullet fotografere sig! O, hvor han har strævet med det Haar, som er stivt og obsternasigt af alt det Sjøens salte Vand, der har sivet gjennem det Aar ud og Aar ind. Herregud — man kan se, hvordan Gamlen har maset baade med Kam og Børste, og sikkert har han spenderet baade Floridavand af Flasken i Kommoden og „Fiin Haarolie", som Madamen bruger til Søndags og i Gjæstebud. Ja, han har rigtig spylet sig, har han; thi Haarfliserne ligger i lange, blanke Flager ind til Hovedet, — men bag det ene Øre er rigtignok en bred Flis løsnet i det afgjørende Øieblik og staar og spriger ret ud i Luften. Aa, hvor Gamlen siden mangen Gang har ærgret sig over den Fankens Flisen!

Og saa Udtrykket i Ansigtet! O, Lollevins Fader, jeg ser jo paa dig, du est en Skjelm!

De Guldringer i Ørene satte du visselig ind for at daare Pigerne i din Ungdom, da du fór i Passaten, — og du har et Blink i Øienkrogen, Lollevins Fader — du har et Blink, som røber dig. Det røber, at du var en Hund efter en god Spøg og et godt Glas, — du er mig netop et Skilderi af en Skipper fra gammel Tid, da Skipperen havde Skjæg fra Halsen og opover begge Ørene og Guldkjæde over Maven og hvid Vest til Tegn paa, at han var lidt af en Reder han ogsaa. Det var de gamle gode Skippere, som var Konger paa sine Skuder, og som kom hjem hver Høst med en liden Pose Guld under Armen.

Nei, det kan ikke nytte for dig, at du sidder der og laver dig til og belægger Ansigtet med Kirkealvor og folder Næverne over Maven og ser ud som en Havarist. Det er bare, fordi du har været inde hos Fotografen, og fordi han har sagt, at nu! nu skal du tilpers. Og saa har du siddet der og værket for at holde dig stiv og alvorlig i flere Minutter paa en Gang. Og kunde det være noget for slig en levvandes Nøk som du?

Og se nu Madammen — hun er nu ganske ukjendelig af bare overhændig Stads. Ane Maletta var hendes Navn, det har hendes Søn

fortalt mig. Og et fermt Fruentimmer var hun, rap paa Foden, paa Tungen og paa Haanden — især det sidste, det forsikrer ogsaa hendes Søn. Og han lægger til, at der var saamæn ikke blevet Folk af ham, hvis Ane Maletta havde været lidt langsommere paa Haanden.

Men hvorledes er det, denne ferme Kvinde ser ud her? Hun bruser i en umaadelig sort atlaskes Krinolinkjole — med Kruseduller og Falbelader og Gesveisninger baade for og bag. Og det sunde, muntre Ansigt er blankskuret og surt af Høitidelighed, og Haaret pint til hver sin Side saa stramt, at det formelig knirker i Haarroden, og surret sammen oppaa Toppen af Damen i en liden Kveil saa stor som et Kyllingeæg. Og saa har Fotografen lagt hendes ene Haand paa Mandens Skulder, og den anden har han foldet over et Lommetørklæde fremme paa en af Krinolinens Falbelader.

Man kan ikke se noget saa livløst, saa ganske idiotisk som disse to Hænder. Hvad ialverden har disse prægtige Arbeidsnæver, som har tagèt saa mangt et prægtigt Skipperkonetag og tampet en lang Gut op til at blive Menneske, — hvad har disse med at ligge ydmygt

paa Mandens Skulder eller zirligt omkrammende et Lommetørklæde med fine Blonder?

Men derfor kan man ogsaa tydelig se paa dem begge to — aa hvor de generer sig, disse to Hænder!

— Lollevin forhaster sig ikke; jeg studerer Albumet nøiagtig tværs igjennem, og han har endnu ikke givet noget Livstegn fra sig.

Nuvel — saa er der til Gjæsternes Adspredelse endel smukt indbundne Bøger, samt en Skaal fuld af Kort af al den Slags, som tænkes kan. Der er Kort med Engler og Kort med Duer, Kort med Landskaber og Kort med berømte Bygninger, Kort med Bibelsprog og Kort med skjønne Kvinder, — en Vrimmel forsikrer jeg Dem. Der er nogle med Fryndser i Kanterne og nogle til at trække frem og tilbage med blaa Silkebaand. Men der er dog et, som overstraaler alt andet i Snedighed og Pragt; thi naar det trækkes ud, er det pludselig et helt Theater! Jeg har paa min Ære aldrig seet noget sligt; thi det kan sendes i en almindelig Konvolut fra Amerika til den norske Udhavn, og naar man saa faar det af Søverin Postmand og tager det ud af Konvolutten og trækker det ud omtrent som et Trækspil og stiller det op paa Bordet, saa er der — for-

sørje mig! — baade Bagtæppe og Kulisser — og det forestiller intet mindre end New Yorks Havn! Der er saamæn baade Aquariet og Battery Park! Og der har en hele Indseilingen med Seilere og Dampskiber og Tougbaader, og længst i det fjerne Fyrtaarnet Frihedens Gudinde.

De kan da vel forstaa, at dette Mesterværk er fra Lille-Lollevin til hans Fader; — han har ogsaa skrevet nogle Ord derpaa — tversover Battery Park skræver hans brede, troværdige, halvt barnslige Skrifttegn:

Et got Jul og et tilstundende Nyt Aar.
Levvel. Lollevin Olsen.

Da jeg har lagt dette Kunstværk i sine rette Folder og anbragt det øverst paa Bunken i Kortskaalen og stillet Kortskaalen paa Plydstæppets røde Rose i Midten og betragtet Væggenes „haandmalede Malerier“ og studeret Mønsteret i Ovnsskjærmen, og da Lollevin fremdeles ikke kommer — da hensynker jeg i en Gyngestol, ganske udmattet af Dagens mange Oplevelser. Der er en Væggesmed, som prikker og prikker henne ved Døren; Dødningeuret kalder Folk det her. — Prik — prikprikprik — siger det og stanser lidt. Prikprikprik.

Ja, her er stille, som Lollevin sagde.

Her er stille og godt, og Gyngestolen duver gelinde, og Dødningeuret gaar sin Gang, og mine Øine skal netop til at lukke sig — da hører jeg endelig Lollevin i Forstuen.

„Ja, naa er det Æde," siger Lollevin. „Det blev lidt længe — men det var bare dette forbanka Kjône." —

Saa slaar han Døren til Spisestuen op paa vid Væg.

PRÆSIDENTEN.

Efter Aften tænder vi vore Snadder, „og naa sætter vi vors paa Trappa og røiger," siger Lollevin — ak, Gud, hvor det klinger!

Og saa er det slig en velsignet Kveld, saa stille og mild. — Sjøen er blevet saa dunkelblaa og saa myg, saa myg. Det risler lidt mellem Bryggestokkene ret nedenfor, og der er nogle smaa galne Aalunger, som gaar paa Vift inde i en liden grønsket Vig lige ved, — hør, hvor de spradler og susler paa Søila! Der er tændt Lys i etpar Vinduer paa den anden Side af Havnen, og der kommer etpar til — et dèr og et dèr — og de drysser lidt Reflex ned i det myge, vuggende Kveldsvand — bare som smaa ulmende Gnister, der leger lidt og lyser lidt og slukner.

Lollevin og jeg sidder og røiger baade længe og vel, og vi siger ingenting; thi vi har det godt og er mætte, og hvad skal det saa være

at snakke til Unytte saa fin og velsignet en Kveld som ikveld?

Engang siger han: „Se Fyren derude“ — og jeg snur Hovedet og ser Blinket fra Fyret langt ude i Havet, — et sterkt Blink og et langt Mørke, som bliver saa langt, fordi vi sidder og venter paa, at Blinket skal komme igjen.

„Det er besønderligt sligt Selskab der kan være i slig en Blinkfyr,“ siger han. „Naar en sidder om Kvellene og ser paa det, saa blir en altid saa eftertænksom.“

Og saa sidder vi længe og ser paa Blinkfyren og blir eftertænksomme, den ene mere end den anden, og siger ikke et Muk mere.

— Gadedøren paa Nabohuset knirker pludselig fælt paa sine skrøbelige Hængsler, og Poesien er brudt. Vi snur os begge derbort og skimter en Kæmpeskikkelse, som dukker frem af den lave Dør og træder ud paa Trappen.

„Lollevin,“ siger Skikkelsen.

„Javel,“ svarer Lollevin.

„Ska de *være?*“ siger Skikkelsen.

„Her er Fremmedfolk,“ svarer Lollevin.

Skikkelsen brummer misfornøiet og krummer sig indunder den lave Døraabning. Og vi synker hen i Eftertanken igjen.

„Saa tag Fremmedfolket med dig for Fan-

ken," buldrer det pludselig derbortefra igjen — og i Døraabningen ser vi en Silhouet af et svært, svart, busket Hoved og en ildsprudende Snadde midt inde i Silhouetten.

„Det er Præsidenten," siger Lollevin, medens vi entrer nedad de to Trapper, og mere Besked faar jeg ikke, før jeg staar foran en gammel Kraftkarl, der maaler sine gode tre Alen.

Inde i hans lyse Stue betragter jeg ham nøiere og ser, at han har en brun, perlestukkenRøgelue paa sit krusede Hoved og en perlestukken Dusk, der hænger fra Røgeluen nedover det ene Øre.

Hans Ansigt er ganske paafaldende vakkert, og han maa sikkert være sig dette bevidst; thi hans hvide Bart under den solbrændte Ørnenæse er studset og finklippet og Fippen paa Hagen kjæmmet med megen Omhu. — Han er iført en hvid Trøie og sid gul Vest med brune Fugleøieknapper — dertil stramme tærnede Buxer. Han kunde gaa lige ind paa en Scene og spille civil Operettegeneral!

Præsidentens Værelse er den diametrale Modsætning til Lollevins. Her er saamæn hverken Plyds eller Albumer; her er Sjømandstrofæer, hvor man snur og vender sig.

Først og fremst et vældigt Navnebræt, som er fastspigret til den midterste Tagbjælke, og paa hvilket der med forgyldte Bogstaver staar: Præsident Mac Mahon. Og paa Væggen er der en Krans af stolte Skudebilleder: Fuldriggere, fossende gjennem blændende blaa Sjø. Og under Skudebillederne er der Skilderier av Konger og Keisere og Dronninger og Keiserinder allesammen i lyse Birketræsrammer. Der er Carl Johan og Desideria og Oscar den første og Josephine, — men især er det Napoleon den tredje, Præsidenten synes formelig at sværme for denne Drot; thi han har ikke mindre end fire Billeder af ham. Paa et af dem staar han rigtignok sammen med Eugenie og sætter en Ring paa hendes udstrakte Finger — i Baggrunden sees Nôtre Damekirkens Taarne og Invalidedomens Kuppel med Trikoloren vaiende over Taarne og Kupler. Og saa er der Haifinner og Paafuglfjær om Rammerne og Fugleæg og Konkylier paa Hylder og Skabe, og Skibskister staar om Bordet istedetfor Stole — jo jo! dette kan med Rette kaldes et Hjem, værdigt en gammel Sjømand. Da Lollevin og jeg er bragt tilsæde paa hver vor Skibskiste, stiller Præsidenten sig op midt paa Gulvet og mønstrer mig. Han sætter den

ene Haand i Siden, peger paa mig med Pibespidsen samt spørger Lollevin:

„Er det en Emissær?“

„Nei,“ svarer Lollevin, men han bøier Hovedet generet; thi han ved saavist ikke hvad han skal svare, hvis Præsidenten spørger en Gang til efter min Haandtering.

„Handelsreisende — ?“ prøver Præsidenten.

For nu at frelse Lollevin, griber jeg selv Ordet, og siger, at jeg er den og den, at jeg reiser for Plasér og ved Siden deraf prøver paa at finde gamle Viser og Rægler og andet Skrammel.

Præsidenten nikker billigende.

„Er Dere Afholdsmand, Farbror?“ spørger han mig videre.

Nu er jo Farbror en meget venlig Tiltale, men jeg ved alligevel ikke, hvad jeg skal svare for at gjøre ham tillags. Slig er det altid: træffer man en snurrig Afholdsmand, lukker han sig sammen som en Østers, hvis man siger, man drikker et Glas, og dermed gaar hans Snurrighed ganske tabt for en. Og det er næsten endda værre at træffe en bægerglad Lax og sige, man er Afholdsmand. Da tør han saavist ikke røre sin Stjert, langtmindre sprælle, — og det er jo det, jeg gaar efter.

at han ikke skal være retfærdig. Men tilslut sætter han alle tre Glassene ved Siden af hinanden og mumler: „Nu er det water!“

Han har ret: Den forfærdelige Drik staar som skaaret efter en Lineal i alle tre Glas lidt over halvveis tiltops.

Men endnu har jeg det frygtelige Øieblik igjen, da han aabner den røde Brus, som er doven og lunken og gammel, og helder denne halvraadne Væske ned i Rhumen.

Jeg tør dristigt prale af, at jeg er en tapper Mand, som har givet mig ikast med mangen Slags Gift i mit Liv, uden at min Mave har mukket. Men jeg tilstaar gjerne, at nu begynder jeg virkelig at bæve. Dette Glas, siger jeg til mig selv, dette Glas er Døden.

„Men Gud,“ siger jeg sagte, „hvad kalder Dere dette for?“ —

„Dette er naage, mi kalder for Pjolter,“ svarer Præsidenten og sætter Giftbægeret foran mig.

Ja ja, siger jeg til mig selv. Dørene er laaste, Tilbagetog udelukket — vær en Mand! Og medens han og Lollevin fylder Brus i sine djævelske Pjoltere, snakker jeg friskt væk bare for at forhale Tiden. Jeg spørger ud i Vind og Veir, hvad det er for en fin Plante, Præsidenten

har staaende i Vinduet, og han svarer mig adspredt, at det er et Cedertræ fra Libanon, som han fik engang i Alexandria. Jeg udtaler nervøst min Beundring for de urimeligt store Krukker og spørger, hvor slige er at faa kjøbt, men faar ikke andet Svar end et underfundigt Sideblik og et lidet Smil, som fortæller mig, at de kanske ikke netop er til at faa kjøbt — saan — her i Landet, men at det kanske heller er „direkte Import", som det hedder, naar Sjøfolk ikke gaar Veien om Toldboden.

Men hvad nytter alt mit taabelige Snak! Øieblikket kommer, da vi staar Mand mod Mand med hævede Bægere og hilser hinanden velkommen i Djævlepjolteren.

Jeg forsøger at lade være at tænke baade paa den seige Rhum og den halvraadne Brus, men det nytter ikke, thi den emne Lugt omhyller mig allerede. Saa lukker jeg Øinene — en to tre — og nede er Slurken. — — Nuvel — jeg indrømmer, at jeg bliver staaende og svælge og svælge omtrent som en Høne, der har faaet noget i Vrange.

Men Æren er reddet. Der bliver ingen Skandale, som jeg havde frygtet.

Dog ingen kan beskrive min Forfærdelse, da jeg ser Lollevin og Præsidenten staa med

halvtømte Pokaler — blide og fornøiede, medens de pæser af Tilfredshed og slikker det søde af Skjægget!

Nu gjør de sig det rigtig mageligt. De sætter sig tilrette med Ryggen mod Vindueskarmen og tænder sine Snadder, og nu vil Præsidenten høre nyt fra Byen —: hvad Prisen er paa Hummer derinde, om der er nogen, som er begyndt at tænke paa Silla og andre interessante Emner. Jeg er forlængst forglemt, og da der ikke er mere at sige om Byen, begynder de at tale om Aarsvæxten herhjemme. Aa ja, for det er jo den forhærdede Jordloppa! Du slette Tid, alt det gale, den forhærdede Jordloppa har gjort! Gulerødder og Salvie — om det saa er Kaalrabi — saa har Jordloppa gjort Ende paa den.

„Haa monstro Vorherre egentlig tænkte paa, da han skabte det Krêtturet?“ siger Præsidenten.

Ja, Lollevin er loyal og forsøger at forsvare Vorherre baade med det ene og det andet. Det er for at vænne Folk til Agtpaagivenhed, prøver han, og til Flid og sligt noget, for ekkaaslag maa det da være.

Men nei, det gaar slet ikke Præsidenten med paa.

„Naar først det Krêtturet kommer, Fanken hjælper da baade Flid og Agtpaagivenhed?“

Hertil kan Lollevin lidet indvende; han drikker stille og sukker.

„Og saa Fluane?“ buldrer Præsidenten op. „Slige Svin ogsaa. Gaar og vasser i alskens Lort og kommer ind og labber rundt paa Maden, Folk skal æde. Har jeg ikke læst i Bladet —“ siger Præsidenten, og saa faar vi høre alt, Præsidenten har læst i Bladet om Fluene, de Svinebeistene.

„Nei, jeg forstaar ikke, haa Vorherre var henne, den Dagen han gjorde Fluane — ja ogsaa den forhærdede Jordloppa naturligvis.“

Lollevin synes øiensynlig ikke om, at Præsidenten paa denne Maade opponerer mod Vorherre; thi han begynder pludselig at tale om gamle Andrea i Sønnevea, som døde i forrige Uge — og denne Andrea maa visselig have været et udmærket Menneske; for de sukker itakt, og da Præsidenten siger:

„Ja, ho var vel velsigna,“ føier Lollevin strax til: „Og slig en deilig Dø', ho fekk!“

„Ja, Du kan saa si. Ho gik ud som et Lys,“ svarer Præsidenten.

„Ja, som et Lys,“ samtykker Lollevin.

„Og saa var ho sanselig helt til ho sløkna," siger Præsidenten.

„Aa, ja! Den som kunde faa slig en Ende," svarer Lollevin, og saa klinker de og drikker begge for Andrea Sønnevea.

Medens de to har været optaget af Minderne om Andrea, har jeg i al Stilhed siddet og vandet Cederen fra Libanon med Præsidentens Djævlepjolter. Men nu opstaar der en Pause, og jeg er som paa mit bare Liv for, at nogen af dem skal opdage, hvad jeg har fore. Alt gaar over al Forventning; de sukker og glor i Taget, og jeg faar listet mit Glas tilbage paa Bordet, uden at nogen har mærket noget.

„Nu har vi det svivandes gildt," siger Præsidenten og puster velbehageligt. Men lidt efter vender han sig om mod mig:

„Var det Viser, Dere sa, Farbror?"

Det kommer saa braatt, at jeg ikke godt kan faa summet mig; men det er ogsaa ganske overflødigt; for Præsidenten begynder strax at synge. Ja, han synger med en tynd og fin Stemme, som umuligt kan høres udenfor Stuens fire Vægge endsige ovenpaa. Og han synger fransk, Præsidenten, klingende fransk!

La voile est à la grande hune. Jeg hører

strax, at det er en Bretagnervise. Den handler om Fiskeren, som reiser ud paa Havet pour chercher la fotune, som helas! ellers ikke vil falde paa hans Vei. Men selvfølgelig vil han komme tilbage til de skjønne Øine — og saa videre. Og Verset dør i et Omkvæd, fuldt af ægte fransk Sentimentalitet.

Mon ame à Dieu
mon cæur à toi!

Jovist er det sentimentalt! — men jeg vil alligevel gjerne se den, som kan modstaa Præsidenten, naar han lægger sin hvide Knebelsbart paaskakke og smægter sagtelig med sin lille, gammelmodige Tenor.

Der er mangfoldige Vers, og de bliver mere og mere sørgmodige, mens Præsidenten tøier dem helt ud til sidste Vers og sidste Omkvæd, og siden vil han, at jeg fluxens skal skrive altsammen ned efter hans Diktat, og det er aldeles ikke let, især da han hele Tiden vil kontrollere min franske Orthografi, og vi stadig er uenige i vor Opfatning af denne.

Men jeg finder mig taalmodig i alt, bare for at faa Rede paa, hvordan denne gamle Skipper har lært baade franske Viser og fransk Udtale og fremfor alt denne urokkelige Tillid til sin franske Retskrivning.

Jeg spørger ham, hvordan dette hænger sammen, men han svarer, at det skal Farbror nok senere faa vide; — først maa vi have os en ny Klunk, en Klingelingalunk, siger han, og saa synger han igjen med sin fine lille Stemme, altimens han brygger en ny Giftdrik:

Le vin, le jeu, les belles
voila! nos seul plaisir!

Jeg protesterer heftigt mod at faa mere, men se om det hjælper! Snart staar der en ny „Pjolter" og stinker foran mig.

„Jo, ser Dere Farbror," siger han, da han atter er kommen tilro paa sin Skibskiste. „Dere maa ikke tro, at jeg er her fra Havnen. Nix-nei, Farbror! Det var Ægteskabet, som førte mig tilankers her. Nei, ved Dere hvor min Vugge stod? Den stod ret udenfor Tvedestrand, og naa er det en god Stund siden, den stod der. Men i den Tiden saa var det Skik og Brug, at Folk der paa Kanter reiste til Frankrig og handled med Trælast. Og naar saa de ikke kunde snakke Sproget, saa var de jo rent som umøndige.

Far snakte ofte om det. En taler om at Tysken snyder, sa han. Men Fransosen er ikke Pillen bedre, vil si naar han tror sig til.

For ellers er han sagtens beleven som en Aaleunge, sa Far. Ja, han kunde sagtens fortælle om haassen han var bleven snydt. En kunde trække dem for Polisen, sa han, og saa stod de bare der, saa Sønna drøib af dem! Ja, det fortalte Far ofte om; han var saamæn glub til at fortælle, men Fransoser lidde han ikke, og der var vi uenige. Men det var akkurat fordi han var saa gal paa Fransosen, at han sendte mig til Frankrig — til en liden By som hed Bacqueville, og der gik jeg saamæn paa Skole i to Aar og læste fransk og den Tingen. Men jeg skal seje, at der var ikke den Fransosse født, som kunde snyde mig, da jeg var kommen saalangt, at jeg begyndte som Far at seile paa Frankrig med Trælast! Skaal!"

Nu smatter og smauser Præsidenten og Lollevin omkap, men jeg vover at figurere med Glasset og haaber paa Cederen. Efter den sidste Slurk begynder Præsidenten at brede sig paa en iøinefaldende Maade. Han knapper Sælerne op foran og spreder Benene langt fremfor sig, — han smaagrynter af Tilfredshed over sig selv, og Lollevin er ikke langt fra det samme. Han er virkelig rørende i sin Stolthed over Vennen; for nu har han da sikkert

hørt Præsidentens Historier nogle hundrede Gange, men alligevel sidder han nu og kjæmmer sit røde Skjæg fremover med Fingrene og smaaknægger, hvergang Præsidenten siger noget stadseligt, og skotter hvergang hen paa mig, om jeg bliver tilstrækkeligt imponeret.

„Men naa skal Dere høre," fortsætter Præsidenten. — „Det var i to og halvfjers i Juli Maaned — jeg husker det saa nøiagtigt, som det skulde vaaren igaar den Dag. Jeg laa i Trouville med Fuldriggeren Constitutionen — haahaaj! Constitutionen! Har Dere hørt Tale om Constitutionen? Bevare Dere vel, Farbror, stoltere Skude har kje staaet paa Stabelen i Tvedestrand. Ikje i Arendal heller for den Sagens Skyld. — Og saa tør jeg nok si *det* om mig sjel, uden at si noget særdeles — at Mage til Skipper, ja, det skulde en naa lede Norges Land over for at finde. Se paa mig!" raaber han og glemmer al Forsigtighed og reiser sig, puster sig op og slaar paa sin Brystkasse. „Nu er jeg to og halvfjersindstyve Aar, og endnu er der Tømmer! Haaj! Endnu er der Ribben og Materialier —!" og nu slaar han som en Rasende paa sit Bryst, saa det dundrer.

„Men vil Dere saa være saa grei at tænke

Dere denne Person for fire og tredive Aar siden, da jeg stod i min Alders Blomst som en Yngling paa de otte og tredive! Vil Dere behage, monsieur, at tænke Dere denne Person som Kaptein paa Fuldriggeren Constitutionen, den Tiden hun laa i Trouville Juli Maaned attenhundrede og to og halvfjers."

Ja, jeg tænker saa hardt jeg kan paa denne isandhed imponerende Syn, medens Præsidenten gjør en Kunstpause og med en uforlignelig flot Bevægelse fører sit Glas op til sin finpudsede Bart.

„Og saa den Tia, hun kom læensendes ind paa Trouvilles Red med skinnandes Seil og susannes Bragânse, og den Tia vi saa lod Ankeret gaa og gjorde hinner fast og skulde sjaa efter, hvad det var for et Kompeni, vi var kommet iblandt — kan Dere saa gjætte, hvem det var vi havde liggandes paa Sia? Kan Dere gjætte Det, Farbror?"

Nei, jeg forsikrer ham, at det ganske overstiger mine Evner.

„Aa nei, det kan Dere nok trøstig si, Dere ikke kan gjætte. Men naa skal jeg fortælle Dere, at paa Størbords Sie af Constitutionen, der laa Hans Kongelige Høihed Prince of Wales, den nuværende Kong Edward den syvende

af Storbritannien og Irland, og paa Bagbords Sie laa den franske Republiks Præsident, Hans Excellence General Mac Mahon!"

„Død og Plage!" siger jeg ganske overvældet, og mit Ansigt maa sikkert udtrykke den mest uforbeholdne Beundring. For Lollevin grynter tilfreds, og Præsidenten selv ser paa mig med et velvilligt Smil og fortsætter i en beskyttende Tone:

„Direkte præsenteret for Hans kongelige Høihed, det kan jeg ikke si, jeg blev. Men han kjendte mig godt, og vi hilste paa hverandre kvar einaste Dag. Det var en udmærket tækkelig Mand i alle Maader, og hans Skude eller Yacht, som de kalder det, var ogsaa udmærket tækkelig, skjønt hun kunde naturligvis ikke sammenlignes med Constitutionen hverken i Størrelse eller Stadselighed.

Men Hans Excellence Jeneralen traf jeg sammen med mangfoldige Ganger, — saanten paa Promenaden eller Plagen, de kalder. Og jeg kjyder aldrig af mig sjel, men skal jeg sjel seje det, saa tror jeg nok, Jeneralen var glad i mig. Han søgte mit Selskab. Jø-ses! *Vi* to? — Vi hadde mangein interessant Samtale baade om det ene og om det andre, og jeg har faaet mangen Cigar af Mac Mahon.

Og den Tia han reiste, flidde han mig endda et Cigarmundstykke til Forærings og sa, at jeg maatte tænke paa ham lidegran engang imellem, naar jeg røigte.

Aa ja, ja san! Jeg maa seje, at jeg sjelden har *sørjet* slig over at skilles fra et Menneske som fra Mac Mahon. Og jeg sa til mig sjel, at han skulde saamæn erindres ikke bare naar jeg røigte. Derfor var det, jeg kaldte ham op, den Tid jeg kom hjem. Jeg kaldte Fuldriggeren Constiutionen op efter ham, og der paa Væggen kan Dere sjel se Navnebrættet. Og det var en Skude, han kunde være bekjendt af, for Mage til Støver — — "

Pludselig dunker det i Loftet. Haardt, sint, fort og mange Gange. — Begge Mandfolkene kvepper sammen og sidder stille og skræmte som Mus og tviholder sine Glas. Mac Mahons Ven har med ét mistet sin stadselige Holdning og er blevet ussel og duknakket.

Der yler en Kvindfolkstemme ovenfra: „Vil Dere se at pille Dere og det lidt fort! Sluskane!" Og nu dunker det igjen i Loftet, saa Malingen drysser og Hængelampen hopper i sin Staaltraad.

Præsidenten labber paa Hoseladderne hen til Døren og laaser op, — Lollevin pilter efter

uden at mæle et Ord, og jeg følger naturligvis. Vi siger hverken Farvel eller noget andet, det gjælder nok bare at komme sig afsted hurtigst muligt.

I Gangdøren ser jeg det sidste Glimt af Præsidenten; men ak, nu er der ingen susannes Bragånse over ham mere, den uforlignelige Fuldrigger-Kaptein. Nu er han bare en gammel ræd Tusselad, som gruer sig til de Skjænd, som usvigelig sikkert vil komme.

Nedover Trappen tøfler Lollevin og jeg saa fort vi kan, og Lollevin, som en Stund var paa gode Veie til at blive lidt fuld, er blevet lysende ædru av Forskrækkelse.

Medens vi kravler opad de to Trapper til hans stribede Dør, spørger jeg ham forsigtig om, hvad det var for en Dame, som saa pludselig afbrød Præsidenten. Men han svarer intet. Og hvergang jeg senere har villet ind paa det Spørsmaal, har han været døv og stum.

Det er som det staar hos en gammel anseet Forfatter: Disse og andre Ting ville til alle Tider forblive uopklarede.

Lollevin fører mig op paa mit Kammer, tænder Lys og siger Godnat. Og saa er denne

begivenhedsrige Dag tilende. En Stund efter har jeg arrangeret mine sex Fods Længde i en fire Fods Seng. Jeg slukker Lyset, lægger mig tilrette saa godt jeg kan og tænker at, ja Herregud! hvor godt det nu skal smage at faa sove. Da pludselig! da farer et sterkt Lys gjennem Vinduet. I et eneste Sekund staar Værelset klart og tydeligt for mig — jeg ser Bordet og Stolene og den udstoppede Krikand over Vaskeservanten. Men ligesaa pludselig bliver alt kulmørkt igjen.

Jeg ligger og spekulerer paa, hvad ialverden dette kan have været, og jeg glor ud i Mørket og tænker paa, om jeg skal gidde at reise mig og finde en Fyrstik — da er det pludselig atter blændende oplyst og ligesaa pludselig stummende mørkt.

Jeg reiser mig i Sengen og tænker, at he! det er da besynderligt, at jeg ikke hører noget til Lollevin. For han kan umulig være sovnet endnu, og hvis det skulde være noget galt paafærde paa Sjøen, saa maa han da staa op og sige fra.

Heisan! Der var det igjen!

Jeg bliver baade ræd og ærgerlig, men netop som jeg har fundet fat i Fyrstikkerne, maa jeg le af min egen taabelige Glemsomhed, — for

naturligvis er det Fyret, som staar derude og blinker.

Jeg ruller op Gardinet. Jovist, der ser jeg Fyrtaarnet tydeligt i det disige aftagende Maaneskjær. Det graa Taarn ensomt ude i den mørkladne Nattens Sjø; — se der staar det og blinker trofast og aarvaagent, saalænge Mørket varer.

Jeg lægger mig trygt igjen; men nu faar jeg ikke sove. Time efter Time bliver jeg liggende og se udigjennem Vinduet paa det fjerne Taarn og de uafladelige Blink. — Og en blir saa eftertænksom, — var det ikke saa Lollevin kaldte det?

Langt borte i Huset etsteds maa der nok staa en gammel agtværdig Klokke, som gaar og gaar Natten lang. Ikke saa at jeg kan høre de enkelte Tik-Tak. Det er bare en eneste dyb Summen, som glider sammen med Stilheden og bliver et med Mørket.

Og saa hver Time nogle dybe langsomme Slag. En skjøn og alvorlig Klang som fjerne, fjerne Slag af Kirkeklokker. —

— — Og Sindets Harpe vorder stemt, den Sorg, Du trodde længst forglemt, den tager til at tone — —

— — Men mod Sjømørket staar Fyrtaarnet ensomt og graat og langt ude. Det blinker trofast gjennem Natten, og tilsidst synes Du, dette Fyrtaarn er Din kloge og alvorlige Ven, den Ven, Du søgte langt og meget længe. — —

SKJÆRENE OG OLLERMAND.

Jeg vaagner ved, at Solen skinner mig midt ind i Ansigtet, og ved at Skjærene holder et gyseligt Spektakel i Kirsebærtrærne udenfor Vinduerne.

Her jeg ligger, kan jeg saamæn se dem. De sidder tæt i tæt paa Grenene og snur Hovederne hid og did, for rigtig at betragte mig. Og saa bakser de med Vingerne og bruger Mund og skoggerler mig ret op i Synet.

Heisan — der fløi en ratt mod Ruden, saa det sang i Glasset. Nei, skulde nogen ha' seet sligt Beist! Og nu ler de andre endda værre end før; — de synes nok, at dette var rigtig et Karsstykke. Og saa flyver de lidt til Siden som for at se, hvordan jeg vil tage detteher.

Ja saasandt bliver jeg vond! Vække en Mand Morgens Tide bare for at le ham ud. Som om jeg nogensinde havde generet dem. Men nu skal jeg da ogsaa saa sandelig —! Op

af Sengen kommer jeg, og aabner Vinduet og siger kysj! og vifter med Lollevins røde Bordtæppe for at vise, at jeg saavist ikke er til at spøge med.

Men aldrig saasnart er jeg kommen bort til Sengen, har jeg dem i en Klump omkring Vinduet igjen, skraalende allesammen i stort Kor.

„Ja, er kje det besønderlige Fogenalier," som Lollevin siger. Og for ikke mere at mænge mig med dem, ruller jeg Lollevins blaastribede Rullegardin ned lige for Næbbene paa dem og giver mig til at klæde mig paa uden at anfægtes af, at de fremdeles sidder derudenfor og smaasnakker paa sit brægende Maal og lægger over, hvad ondt de skal gjøre mig næste Gang.

Jeg gaar ned og spiser en ensom Frokost, da Lollevin allerede forlængst er paa Sjøen. Kjônet kommer tilsyne; men hun er intet af det, jeg havde ventet mig efter Lollevins nedsættende Omtale. Hun glider ud og ind paa Tøfler, uden at det høres, uden at Dørene knirker, hverken naar hun aabner eller naar hun lukker dem. Hun ser ud, som hun er af Støv og som hun kunde blæses bort som Støv. Og overalt er hun surret ind i Tør-

Tørklæder og Sjal, som om hun vilde stænge sig ude fra denne Verdens Elendighed. —

Hun har et saa lidende Udtryk i sit Ansigt, at jeg af lutter Medlidenhed ikke mæler et Muk til hende under hele Maaltidet. Da jeg er færdig siger jeg rigtignok Tak for Mad og trykker hende i Haanden; men dette er allerede nok til at hun hiver sig paa Døren og forsvinder paa Loftet.

Nu ja, dette lover jo ikke godt for nogen indendørs Underholdning, særlig da jeg allerede igaaraftes har gjennemgaaet Stuens forskjellige Adspredelser — baade Albumer og Kortskaalen.

Jeg tager derfor Hat og Stok for at gaa en Tur; — Skjærene har jeg glemt; men aldrig før sætter jeg min Fod paa den øverste Trappehelle — halloj! da har jeg dem igjen.

Og hvor jeg nu staar og gaar, saa følger de mig ganske paa samme irriterende Maade som en Sværm hujende Gadegutter.

Først vender jeg mine Fjed mod Havnen i den Tro, at de kanske har sine Hus og Hjem paa denne Kant og at de ikke ønsker at have en Fremmed gaaende paa den hjemlige Grund.

Langtifra! Det nytter ikke det Gran! Hele Skokken eskorterer mig og opfører sig paa

den pøbelagtigste Maade. De hopper fra Gjærde til Gjærde, de flakser fra Kirsebærtræ til Kirsebærtræ, og i Spidsen er hele Tiden den samme — en ung opløben Lømmel, som bruger Munden ustanselig. Jeg er sikker paa det er den samme, som var karslig og fløi mod min Vinduesrude idagmorges. — Javist, det er klart, at det maa være Skjærebyens gode Hoved og Pudsenmager. Den maa sikkert sige mange træffende og uhøviske Bemærkninger om mig, og hvergang den har været rigtig vittig, hikster hele Flokken saa af Latter, at de maa holde sig fast med begge Hænder i Kirsebærgrenene og endnu hjælpe til lidt med Vingerne for ikke at trille ned i Rendestenen.

Men i Rendestenen, som rinder midt i Veien, der er jeg nødt til at gaa min Spidsrodgang. Godt er det, at jeg ikke forstaar Skjæresproget, for vistnok er mit Sind hærdet mod Livets Bitterhed, men det er dog altid noget mistrøstigt i at være en Skive for andres Vitser og andres Latter, især naar man ikke forstaar Vitsernes Betydning og derfor ikke kan svare igjen.

Nei, jeg opgiver at gaa til Havnen. Jeg finder en Sti, en beskeden, bortgjemt Sti, hvor jeg prøver at lure mig bort for Skjærene langs Havegjærder

og Husvægger. Men efter mig er de, helt til det sidste Hus stanser og det sidste Kirsebærtræ holder op at gro, men hvor Heiholmen med et ligger vidtaaben foran mig.

Her har jeg frit Spil; — herfra kan jeg sagtens faa Ram paa mine Plageaander, isærdeles da den vittige! Bare de vilde komme, saa skulde de se! Jeg finder etpar ypperlige Projektiler og stiller mig bag en stor Sten for at lure Bæsterne; men nei tak! De gaar ikke i *den* Fælde! De bliver saamæn siddende og skravle og skoggerle af mig i den sidste Haves yderste Kirsebærtræ.

Jaja — ialfald er jeg blevet dem kvit, og jeg faar Lov til at gaa videre ifred. —

Jo længere opover jeg kommer, desto videre bliver Udsigten over Havet. Det er blikkende stille idag, — Fyrtaarnet speiler sig ligefrem, og det er ikke hver Dag et Fyrtaarn langt tilhavs har Anledning til at speile sig. —

Varmt er det ogsaa, men jeg vil nu op til Varden øverst paa Heien. Ikke for det, at Varden ser noget særlig interessant ud. Det er et ganske almindeligt Sjømærke — en Stenrøs paa etpar Alens Høide. Men jeg har engang læst, at det er sundt for Menneskene, at

de sætter sig et Maal for sine Handlinger. — Og denne Dag er ganske tom; Lollevin er paa Sjøen, Præsidenten tør jeg ikke gaa til paa Grund af hans ukjendte Kvinde, Kjônet vilde jeg ikke saa ondt som at snakke med hende, — de eneste levende Væsener, jeg kunde give mig af med, var Skjærene, og de var i høi Grad uforskammede. Saa Dagen er ganske tom. Da er det godt at sætte sig et Maal for sine Handlinger, og da forekommer det mig, at en Stenrøs paa etpar Alens Høide er et ideelt Maal, — oh! ja, oh ja — hvor langt bedre og nyttigere er den ikke end alle de mange andre ideelle Maal, man har sat sig i sit vildfarende Liv!

Da jeg naar mit Maal, sidder der en Mand paa den anden Side af Varden og ser udover Sjøen og spytter. Jeg rykker til, da jeg ser ham, for jeg havde jo slet ikke ventet at træffe Folk her. Men jeg fatter mig hurtigt, siger Goddag og letter paa Luen og sligt. — Neida, han hverken hører eller ser. Han bare spytter. Og jeg lægger Mærke til, at han bare spytter udaf den høire Mundvig. Han sidder ganske urokkelig forresten — intet Træk hverken i hans Ansigt eller hans Krop røber Liv. Han holder Hovedet ret frem, mens han spytter til-

høire; — det er som Spyttingen slet ikke vedkommer hans Hoved.

Forsigtigvis sætter jeg mig tilvenstre for ham, tænder min Snadde og spytter tilvenstre. Slig sidder vi en Stund og har det rigtig gemytligt.

Jeg sidder bare og venter paa, at han skal begynde at spørge mig ud, som alle ordentlige Folk pleier at gjøre: hvor jeg er fra, hvor jeg skal hen, hvad jeg er, og hvorfor jeg er hvad jeg er. Men nei om han gjør. Han giver mig ganske rolig en god Dag. Han bryder sig ikke længere om at vide nogenting om nogen.

Thi han er meget gammel. Den brunbarkede Sjømandshud har taget Skade og faaet hvide Pletter hist og her; om Næsen har endog Aarerne skrumpet sig sammen i gule Skorper. Og Hænderne, som han har foldet over Knortekjæppen, er hvidgraa i Kjødet som Kalkjord, Neglene ligger hvælvede som Skjæl over Fingertutterne. Han sidder sammensunken paa en Slags Stenbænk og ser ganske død ud. Men han lever og spytter uafladelig.

„Er det Lods?“ spørger jeg for at begynde med noget.

„Haah?“ kommer det en Stund efter.

„Om det er Lods —."

Nu snur han Hovedet saavidt og gløtter lidt paa det ene Øie.

„Ollermand —" siger han.

Javist maa han være Oldermand! Hvordan kunde jeg ogsaa spørge om sligt! Han ser ud, som han har været Oldermand alle Dage. Han ser ud, som han er en efterglemt fra Urtiden. Det er selve Urtidens Oldermand, som sidder her og spytter og ser udover Sjøen.

Jeg gjør ham nogle flere Spørgsmaal; men nu faar det være nok. Der er ikke mere at faa Svar paa. — Tilslut tænker jeg paa at fortsætte min Vandring og lade ham sidde der i sin ærværdige Taushed videre til Tidernes Aften, da pludselig Urindvaaneren ganske uanmeldt aabner sin Mund og taler.

Hvad han siger? Ja, det er meget vanskeligt at opfatte; thi alle hans Tænder er forlængst borte, og nu laller Tungen baade høit og lavt rundt om i Munden — saa hans Sprog bliver lige saa urtidsagtigt som hans Udseende. — Jeg maa spørge om igjen baade en og to Gange, og saa bliver Oldermanden saa forbitret, at Tungen kommer paa ret Kjøl, og han hviner ind i mit Øre: „Er du tunghørt? Æ spør om du har ei Skraa."

Nu har en god og lærd Professor lært mig, at naar man skal samle norsk Folketradition, da er de første Betingelser to Ting: Skraatobak og Chokolade. — Skraatobak til de gamle Mandfolk, Chokolade til Kjærringerne. Derfor reiser jeg aldrig uden Lommerne fulde af begge Dele, og Ollermand faar først en hel Kveil Tobak og derefter en Plade Chokolade — hvori der endog er Crême!

Se det hjælper! Bevares som jeg stiger i Urmenneskets Agtelse. Han vil endog give noget af Kveilen tilbage og vifter lidt ved Modtagelsen af Chokoladen, men det er tydeligt, at jeg har vundet hans Hjerte. Han begynder endog at spytte den anden Vei til Ære for mig; men da han skjønner, at jeg ikke sætter videre Pris paa denne Ovation, lader han det strax være.

Jeg tænder mig en frisk Pibe og spørger ham — bare for at indlede en ganske almindelig Samtale — hvad denne Varde hedder.

„Homers Stol," siger han.

Ganske tydeligt. — Der kan ikke være Tvivl om, at det er Homers Stol han siger. Homers Stol og intet andet. Men jeg synes jo, dette er saadan en overvældende Opdagelse, at jeg maa spørge om igjen. Han

stanser midt i Tyggingen, ser vondsint paa mig: „Homers Stol," siger han høit og tæt ind ved mit Øre.

Der er virkelig ingen Tvivl længere mulig.

Men hvordan ialverden —? spørger jeg mig selv. Hvordan kan da dette hænge sammen? Her sidder denne ærværdige Ollermand, som selv ser ud som han kunde være fra Fader Homers Dage — her sidder han og siger ikke en men to Gange, at denne gamle, forvitrede Stenbænk, som ser ud til at have kunnet staaet her i Tusinder af Aar, denne Bænk bærer den græske Digters Navn.

Det er da ligefrem en epokegjørende Opdagelse, at der her paa en Holme i Norge, her findes en Varde og en Bænk, som simpelthen er opkaldt efter Homer. Ja, den som nu havde været tysk Doktor! For en Afhandling her kunde skrives!

Men jeg er ikke tysk Doktor; derfor spørger jeg Ollermand ganske ligetil om hvem den Homer var.

„Kaftein," svarer Ollermand. „Landkaftein."

Se, nu ved jeg det. Og jeg spørger nu videre om den samme Kaftein Homer har boet her i Havnen.

„Nei," svarer Ollermand. „Han kom her

bare i Besøgels. Han var Kjærest med ei Jente her, som han kom til."

Og hvorlænge det var siden. Om Ollermand kunde huske det.

„Aa" — Han skal til at sige noget, men saa er det ligesom Tanken glipper og bliver borte for ham. Og han sidder med halvaaben Mund og taabelig i Ansigtet og stirrer ligesom efter hvor det var den Tanken blev af.

Men saa synker Ansigtet til Ro igjen; han tygger videre paa sin friske Skraa, han sidder atter med lukkede Øine og et Udtryk af en stor verdensfjern Fred, som vilde han sige: Fanken skal en med Tanker, naar en har Skraatobak!

Jeg spørger igjen: „Ollermand, er det længe siden?"

Og saa kommer Tanken flaggrende tilbage igjen, og der kommer atter Uro ind i Ansigtet. Han grunder. „Lad mig nu se. Kaptein Homer —. Aassen var det nu? Kaptein Homer? Det var jo Lissa. — Ja, det var Lissa — hinner med Vaskesvampen i Fugleburet — Hihi, ja —!" Men nu tuller han sig bort paa en liden grødet Latter, og jeg maa stoppe ham i Farten. — „Hvad var det med det Fugleburet, Ollermand?"

„Hihi — ja, det var vel en Pussenille, den samme Kafteinen. Aldrig før kom han til Jenta, saa hængte han op et Fuglebur i Vindøiet, saa en kunde sjaa det — hihi —! saa en rigtig kunde sjaa, at naa var Kafteinen kommen. — Og — hihi! — tror Dere ikke, der var Hængelaas for Fugleburet — Hihi —" triller han sig væk igjen, og jeg skynder mig at spørge, hvad Slags fin Fugl han havde i det Buret, som der var Hængelaas for.

„Føvl, sa han? Gud Fader for en Føvl. Aanei, det var en svær Svamp — en Vaskesvamp saa stor som en sexskillings Vørterkage. — Det var Føvlen det, Far. Men han var saa rent kjærlig om den Føvlen, at ingen maatte røre han — aanei da, han skulde sidde i Bur med Hængelaas foran. Men aldrig saa saare kom Kafteinen om Kvelden til Lissa, saa hang Føvleburet i Vindøiet om Morningen."

Han er kommen godt paa Glid nu Oldermanden; han stanser ganske vist nu og da, men saa bærer det løs igjen, og jeg kan skjønne, at han har glædet sig mangen Gang over Kaptein Homer, og at han har fortalt Historien saa ofte, at Ordene nu kommer ganske af sig selv.

„Og altid skulde han nu vaske og spyle

og skrubbe sig Kafteinen. Hver eneste Morning, hvor kaldt og blaasendes det saa var — der stod han spildernagen foran Brøggerhuset med Baljer og Spander omkring sig, og saa pøste han koldt Vand over sig og saa til at gnie og gnu med Svampen. Ja, at ikke *han* fek Gigta! Og naar han saa havde tørket sig blank, saa var det en Tur herop. Jøs ja — her lidde han sig saa ubegribeligt, at han fik muret op Bænken her. Derfor er det, de kalder han Homers Stol, — ja det er det saamæn rigtig."

Nu sukker den Gamle og siger ja ja mange Gange, og dette pleier gjerne at betyde, at nu er det slut for dennesinde, men jeg interesserer mig for Kafteinen og spørger, om det er længe siden Homer døde.

Dette er vist ikke noget godt Spørgsmaal, for han svarer ganske ligegyldig: „Æ veid ikje", og intet mere.

Nu lader jeg ham i Ro, og deri gjør jeg ret, for snart efter er der igjen noget, som begynder at dukke op af Dybet.

„Der var naa ekkaaslag iveien med Kafteinen paa Slutten. Ja, ekkaaslag maa det ha vært; for han gjek fra Tenesten. Og saa fløtta han herud og losserte hos Jenta og blev

her støddig. Ja, han blev her støddig. Og saa tog han til og drekte. Aa, saa overhændig. Jøs, som han drekte, Kafteinen. For der var ekkaaslag, der var ekkaaslag iveien. Og saa sad han oppe paa Kammerset om Nettane. Ganske aleine sad han der. Og preikte. Og ballerte. Og tilslutningen gav han sig til at exsjere."

„Exsjere? Gav han sig til at exsjere om Nættane?"

„Ja. Han exsjerte med Stolane. Jada. Hele Nettane kunde han sidde og exsjere med de Stolane. Stilte de op midt paa Golve, som det kunde været Tellerester. Og saa te aa kommendere! Aajøs, det var en Forskrækkelighed. Kommenderte og dommenerte saa en hørte det lange Vein.. Og saa Nattens Tier. Jøs! Og saa — saa —."

„Og saa Oldermand —?" Han tier en Stund og leder efter mere.

„Ja, saa dødde han. Han dødde der han sad paa Kammerset. Det var Slag, de kalder. Sad i Stolen med Sabelen i Næven og Stolane stilte op. Jaha. — Det var sandt. Saa dødde han. Men en Datter hadde han, Kafteinen. Ja, hun er ikke saa liden naa mere, men hun bor nere paa Raage. Og hun skal endda ha

di Stolane, Kafteinen exsjerte med. Jaha —. Og hun fik alle Pengane efter Kaftein Homer, aa — det skal være saa rent ufatteligt med Penger. Og af det kalder de hende Jomfrua i det Grø-ne. Saa rent ufattelig med Penger. Der er nogen som sier, hun har to tusan Specier!"

Disse to tusan Specier hænger længe fast i hans Hjerne; for han bliver ved at gjentage To tusan! To tusan! Gang paa Gang men altid svagere, indtil det stilner ganske af, og Ansigtet sovner hen i sin forrige Urtidsro.

Jeg prøver endnu at fange ham tilbage, — jeg spørger ham lidt ud om Kaftein Homer, — men det bliver ikke til andet end „Æ veid kje!" Og tilslut læner han Hovedet træt mod Stenranden og blunder ganske bort.

— Jeg lader Ollermand blunde i Fred, og begynder at tænke paa Lollevin og hans Middag; — det er kanske bedst at begive sig nedover.

Aldrig før er jeg kommen i Nærheden af den yderste Have, saa hører jeg de velsignede Skjærene skrige og skraale. I Førstningen tror jeg jo, det er mig det gjælder, men lægger snart Mærke til, at Skrigene ikke kommer fra Haverne heroppe. Nei, nu kommer de nede fra „Byen".

Og desuden — jeg synes Skrigene er anderledes end før. Det er ikke den skadefro Latter over Spasmagerens Vitser, — nei, dette er noget ganske andet. Dette er Skrig af Vrede og Rædsel. Og der maa da mindst være et Snes Stykker af dem, som skriger omkap af den samme Vrede og den samme Rædsel.

Hvad mon der nu kan være paafærde?

Jeg skynder mig afsted efter Lyden, — nedigjennem nogle Smug, gjennem etpar Baggaarde med røde Boder og grønskede Rendestene — helt ned til en gammel forladt Bryggeplads, hvor der staar en kroget Ask lænet op mod en faldefærdig Sjøbod. — I denne Asken sidder hele Skjæreforsamlingen. Yderst ude paa Grenene sidder de og skriger som de er gale, og basker med Vingerne, og allesammen glor de sammesteds hen. De glor paa en Skaukat, en lodden, busket Røver, som staar og fræser mod en liden Helt af en Skjære. Gud ved om det ikke er den selvsamme, som var saa vittig paa min Bekostning. Men nu er den i fuld Krigspuds, — med brusende Fjær og sprikende Stjert staar den og gurgler rasende mod Skaukatten, som ikke kan komme nogen Vei — for vips! er Skjæren oppe i

Øinene paa den og klorer med sine Negle, saa Katten bare kan famle iblinde omkring sig med sin hvasse Klo.

Det ser sandelig høist mærkværdigt ud, denne ulige Kamp mellem den svære Vildkat og den lille uanselige Fugl. Jeg forstaar ikke hvad Foranledningen kan være, for Udfaldet af Kampen kan dog ikke være tvivlsomt, før eller siden vil Katten med et eneste Sprang have gjort det af med Skjæren.

Jeg lister mig hen bag Skuret, og pludselig opdager jeg her mellem etpar halvraadne Dørsviller et armt halvvoxent Skjærebarn, som ligger skamferet og ikke kan reise sig. Nu forstaar jeg Aarsagen til Kampen: Katten har paa en eller anden Maade faaet fat i den halvvoxne Skjære; saa har den gjort Anskrig, og hele Skjæreflokken er øieblikkelig kommen. Og den heltemodige Skjære, som staar og slaas med Katten, er slet ikke den lapsede Lømmel, som forhaanede mig saa skjændigt idagmorges, men en stakkars fortvivlet Skjæremoder, som gjerne lader sit eget Liv, hvis den bare derved kan hjælpe sin Unge.

Jeg lister mig hen til Ungen og lægger den forsigtig i min Lue. Derefter tager jeg en god Trækubbe, gaar imod Katten og blækker efter

den med Kubben, saa den render avgaarde i fuldt Firsprang.

Men efter den stormer hele Skjæreflokken, — jeg skal mene de triumferer! Jeg kan høre de forfølger Katten helt udaf Byen; — for nu er naturligvis den blevet aldeles vetskræmt og render som den mindst havde Fanden i Hælene paa sig.

Jeg gaar ind i Lollevins Stadsstue og sætter Luen med Skjæreungen fra mig i Vinduesskarmen. Stakkars liden! Den skjælver over hele Kroppen; — jeg tror næsten, det var Rædselen, som gjorde, at den ikke kunde flyve fra Katten, da den laa nede ved Sjøboden, for da jeg skal se efter, hvordan den har det, finder jeg ikke noget, som ligner Saar eller Brud. Etpar Fjær er knækket paa den ene Vingen, mere kan ikke jeg opdage.

Lollevin kommer til, og jeg fortæller ham min mærkværdige Oplevelse, men han siger: „Ja, var det ikke det jeg sagde. Der er noget særdeles med de Skjærene“ — og lidt efter lægger han til, at de mangen god Gang er lige saa kloge som Folk og vel saa det.

Skjæreungen ligger hele Tiden i min Lue og skjælver, saa det er Synd at se paa, og da Kjônet kommer dryssende ind i Stuen og

hvisker, at — ja — nu er det Mad, saa siger jeg til Lollevin, at nu skal vi lade Fuglen ligge her, medens vi spiser, forat den kan komme sig lidt igjen efter Skrækken. Saa kan vi jo heller senere forsøge at faa ham anbragt hos nogle af hans egne. Joho, dette synes Lollevin er baade rigtigt og bra, og vi gaar ind og spiser to dybe Tallerkener gule Ærter hver og skal netop til at tage fat paa det salte Kjød, da vi har hele Skjærekomplottet udenfor Vinduerne. Og de holder vel et Hus! „Oj," siger Lollevin, „de er værre end Fruentimmer."

Det er ligefrem ikke Ørenslyd at faa; og jeg ved ikke bedre Raad, end at jeg faar gaa ind i Lollevins Stadsstue, hvor den syge Skjære staar noksaa kjækt paa sine Ben i min Lue og præker med sine jevnlige paa den anden Side af Vinduet. Da jeg kommer hen til den, flakser den rasende med Vingerne og er meget uartig i Luen. Men jeg gjengjælder Ondt med Godt, bærer den ud paa Lollevins høieste Trappetrin og sætter den fra mig der.

Jeg ænser ikke det fæle Hyl, som opløftes, strax jeg kommer tilsyne; jeg gjør min Pligt, sætter Luen fra mig, gaar ind igjen og lukker Døren med et Smeld. Nu vil jeg saamæn have Madro til det deilige Kjød og Flesk!

Skjærekaglet fjerner sig — blusser lidt op et Stykke borte, — men saa bliver alt ganske stille. Og da vi har spist os gode og mætte og skal „sjaa efter“, saa ligger min Lue tom i Solskinnet paa Trappen — med sin Souvenir paa den ene Bræm.

Men det rareste er, at jeg nu kan komme og gaa, ganske uanfægtet, — Skjærene lader mig stelle mig, som jeg selv vil. Der er ingen vittig Ungdom, som forhaaner mig mere, og ingen kaad Pøbelsværm, som forfølger mig med Latter og Ukvemsord. Jeg kan sove, saalænge jeg vil om Morgenen — der sidder ingen ondskabsfulde Væsener udenfor Vinduet og flirer.

Jeg er bleven en fredlyst Mand, siden jeg reddede Skjæreungen. Ja, kom ikke og sig noget andet — ialfald ikke her i Vaulevea. For da vil baade Lollevin og jeg falde over Dem — for ikke at tale om Præsidenten.

„Ja kloge som Folk?“ siger han. „Tænk ikke det! De snakker saamæn sammen ligesaa fornuftigt som mæ og Lollevin. Og de lærer Baannane sine op til det, de kan ha Nøtte af, det gjør de, selv om de ikke lærer dem op i alle de Narrestregane, som de propper ind i Ungerne nu for Tia — som nu for

Exempel han den nye Skolemesteren henne paa Raage“ — og saa har vi det gaaende med alle de Narrestregane, Skolemesteren paa Raage lærer Baannane.

„Nei, men se paa Skæran! De lærer bare det, de kan ha Nøtte af, og det er Vorherre sjel, som lærer *dem* op. Og han kan vel være vèl saa glub som Seminaristen paa Raage.“

Saa taler Præsidenten, og baade Lollevin og jeg er fuldkommen enige med ham.

JOMFRUA I DET GRØ-NE.

Tiden gaar i skjøn Ensformighed. Solen skinner saa lang Dagen er. Om Formiddagen kommer den fine Solgangsbris og gjør Sjøen frisk og blaa. Men naar Kvelden er inde, da dør Brisen, og Sjøen bliver stille og nogle faa Stjerner er der, før nogen ved af det. Og hele Natten staar Fyrtaarnet derude og blinker.

Men naar jeg vaagner om Morgenen, da vaagner ogsaa min onde Samvittighed og spørger, hvordan det nu skal gaa med Arbeidet, som ligger paa Bordet i Bryggerhuset. — Jamen Bryggerhuset skal jo klèest, svarer jeg Samvittigheden. Det var jo netop derfor, jeg maatte reise. Og desuden kan her være mangt og meget nyttigt at gjøre her i Vaulevea. Her kan der saamæn gjerne findes mærkværdige Viser og Traller at skrive ned. Og her kan gjerne være muntre Skrøner eller under-

lige Sagn at notere i sin Bog. Aa, her kan sagtens være baade det ene og det andet i Vaulevea.

Jeg nævner dette med Viserne og Sagnene for mine Venner og spørger, hvor jeg skal gaa hen; men der er øde og tomt for den Slagsen her i Havnen, siger baade Lollevin og Præsidenten, og det synes som de har ret. Folk er saa oplyste, at de har mistet sin Fantasi. Læsebøgerne og Lærerne er saa udmærkede, at Ungdommen hverken behøver at tænke sig om eller at famle sine Følelser frem til Digt og Nyn; — alting er jo i Forveien tænkt saa udmærket istand for dem og digtet saa pent for dem; de faar hele Livet gratis. Tankerne, de tænker, er førsteklasses og med Statens Stempel, Følelserne faar samtidig de mest klassiske Udtryk; især er Bjørnson i Vælten. — Dette gjælder de mere verdslige Følelser som Kjærlighed og Længsel og Sorrig og Fryd, som til alle Tider har bevæget enfoldige Hjerter. Derimod florerer den religiøse Digtning i Vaulevea. — Jeg har gaaet gjennem flere haandskrevne Samlinger aandelige Sange, der efter Sigende skal være forfattet af forskjellige Ynglinge og Jomfruer i Havnen. — Men sikkert er det, at denne

Digtning staar i Stampe; den er blevet ganske akademisk og fortræet. De samme Ord i de samme Forbindelser vender stadig tilbage, de selvsamme Forestillinger og de selvsamme Billeder i en søvndyssende Ensformighed. I alle disse Samlinger har jeg ikke fundet ét Vers, som var sprunget lige ud af et dybt bevæget Sind; — og selv om den, der skrev, har følt baade dybt og heftigt, saa har han ialfald savnet Evnen til at finde Form for, hvad han følte.

Nei, Folkepoesien dør sammen med den hellige Enfoldighed. — Ialfald er den stendød midtsommers, det kan jeg konstatere. Kanhænde den kunde levne op igjen om Høsten i en eller anden syndig Knark, naar han sad ved Bægeret den tredje Kveld efter et tredages Bryllup. — Kanhænde han da kunde faa Mod til at skrøne og Humør til at sjunge, men paa denne Aarsens uheldige Tid er der intet at opspore.

Tilsidst bliver man ogsaa træt af den monotone Fornøielse at vente paa Villinga skal bide — og saa finder jeg en Eftermiddag paa noget: saa sandelig skal du ikke gaa ud og se at finde fat paa Jomfrua i det Grø-ne!

Jeg fortæller min Plan til Lollevin, men han misbilliger den meget sterkt. — „Hun

er ikke rigtig klog," siger Lollevin. „Hun er ganske nauden i Haue. Aldrig gjør det."

Men jeg holder nu fast ved mit. Baade Vaulevea og Villinga begyndte at miste sin Tiltrækningskraft; — nu vil jeg tale med Kaptein Homers Datter, om hun saa er aldrig saa nauden i Haue.

Lollevin tager grætten sine grønne Tøfler af og haler Støvlerne paa med vrede Spænd, og vi er vist ikke rigtig gode Venner, da vi gaar ned ad de to cementerede Trapper. Jeg griber strax til den kloge Professors Universalmiddel; — allerede da vi passerer Præsidentens Hus, frister jeg Lollevin med en Tobaksrul, — og det ovenikjøbet en fin spinkel engelsk Tobaksrul, som Kjendere paastaar smager af Regelise. — Lollevin afviser i Førstningen dette Forsøg paa Bestikkelse med overlegen Foragt; men da jeg fortæller ham dette med Regelisen, vakler han, og da jeg tilføier, at Kongen af Danmark tygger netop denne Regelise-Tobak, falder han ubehjælpelig for Fristelsen.

Jo, han maa indrømme, at den var extra, men han er ikke *rigtig* blid endnu, — der sidder endnu noget Mugg igjen i ham. Saa bærer det ivei med Chokoladen med Crême i; — om han ikke vil smage? Det skal

være saa nydeligt-godt, naar en tygger det sammen med Kongen af Danmarks Regelise-Tobak.

Nam-nam! smatter Lollevin og er atter den gamle. — —

— Langveis fra kan man kjende Huset til Jomfrua i det Grø-ne; thi foran det staar to Trær, lavstammede, tykstammede og med trilrunde Kroner. — Lollevin vil paa ingen Maade være med. — Nu har han pludselig faaet det saa travelt, — han skal hen til en Plads og kjøbe Kjyr. Han lyver, det Bæst! Hvad skal han med Kjyr, som ikke har andet end en ussel Havestump foran sit Hus! Men lad ham bare gaa; jeg skal sagtens klare Jomfrua i det Grø-ne ganske alene.

Farvel da, Lollevin!

Jomfuens Hus er sat lige ned paa Grønsværet; der er ikke det, som ligner Grundmur under. Foran Indgangsdøren er der to smaa hvide Bænke, og der er Epheu og nogle vantrevne Stokroser opover Væggen. Javel! Her har Kaptein Homer gaaet og stelt; sikkert er det ham, som har plantet de to kuglerunde Trær — det ene til Ære for sig selv og det andet til Ære for Kjæresten. Og den degenererede Epheu, som er saa gammel, at Bla-

dene næsten er ovale — den har han sikkert ogsaa stellet med, den afdankede Hugaf. Og paa den hvide Bænk har han siddet saa'n om Sommereftermiddagene med sin lange Merskumspibe og en falmet Officershue skjævt paa Hovedet — og en lys, lang Støvfrakke om sin barske Krop. Her har han siddet og tænkt tilbage og brummet ondt nu og da. Og svælget Glas paa Glas for at dulme Forbitrelsen over det, der gjorde at han forlod Armeen og gjemte sig bort herude i Havbrynet, hvor han ikke havde andet at stelle med end de dumme Stole, som han exercerte og strammede og forbandede, naar Savnet blev som værst i de lange Vinternætter.

Nu sidder ikke Kaptein Homer længer paa Bænken; der sidder en lang, knoklet Kvindeskikkelse, støttet til en Spanskrørskjæp. „Libben, Libben," lokker hun. „Libben, Libben!"

Det er nogle kaade Lam, som hun lokker paa. De hopper rundt i den lille Have foran Døren og hører slet ikke paa hende. De stanger og danser og er ganske ellevilde og tænker ikke et Øieblik paa Jomfrua i det Grø-ne. Men hun lokker: „Libben! Libben!" og saa ler hun og støder Stokken henrykt i Jorden.

Jeg staar ved Havegrinden, men hun lægger ikke Mærke til mig. — Hun er altfor optaget af sine Lam. Jeg gaar indenfor Grinden og hilser; men jeg er ikke andet end Luft for hende.

„Undskyld," siger jeg, „er det ikke her Kaptein Homer boede i sin Tid?"

Hun ser op; — pludselig faar hendes Øine et rigtig ondt Udtryk. Hun løfter truende Spanskrørstokken og skriger: „Dere faar ikke Libbene, Lensmand Vagle. Dere faar Faen ikke Libbene!"

Jeg siger, at jeg er slet ikke Lensmand Vagle, og jeg vil saa aldeles ikke tage Libbene fra hende. Desuden hedder Lensmanden Lislevand nu for Tiden; — den gamle Lensmand Vagle er død for tredive Aar siden, det har Lollevin selv fortalt mig.

Men da aabner hun sin Mund til et fælt Smil, saa hendes eneste lange gule Fortand gliser i Overmunden.

„Haahaahaaj, Farmin! Tror Du ikke jeg kjender Dig paa Røluggen Din, Lensmand Vagle? Du er kje dau, Farmin. Men Libbene faar Du ikke — Du Din — —" og nu kommer der en Strøm af Ukvemsord over Lensmand Vagle; hun baade bander og siger det,

som værre er — rigtig grisede Ting siger Jomfrua i det Grø-ne til Lensmand Vagle.

Jeg holder paa mit; — se her kan hun se, om jeg har rødt Haar! Jeg tager Luen af og viser min svarte Lugg. Og desuden hedder Lensmanden Lislevand, hører hun! Lensmanden hedder Lislevand nu for Tiden.

Hun ser længe paa mig, og min svarte Lugg synes at berolige hende. „Saa Du er Lensmand Lislevand," siger hun . . „Lislevand!" skriger hun. Lislevand! og ler med fuldt Gab, saa Tanden svajer faretruende i Kjæven.

Jaja, lad mig saa i Herrens Navn hedde Lislevand og lad hende forhaane mit Navn; imidlertid lurer jeg mig til at sætte mig paa Bænken ligeoverfor.

„Staar Kaptein Homers Stole her paa Gaarden endnu?" spørger jeg, efterat hun har leet baade længe og vel.

Med et bliver hun alvorlig og mistænksom igjen.

„Stolane?" siger hun sagte. „Aa skal Du med Stolane?"

Nei, jeg har bare hørt, at de Stolene skulde være saa nydelige.

„Du faar 'kje stele Stolane, Far," svarer hun og reiser sig. „Ikje om Du saa drab mig, faar Du Stolane."

Jeg forstaar, at jeg maa forandre Taktik, hvis vor Konversation skal føre til noget Resultat. Jeg bander og sværger paa, jeg ikke vil stele Stolane; den er en Løgner, som kan sige sligt paa mig — haij! Jeg gjør mig mindst dobbelt saa gal, som hun er, og det hjælper udmærket. Jo galere jeg skaber mig, desmere er jeg efter hendes Sind. Tilslut vinder jeg ligefrem hendes Tillid, og hun ser med udpræget Velvilje paa mig.

„Jaja, saa skal Du faa sjaa Stolane," siger hun. „Men siger Du til noget livvendes Kryb eller Kræ —" længer kommer hun ikke, thi tro mod min Rolle faar jeg ligefrem et Raserianfald bare ved Tanken paa, at nogen kan tro noget saa formasteligt om mig, som at jeg skulde røbe for noget Menneske, at jeg havde faaet sjaa Kaptein Homers Stole.

Hun gaar paa Taa ind i Forstuen. Jeg forstaar ikke Grunden til denne store Forsigtighed; men enfin! gaar hun paa Taa, da svæver jeg ligefrem! Hun aabner Døren til Stuen — haa! saa varsomt! og den knirker ikke saa meget, at det er noget at tale om. Som to Tyve om Natten sniger vi os ind i Stuen. Det er nedrullet for alle fire Vinduer; men Eftermiddagssolen gløder gjennem de

mægtige Rosenbuketter paa Rullegardinerne, saa Stuen ligger badet i et eget rødgyldent Lys. Der er en emmen indestængt Luft derinde; det lugter kvalmende af visne Blomster og gammelt Støv. — I det ene Hjørne staar et fladt Piano opslaaet; — Tasterne er gulnede, flere af dem mangler ganske. Over Pianoet hænger et Skilderi af en Officer i rød Uniform og en Chaco under Armen. Han er ganske ung, han har Haaret kjæmmet i to Ruller over Ørene, og han har en bitteliden Knurbart under Næsen. — Men ellers er det et meget maadeligt Skilderi, uden Ansigtsudtryk, uden Karakter; Skildreren har øiensynligt havt det travlere med at udpensle hver Snor og hver Knap i Uniformen end med at gjengive Modellens Ansigt. Dette kan vel ikke godt være nogen anden end Kapteinen i hans Ungdom.

Midt paa Gulvet staar et rundt Mahognibord, hvorpaa der ligger et kluntet graat Strikketøi — et rigtig solid Bondekone-Strikketøi, — og ved Siden af denne Uldklump staar en lys slank Potpourrikrukke. — Saa er der en gammeldags tykmavet Ovn og mellem to Vinduer et gruværdigt Blomsterbord lavet af sammenslaaede Birkestammer.

Men rundt om Væggene staar opmarscheret en Række Stole med Hestehaarsbetræk, og med det samme jeg ser dem, er jeg ikke i Tvivl længer: dette er Kaptein Homers Soldater.

Det er nogle ganske mageløse Stole. Jeg tror jeg tør sige, jeg nu forstaar mig lidt paa disse Ting, og Kaptein Homers Stole er virkelig mageløse. Jeg kan godt forstaa, det maatte være en Fornøielse at exercere med dette stadselige Kompani.

Thi de er ikke som saa mange andre af de saakaldte „antike Møbler" jeg har seet paa disse Kanter, hvis Ryg knoter engelsk og hvis Ben taler fransøsk med en tydelig og rørende norsk Betoning; — nei, Kaptein Homers Karle parlerer det mest ulastelig franske fra Ludvig XVI's bedste Aar.

„Sæt Dig Lislevand," siger Jomfruen i det Grø-ne og river mig haardhændt ud af mine Betragtninger.

Jeg lystrer og sætter mig ganske ærbødig paa en af de mageløse ved Bordet.

„Nei, ikke paa den. Er Du gal? Det er jo Papa-sjel. Sæt Dig der!" og jeg faar Lov til at sætte mig paa en af dem, der staar beskedent bag om Ovnen.

„Nei, ser du," siger hun hemmeligheds-

fuldt, „dette her er Papa-sjel og dette her er Moster og dette — hihi — dette er Andrias, min Hjertenskjær!“ Dermed omfavner hun minsandten en af Stolene, klapper den og kjæler for den, og tilsidst kysser hun den som en besat ømt paa Træværket — gjør hun, det gamle Skaberak!

Hun kan slet ikke løsrive sig fra Andrias, min Hjertenskjær. Hun smaasnakker kjælent med ham, og det lader til at Andrias svarer. Andrias, hendes Hjertensgut, skjænder vistnok, for hun undskylder sig, hun siger, det bare er Lislevand —„har Du hørt Mage, Andrias? Tænk han siger han heder, Lislevand?“ Og det synes, som dette formilder Andrias og som om ogsaa han ler mig ud; thi Jomfrua i det Grø-ne gotter sig overmaade og faar atter og atter nye Indfald af Lystighed.

Medens jeg og Lensmand Lislevand sidder stille og taalmodigt bag Ovnen og finder os i Forsmædelsen — — !

Hendes Samtale med Andrias begynder imidlertid at udarte, og jeg kremter derfor sterkt for at gjøre opmærksom paa, at de to ikke er i Enrum.

Aaja — siger hun og ser op. Hun tager Stokken, gaar hen og sætter sig paa Piano-

[illegible]

er en Messinghængelaas, som hænger paa dets Hoveddør.

Aha, siger jeg til mig selv. Der har vi Kapteinens Bur, hvor han hængte sin umaadelige Frottersvamp, som ingen anden maatte komme til.

Jeg betragter dette historiske Stykke med Pietet og Nøiagtighed og ser da, at der i en Krog inde i Buret sidder en bitteliden melankolsk Fugl sammenkrøbet. Det er af den Sort, Folk her kalder stumme Kanarifugler og som til nød kan frembringe netop slig en liden traurig Insektsummen, som den, jeg nylig hørte. Og saa siger jeg til Jomfrua i det Grø-ne, at javist kan jeg høre, ja! Det er jo Kanarifuglen derborte i Hjørnet. Se nu, naar den gløtter et Gran paa Næbbet, saa bliver det ligesom lidt sterkere, men naar den lukker det igjen, saa svinder det hen som et Pust.

„Aa langtifra!“ raaber Jomfruen. „Hys! Hør nu! Hører Du ikke det andre?“

Det andre — ?

„Ja. Hører Du ikke, de snakker?“

Hva — ?

„De snakker jo. Hør efter nu igjen, skal Du høre!“

Men nei, jeg kan mare! ikke høre nogen

snakke, og jeg maa med Skam tilstaa dette for Jomfrua. Hvor er det, de snakker henne, spørger jeg fromt.

„Hysj — at Du ikke kan høre det — ! Kom herhen," og hun gaar hen til den Stol, som er Papa-sjel. — „Se her, ser Du det lille Hullet der?"

Hun peger paa et Makkhul, fra hvilket der drysser noget friskt gult Støv. „Herinde sidder han Papa-sjel, og hver Kveld saa snakker han. Hører Du nu!"

Jeg kan saavidt høre den sagte Prik af Makken inde i Veden.

„Hører Du nu?"

Jo, det har sin Rigtighed. Nu hører jeg Papa-sjel snakke.

„Slig sidder han hver en Kveld. — Og han præker op af Væggene og nedad Stolpene. For fjorten Dage siden havde han Tandeværk, og da var han bøs; men i Kveld er han blid. — Hører Du ikke, hvor blid han er i Maalet?"

Jo, svarer jeg, han maa vist være blevet bedre af Tandeværken, for ikveld var han da besynderlig blid i Maalet, svarer jeg.

Idetsamme kommer der tunge Træskotramp i Forstuen, Døren ramler op, og et tjafset

Kvindehoved indballeret i et graat Uldtørklæde stikker indad Dørsprækken.

„Naa har jeg da aldrig seet paa sligt," siger Uldhovedet. „Aa er dette herre for noe forargeligt? —"

„Det er bare mæ, Madam Eg," svarer Jomfrua i en ynkelig Tone, „og saa Lislevand."

„Saa naa. Saa det er dét. Skal det dér være Lislevand?" spørger hun og ser dybt foragteligt paa det dér, som er mig. Saa forsvinder Hovedet, og Døren drønner i.

Jomfrua staar og holder sig fast i Bordet, hun begynder at gumle af bare Rædsel.

„Hvad var det for en?" spørger jeg roligt for at opmuntre hende.

„Det er Satan," svarer Jomfrua tonløst.

„For noget Snak," siger jeg, „De kaldte hende jo selv Madam Eg."

„Nei det er Satan," holder hun ved. „Hun bor i østre Stuen, men hver Nat kommer hun ind til mig og gnurer mig ind med Manedder paa Ryggen. Det er bare, fordi jeg vil snakke med Papa-sjel. — Og han er i Himmerig. Og derfor vil hun ikke det. Hun siger, hun vil helde Parafin paa han og brænde han op, hvis jeg snakker med Papa-sjel."

Atter larmer det i Forstuen, atter ramler

Døren op, men nu paa vid Væg, og nu har Satan taget af sig Uldtørklædet, for at være præsentabel.

Hun stiller sig midt i Døraabningen i umaadelig Vælde og med svære Hænder i Siderne, og nu skal jeg sige, her bliver Opstandelse!

Hvad det er for noget, jeg skal her.

Jeg forsøger at forklarė mig. Jeg refererer baade til Lollevin og Præsidenten, men det nytter alt lige meget.

„Og saa kommer han, saa forlade mig, og gir sig ud for sjelve Lensmand Lislevand! Skulde han kje meldest?“

Jeg har Pokker ikke git mig ud for Lensmand Lislevand. Jeg er den og den, og det kan vel være ligesaagodt som sjelve Lensmand Lislevand, siger jeg.

„Aa, kom kje te mig med Plonder og Abbenixer,“ siger Satan afgjørende. „Komme her og saa *negte* etterpaa! Aassen kunde ellers den Tusta staa her og kalde Dere for Lislevand. Tror Dere, hun finder paa sligt af sig sjel, kanske? Og maa jeg spørre, aa Dere *skal* her egentlig? Herinde hos den gamle Tusta. Maa jeg spørre haaffer Dere kommer her og kalder Dere Lislevand? Svar paa *det!*“

Situationen er ganske uholdbar; jeg har virkelig alle Indicier imod mig, og Satan er aldeles uimodtagelig for Fornuft. Det er ikke andet fore end at luske afgaarde, ledsaget af allehaande forsmædelige Tilraab.

— — Det sidste jeg saa af Kaptein Homers Stue, var Jomfrua i det Grø-ne. Hun var sunket ned paa Papa-sjel med Forfærdelsen malet i sit Ansigt. Det var tydeligt, hun allerede kjendte Manedderne svide paa Ryggen. —

— Men Lollevin fik sig en god Latter, da jeg fortalte ham, hvor ilde det var gaaet mig paa min Expedition. — „Var det ikke det jeg sa," triumferede han. „Slig gaar det, naar en vil i Besøgels hos Jomfrua i det Grø-ne."

GENIET.

Nogle Dage senere traf jeg igjen Ollermand ved Homers Stol. Han var til en Afvexling umaadelig snaksom, men han somlede alt sammen til et eneste Tull, saa det var sandelig ikke greit at holde Traaden. Saa meget skjønte jeg dog, at der boede en Gamling paa Raage. Han var konfirmeret samtidig med Ollermand, saa han maatte være ærværdig indtil det besynderlige. Han hed Tallej, saavidt jeg skjønte. Ollermand estimerte ham ikke noget overmaade; for Tallej havde suslet med sine Gaver, paastod Ollermand. Og det skulde en ikke. Se naa bare Ollermand sjel; han havde saavist ikke suslet med sine Gaver, men saa var han ogsaa blit Ollermand.

Hvordan det var, Tallej havde suslet da, spurgte jeg.

Jo, for der havde ingen Bestandighed været med Tallej. Han var saa glub en Snikker,

at. — Og saa handi med sine Fingre. Han kunde krode ud med Tollekniven, saa det var et Syn at skue. Alt hvad Tallej fik tag i, skulde han krode ud — jada. Om det saa var Fiskegrinna — tror Du ikke han fik den firkantede Grinna pønta ud baade med Roser og Krusediller. — Og slig som han kunde bruge Kosten! Alt det han havde — fra Kjøkkenskabet til Skibskista — det var Liljer og Blommer! Jøs, det var Liljer og Blommer! Engang havde han saamæn malet sjelve Jerusalem! Livagtigen Jerusalem — med Templet endda. Det var paa Klædesskabet til gamle Lensmand Vagle. — Men Lensmandskjærringa syntes det baade var stygt og bespotteligt, og saa skrabte de ud Jerusalem paa Klædesskabet.

Jøs ja. Tallej kunde noget af hvert. Egentlig kom han vist ovenfra — fra Landet enplads. Ja, det husked ikke Ollermand længer, men Tallej kom sikkert ovenfra. — Han var slig en glub Kjøgemester, og som Spillemand var han nu saa rent ualmindelig. Han spilte Fele, naar der var Dans nede i Gastgiverhuset, og naar Tallej spilte, kan Du forlade Dig paa Du maatte danse om Du saa vilde eller ei. — Og saa søngte han som en liden Sisken. Han havde mere end en Gang tat Tona fra Klokkeren,

[illegible]

[illegible] — [illegible] —

— [illegible] og [illegible] [illegible] [illegible]

Da Lystigheden havde lagt sig, sagde jeg urokkelig: „Men kanske Tallej husker nogle gamle Viser —“ og saa var det lige galt igjen med de to glade Sjæle.

Jo, sandt kan *han* Viser! Og det er nok Viser som det kunde lønne sig baade at trøkke og gi ud. Han havde været paa Sogne i de sidste tyve Aar. Men skrøne kunde han i sin Tid, og det værste var, at han trodde det selv. „Kan Du huske, han fortêlte, han havde ridd paa Vorherres Hest en Sanktehansnat og været til Skøierbrøllup i Vedeskauen?“

Vorherres Hest kaldes paa disse Kanter den store blaa Torbist, saa jeg for min Del syntes, dette hørtes meget lovende.

„Og saa var han saa gode Venner med ei Havfrue, som budde herude paa Skjølskjær og hedte Amanda. Ja, Tallej paa Raage, ja — “

„Og saa var han saa grusomt mørkræd. Engang de havde været nede i Gastgiveriet og danset, saa havde nogle Galninger fundet paa at binde et Skodfeste i Rorløkka. Og paa den Tia han skulde ro hjem, saa kunde han ikke komme af Flækken. *Han* rodde, og *han* baste, men saa veid du det, at Skodfæste holdt, og alt det han sleid, saa halte Skodfæstet han tilbage igjen. Ræddere og ræddere blev Stak-

karen, og tilslut satte han sig ende ned i Baaden og skreig! Og da de saa fik ham op, var han meste kvit; det var Fanken sjel eller ekkaaslag stygt, som havde holdt fast i Skjægta, tror du ikke, han havde seet Nævene til den Vonde om den agterste Tollepinden!"

— Ja, efter dette, sagde jeg, maa jeg ialfald afsted og snakke med Tallej paa Raage.

Men da blev Lollevin alvorlig med et. Han førte mig afsides og vilde tale med mig under fire Øine.

„Dere skulde ikke gjøre dettenhere," sagde Lollevin. „Dere skulde ikke gjøre Dere til Nar en Gang til."

Jeg takked Lollevin; thi han talte som min sande Ven. Men jeg sagde ham, som sandt er — at jeg har gjort mig til Nar saamange Gange før i mit Liv, saa om jeg skulde komme til at blive det nu igjen, fik det være det sa-me.

Derefter udstyrede jeg mig fyrsteligt med den engelsk Regelisetobak og den søde Crême-Chokolade, og da jeg til Overflod fik laane en stor Lærke af Præsidentens Jamaicarhum, reiste jeg afsted med de stolteste Forhaabninger.

Lollevin roede mig. Han fik jo allenfals sætte mig paa ret Vei; for naar jeg havde

faaet denne Indskydelsen ind i Hode, saa kunde han ikke godt la' mig gaa bort i Villra. Men han vilde snu om i betids. For ikke havde han villet være med til Jomfrua i det Grø-ne, men endda mindre gik han til Tallej paa Raage.

Aaneisaalangtifra!

Paa Veien fortalte han mig endda mere om Tallej end Ollermand havde gjort. Han havde været slig forfælande Urmager, havde Tallej. Ja, Klokker kunde han stelle med og faa til at gaa, om saa sjelve Urmageren i Byen havde opgit dem baade en Gang og to Ganger. Det greieste han vidste, var at sidde og kikke med et Kikkertglas i Øiet ind paa alle de smaa Tasser af Hjul og Forunderlighed, som findes i en Klokke. Og jo mere Pillement der var i Klokka, jo gildere syntes Tallej det var. Og han kunde sidde og pirke med en Synaal og blaase og fingerere saalænge indtil han fik den staeste Klokke til at slænge afgaarde noksaa galant. —

Og saa havde han i mangfoldige Aar saan Travlhed med en Maskine, som han sjel vilde lave og som skulde gaa evelig. En skulde aldrig behøve og trække han — nei langtifra! han skulde gaa af sig sjel og aldrig stanse op før til Dommens Dag. Ja, tænk det trodde

han Stakkaren. Og sad og tulla med denne-herre Maskinen om Nættane og àrbeidde om Dagen for at tjene Skillinger, forat han kunde faa kjøbt Værktøi og Materialier. Og det var dyre Greier, saa det var ufatteligt aassen den Krægen kunde faa spart sig saamange Skillinger ihob, at han kunde bekomme alt paa hæderlig Maner. Ja, for det gjorde han. Der var ingen, som kunde si Tallej paa, at han fór med nogen Fantagtighed.

Naaja — galt gik det jo tilslut. En kan ikke vente andet, naar et søndigt Menneske sidder og vil finde paa noget saa bespotteligt som en Klokke, der skal gaa lige ind i Evigheden. Og der var mange, som var noksaa forarga, og som vilde, at Presten skulde gaa til ham og formane Tallej. Men den Tia hadde de Presten Rasmussen her, og han var ligesom saa lide for sig. Saa det blev aldrig til noget med Presten Rasmussen, saa længe han var her.

Men Lensmanden, det var gamle Vagle den Tia, han var mere haardnakka. Og han var naa fremst blandt de, som syntes, det var saa rent bespotteligt med denne Klokka. Og saa havde jo Tallej noksaa mange Skylder baade hos Landhandleren her

og hos Kjøbmanden i Byen og andre Steder ogsaa. Og den Tiden, Lensmanden var paa det mest haardnakka, saa gik han og sanked sammen alle Tallejs Skylder og gik paa ham, som bare gamle Vagle kunde. Haaj — han kunde gaa paa Folk, saa blanke Blodet sprat. — Jaja, — saa kan Dere lide paa, Vagle gik paa Tallej ogsaa. Og Tallej stakkar, han kunde sagtens ikke gjøre Ret for sig saan med en flyandes Gang, og der han ikke det kunde, saa var det bare at ta fra ham den lille Stua, han eide den Gangen, og alt det han ellers hadde og den søndige Evelighedsklokka med. Ikke for det at Vagle fik noget igjen for Evelighedsklokka. Ho blev raaben op paa Auktionen, men der kom aldrig saameget som Bud paa hinner, for ingen turde ha sligt noget som den stygge Klokka i Huset. Og saa tog Lensmanden han sjel og hev han oppaa Loftet sit, og der blev han liggende siden som et Braad.

Men Tallej gik det kleint med, den Tiden de tog Klokka fra ham. Han havde aldrig drukket sig fuld før, uden naar han var i Bryllup eller Begravels eller den Slags Værtskab. men naa drekte han støtt. Han kom saa langt, at han var Baadfant en Stund og regte rundt

med et Kvindfolk af allerværste Sorten. Det var nu forresten Tallej heller for god til; for han havde jo fine Begavelser baade som Urmager og som Snikker og mangfoldige andre Ting, saa hvissom han bare havde tat sig noget sjebeligt til, saa kunde det nok være blit Mennesk af ham. Men naa kom han rent paa Vaddra; han seilte i flere Somre med denne Kvinden, jeg snakte om. Hvor han var henne om Vinteren, det maa Fulane vide.

Tilslut kom han tilbagers, og da var han rent forlist at kalde. Da var det bare at sætte ham paa Sogna og la ham sidde i den gamle Stua og tutle med det, som kunde falde sig. For han brydde sig om ingen verdens Ting mere. Han var ikke glad i Klokker engang, det som før havde været hans overmaade Fornøiels.

Nei, naa var det bare for han at komme over en Draabe Brændevin. Og naar han havde faaet sig en Pêl eller to, saa kunde han bli rigtig kjeig. Jøs, da kunde han saamæn baade sønge og fortêle som i gammel Tid, saa en paa en Maade kunde ha det noksaa behageligt med det at sidde og høre paa ham.

Men det var jo igrunden bare trest at se

Guds Gaver gaa saa rent tesjøs, saa der ikke var Dusten igjen. —

— Da Lollevin havde roet mig frem og sat mig paa ret Vei og sagt mig Adjøs og god Fornøiels, blev jeg gaaende og tænke paa den sørgelige Historie om Tallej paa Raage. For det kunde jo ikke være Tvivl om at Tallej havde været et ægte Bygdegeni af dem som gror saa ødselt frem og gaar saa sikkerlig tilspilde her paa Norriges steinharde Grund.

Naturligvis var han kommen „ovenfra", som Ollermand med en vis Haan havde sagt. Han var „Bône". Havde han været voxet op her ved Sjøen, da var han ufravigelig reist ud som Gutunge og var rømt i første Havn. Og da var han enten gaaet prompte tilbunds med det samme i Verdens svivanne Sjø eller han var blevet Bygdeeventyret, som ad Aare var kommen tilbage og havde sat Havnen paa Ende ved sin Berømmelse og sin Rigdom.

Men Tallej var ikke Sjømand og han havde ikke Fremfærd nok til at komme sig over til Amerika engang. Han blev gaaende herhjemme i Havnen, hvor hans Evner groede som Vildskud til alle optænkelige Kanter. Han kroded paa Tiner og Fiskegrinder, ja, han vovede endog at male selveste Jerusalem paa Lens-

mand Vagles Kjøkkenskab! Han laved Viser og Rægler, og han havde saadan modig Fantasi, at han turde fortælle sine lattermilde Bygdebørn, at han havde ridd paa Vorherres Hest en Sanktehansnat og været til Skøierbryllup i Vedeskauen.

Og saa dette at han støtt og stadigt sad og stelte med Urværk og indfiltrede Klokker! Det er ganske typisk for havarerede og misbrugte Talenter, at de altid skal sætte Klokker istand. Og selvfølgelig endte han med et Perpetuum mobile! Det er den sikreste af alle Dilettantismens Irrgange. Der render de rundt i Mørket allesammen, indtil enten Døden eller Vanviddet tager sig af dem.

Nuvel — det var Lensmand Vagle, som tog sig af Tallej. Og det kunde jo til syvende og sidst komme ud paa et.

Thi det var i Virkeligheden denne forrykte Illusion, som holdt ham sammen. Ja, den gav ham endog en slig Energi, at han om Dagen sled sig til de Skillinger, der skulde skaffes for at sætte de lange Nætters Værk igang. Og da denne Illusion var røvet fra ham af den haardnakka Lensmand Vagle, ja, da havde saa sandelig Tallej ikke stort andet at foretage sig end at blive Baadfant og lægge sig paa Sogna.

Ak Lollevin! Du skulde bare vide, hvor sørgelig jeg syntes Din Historie om Tallej var! —

— — Hvor Sjøen stormed paa med hele sin Vælde, laa hans Stue. Den var sat ned i en Fjeldspræk, saa den laa i Ly for vestlig og østlig Vind. — Men fra syd stod hele Havet ind mod en Strand, der var fyldt af Rullesten og Tare. —

Ret op for denne Strand laa Stuen — saa nær, at Sjøsprøiten sikkerlig maa have pisket mod Vinduet og over Mønen i Paalandsveir.

Hyttens Façade bestod af et smaarudet Vindu og en lav Dør. Der havde i sin Tid været muret op en Slags Terrasse paa hver Side af Huset, og der havde været plantet Frugttrær der. Aa, det har sikkerlig været noget mærkværdigt, Tallej har havt isinde, da han slæbte disse Kampestene sammen og fyldte den fede Muld paa og satte de fine Stiklinger!

Men nu var Murene groet over af Mose og Ugræs, og indenfor stod fremdeles nogle krogede Gubber af nogle Frugttrær, som holdt paa at kværkes af Syre og alskens andet prunkende Ugræs, der rigtig gassede sig og fræste af Yppighed i den gode Jord.

Foran Døren laa en Helle, men fra denne og op til Dørsvillen var det et helt Hop.

Jeg fik Tag i Klinken og svang mig op paa Svillen og ramlede ind i et bittelidet Kjøkken.

Der var Varme paa Peisen. Der hængte en Gryde og kogte over Ilden, og der stod en pyntelig Kone og stelte med Gryden. Der saa sandelig noksaa hyggeligt ud, og nu opdaged jeg, at der stod tre Tallerkener med rød god Sagosuppe paa Kjøkkenbænken.

Sese, tænkte jeg, Tallej har saamæn faaet det bra paa sine gamle Dage. Jeg havde tænkt mig, at han gik her og sølte alene og levede af svart Kaffe og gammel Stomp og saa forresten det Brændevin, som kunde tilflyde ham fra medlidende Sjæle. — Men se her har han saamæn et godt og barmhjertigt Menneske til at stelle for sig og lave deilig Sagosuppe til sig, det arme Kræ!

„Guettermiddag," sagde jeg for at vække den pyntelige Kones Opmærksomhed; thi hun havde endnu ikke vendt sig fra Sagosuppen.

Nu snudde hun sig langsomt og tog mig i Øiesyn fra øverst til nederst. Jeg huede hende nok ikke; thi hun svarede ikke et Muk, men gav sig igjen til at røre i Gryden.

Nuja. Jeg fik vente til hendes Tid kom, og jeg blev derfor staaende med Luen i Haanden nede ved Døren.

Det undrede mig, at der ikke fandtes noget Spor af Tallejs Pensel i hele Kjøkkenet. Jeg havde ventet, at der skulde have groet Roser og Blommer baade høit og lavt her, hvor han var hjemme og kunde krode, som han havde Lyst. Her kunde han da frit have malet Jerusalem, uden at den haardnakka Lensmand Vagle kunde have gjort ham noget derfor.

Men nei; Kjøkkenet var graat og uden nogen Forskjønnelse.

Jaja, tænkte jeg, engang har her sagtens været gildere. Før Lensmanden kom og tog Evelighedsklokka fra ham; da har det sagtens blômet rundt Væg og Dør. Men da han blev drevet ud som en anden Djævel, saa skulde han vel udrøddest tilgavns. Og da har vel Lensmanden besørget den besindige Graamaling. Og da Tallej tilslut kom tilbage og var forlist, som Lollevin sagde, saa har han ikke havt Sind til at tage fat paa noget af det, han før drev paa med, men som havde bragt ham rat paa Sogna. — Ikke havde han Lyst til at kigge i Klokker engang, sagde Lollevin, og da har han vel endnu mindre havt Sind til at

stadse op omkring sig. Den røde Rosenblom gror vel neppe op af den Livets store Mistrøstighed, som havde overvældet Tallej, da han kom tilbage og fandt Hytten ligesaa graa som sin Fremtid. Og derfor var det vel ikke mere end rimeligt, at han lod Kjøkkenet blive graat, som det var, og ikke mere drømte farlige Drømme om Templet i Jerusalem.

„Haa *va* det?“ spurgte Konen. Hendes Tid var endelig kommen.

„Er det ikke her Tallej paa Raage bor?“ sagde jeg. „For jeg skulde gjerne ha snakt et Bêl med ham.“

„Tallej er sjug,“ svarede Konen, stadig med Ryggen vendt mod mig. „Han er paa Slutten. Der er nogen hos ham.“

„Nei, det var da sørgelig, Stakkar, at han er sjug,“ sagde jeg uden at ane, at jeg sagde noget galt.

„Det er kje noget at stakre! Som man reder saa ligger man,“ nu slog hun pludselig over i vredt Bogmaal. „Han er kun et Søndens Exempel og et Vantroens Billede. Og han ligger, der han ligger, som en Afskrækkels for kver einaste ein.“

Hun stod fremdeles med Ryggen vendt imod mig, og der var noget konsekvent i denne

brede Koneryg, som ikke rokked sig, men stod der ligesæl i sin uvægerlige Egenretfærdighed.

„Det kan vel ikke gjøre noget, at jeg gaar ind og ser lidegranne paa ham? Jeg skal saavist ikke genere —“ sagde jeg ydmygt, og før Ryggen fik protesteret, bankede jeg paa og gik ind.

Der stod en fæl Stank af Armod og æste derinde. Denne triste Stank af skidne Filler, sure Strømper, Spindelvæv, Rotter og Støv. Den havde ædt sig ind i Sprækkerne langs Væggen, hvor aargammelt Smuds tegnede sig som sorte Aarer mod Furubjælkerne, og hvor alskens Kryb i Generationer havde kunnet mylre ugeneret. Den laa som en skiddengul Hinde over Ruderne og over de malede Vindueskarme; den klæbede som en seig Skorpe over Stolryggene og Bordpladen. —

I en stutt nøgen Himmelseng laa der en Bunke Filler, svarte som Jorden, og et Saueskind, der endnu skinnede lidt i det graalige. Og blandt alt det andre svarte laa en ussel Menneskebylt, sammenrullet under Skindet. Et langt gult Ansigt skimtedes øverst ved Hovedgjærdet; de hvide Pupiller lyste op og mørknede igjen, eftersom Øienlaagene blikkede op og i.

Foran Himmelsengen sad en Mand og snakkede sagte; — han stansede strax, da jeg kom ind, vendte sig om og saa paa mig. Det var en Lægprædikant; — jeg kjendte ham paa Slipset.

Men fra Sengen kom der stadig en dyb pinefuld Stønnen:

„Det er umauli! Aa Gud trøste, det er umauli!"

„Ja*mæn* er det umauli, Tallej, — hvis Du ikke omvender Dig og faar det rette Sind. Hvis Du ikke angrer Dit Liv og Dine Sønder og hvis Du ikke —."

Han snakked og snakked, og det gule Ansigt laa der som en livløs Maske. Næsen var urimelig spids og stor, Munden var allerede sunket ned; den var ganske skak og løierlig.

Bare Øinene leved og blikked op og i, og Hænderne rørte sig svagt over Tæppet som to forkrøblede muldgraa Dyr.

Han hørte visselig ikke længer noget af, hvad Lægprædikanten sagde. Han var en eneste vældig Vaande, der nu og da pressede sig frem gjennem den skakke Mund og altid blev til de samme Ord:

„Det er umauli! Aa Gud trøste! Det er umauli!"

Jeg blev greben af saa dyb en Medynk, — ak, jeg kunde have grædt for Dig, Du arme Tallej! —

Aa, hvor havde ikke Livet faret ilde med Dig! Det havde fyldt Dit Sind med sin Sang og gjennemstraalet det med sin Skjønhed, men lagt det øde — langsomt — med sin store Kulde. Det havde taget fra Dig Din lille Glæde og gjort Dine Øine blinde for alt, hvad de engang straalende stundet imod.

Og selv ikke nu i Døden kunde det unde Dig Fred. Nej, Du skulde smage dets Smerte til sidste Draabe. Dødsrædselen skulde Du have med, — og der skulde ingen Trøst være i Din Angst, intet Haab i det forfærdelige Mørke, som nu sank over Dine stivnede Øine. —

— Jeg vidste slet ikke selv, hvad jeg gjorde — at jeg gik hen til Sengen, skjøv Lægprædikanten tilside og tog den ene af de forkrøblede Hænder, som laa og rørte sig pinefuldt ovenpaa Saueskindet.

„Vær ikke ræd Du, Tallej," sagde jeg. „Vorherre er saamæn en grei Kar. Han kjender Dig bedre end nogen anden og han ved nok, hvor vondt Du har havt det. Og han er en grei Kar og snillere end Menne-

skene nogensinde var mod Dig. Vær bare ikke ræd Du, Tallej."

Det store gule Hoved løftedes pludseligt høit fra Puden, Øinene stirrede vanvittige af Skræk ret ind i mine, og de skjælvende Fingre klamrede sig fast om min Haand.

„Aa nei, Du *sejer* kje det," jamred han. „Aa nei, Du *sejer* kje det! Aa nei, det er umauligt det, Du sejer —."

Og saa sprang store Taarer frem af de vidtaabne bristende Øine.

FYRSTEN.

Du har jeg været borte i næsten fjorten Dage, — nu maa da saasandt Kathinko være færdig med Klædninga. Jeg gjør mig istand til Reisen, og baade Lollevin og Præsidenten følger mig frem til Dampskibet.

Tidlig næste Morgen staar jeg foran det blaa Bryggerhus.

Det ser akkurat ud som da jeg reiste for fjorten Dage siden. Klædninga er lige raa-den og isønderbrækt. De gamle Brætter ligger strøet udover; men ikke et nyt Bord er kommet isteden.

Jeg gaar til Kathinko. Jeg behersker min Vrede og spørger stille, om det ikke var saa, at Brøggerhuset skulde kle'est.

Joho, svarer Kathinko. Men justsom jeg var gaaet den Dagen, kom han i Tanker om, at det kunde ligesaa godt være det sa-me. Dette hadde kje slig Hast. For nu var det jo midt

udi Høiaanna. Og saa kunde han greiest gjøre den fra sig først. — Han var kommen i Tanker om det, akkurat som jeg gik ud af Gaarden. —

— At jeg ikke dræbte ham!

*

Der gaar otte Dage og der gaar fjorten. Der gaar en Maaned og der gaar to. Fra Morgen til sent paa Kveld sidder jeg ved mit Arbeide uden Afladelse.

Det er hændt mangen en Aften, at Trætheden har siddet som en Jernring og klemt over Baghovedet, og jeg har sagt til mig selv: Dette gaar aldrig. Ligesaa godt at give det op først som sidst.

Men saa er Natten kommet med dyb Søvn, og næste Morgen har jeg atter siddet ved Bordet. Det er gaaet paa Livet løs; men det fik saa gjøre.

— En Morgen kom Kathinko ind til mig og var hemmelighedsfuld.

„Haa tro detten er for noget," sagde han.

„Hvadfornoget?" spurgte jeg.

„Her er en fremmed Kar her, som ser ud som han er forrykt. Han har røde Buxer og høie Støvler af Blankskind. Og en forskrækkelig Hat med Guldskillinger og Hanefjær."

Ja, en slig Besøgende kom ikke hver Dag til Kathinko, og jeg blev minsandt nysgjerrig.

„Det er en Baadfant, som har klædt sig ud for at gjøre Indtryk paa Dem," sagde jeg overlegent. „Gaa ind og laas Sølvtøiet ned i Kommoden, Kathinko."

„Aasaalangtifra," svarede Kathinko. „Tænk Baadfant, og! Han har et bredt grønt Band om Livet, og i det har han to Pistoler saa lange som saa —, og to Paaser som er staganes fulle af Penger. Aa nei, tænk Baadfant."

Dette lød mere og mere fantastisk. Hvad i alverden kunde det være for en bortløben Operetteskuespiller, og hvad vilde han Kathinko?

„Og saa har han Ringer paa alle Fingrane, saa det er rent forgnistrane at sjaa. Og Naglen paa Lillefingeren er grodd ud som en liden Fugleklo. — Jøs, ja de kan finde paa."

„Hvad kalder han sig da?"

„Ja — han kalder sig saamæn Første!"

„Død og Pine!" sagde jeg og forglemte ganske Kathinkos Hellighed.

„Her har han skrevet det sammen: „Fyrst Obolensky," stavede han og flidde mig Lappen. Jo, der stod saamæn Fyrst Obolensky, St. Petersburg.

„Tror Dere, det kan ha sin Rigtighed, at

han er Første? Eller kanske Førstane spjaager sig ud slig i Rusland? Ja, haa sejer Dere, som kjender til den Slagsen?"

Ja, hvad skulde jeg svare? Hvis han ikke var en undvegen Menageriassistent, vilde jeg absolut holde for det sandsynligste, at han var en født Fyrst Obolenski. Man har dog ikke læst sine russiske Romaner for intet.

For hvor vilde ikke Kathinkos nye prægtigt udstyrede Ven passe udmerket opi det extravagante Selskab, som i Romanerne kjører grassat over Stepperne i sine Tarantozer.

Jovist maatte dette være en ægte Fyrst Obolensky!

„Han er saa vond at forstaa," sagde Kathinko. „Jeg maatte saamæn ha Bud paa Snikkeren, saa nødig jeg vilde, for at prøve han paa engelst; men det kunde han naa slet ikke. Kunde ikke Dere gaa ud og snakke lidt med Førsten?" sagde Kathinko, og jeg kunde godt høre paa ham, at han syntes, det var gildt at han havde en Fyrste paa Besøgels i sin plydses Stue.

„Hvad er det han vil for noget?" spurgte jeg — slet ikke uvillig.

„Jo, det jeg kunde forstaa, saa vilde han leie Haven og Engen nedenfor. Det var vist et Slags Cirkus han hadde. Og saa gjorde han

slig — Drrr —," og nu snurrede Kathinko Haanden vildt rundt i Luften og durede som en Kværn. „Haa tro, han kunde mene med det?"

Jeg fór op rædselsslagen. „Det er Karusel, Kathinko," skreg jeg. „Han vil holde Karusel og Circus i Haven! Jeg tror, De er gal! Se at faa ham ud! Han er ikke mere Fyrste end De er Fyrste. Han er en forløben Taskenspiller — se og faa ham ud! Og tæl Sølvtøiet, Kathinko!"

— Jeg var alvorlig talt fortvilet indtil Dybet af min Sjæl. Det kunde akkurat ligne Kathinko at leie bort Haven herudenfor og Engen nedenfor til Cirkus og Karusel, som kom til at holde det gaaende Dagen lang med hæse Lirekasser og rædselsfuldt Orchester. — Da kunde jeg give det hele op. Mit Arbeide taalte ingen flere Afbrydelser. Og at fortsætte det andetsteds vidste jeg af Erfaring ikke duede. Herinde i det blaa Bryggerhus hørte det til. Her og intet andetsteds kunde det føres tilende. —

Men tænk Karusel i Haven! Og Cirkus paa Engen!

Jeg satte mig til at gruble. Skulde jeg gaa til Kathinko og betro ham min Nød?

Ak, som om Kathinko respekterede Literaturen for to Skilling! Husk Brøggerhuset, som skulde kle'est! Da jagede han mig bort i fjorten

Dage, og naar han nu ovenikjøbet kunde tjene Penge paa Leien, saa kjendte jeg jo Kathinko —!

Tænk hvis Fyrsten kastede en velspækket Pung paa Bordet, som de russiske Fyrster pleier, — aa! jeg vilde faa Karusel og Cirkus Dag og Nat i en Uge mindst!

Nei, da var det kanske bedre at gaa direkte til Cirkusmanden, fremstille indtrængende for ham, hvor uheldig Kathinkos Have og Eng laa til for det store Publikum, henlede hans Opmerksomhed paa andre, mere centrale Punkter i det noget sparsomt befolkede Sogn — kort sagt gjøre mig til hans høire Haand og samtidig smigre ham overmaade, hans Dragt, hans Barter, hans Heste og spække min Tale med den ustanselige Titulatur Votre Altesse!

Det var ialfald et Forsøg værd, og jeg forlod Bryggerhuset fast bestemt paa at opbyde al min Kløgt og Evne.

Ude paa Gaardspladsen stod Kathinko og Snedkeren og skjældte hinanden ud.

„Hvis jeg ikke estimerte min egen *Næve*," sagde Kathinko, „saa slog jeg Dig *sjeiv*. Men det er vondt at slaa i en *Makk*."

„Kan jeg gjøre for at Dit Haue er firkanta?" svarede Snedkeren.

„Vil Du komme her og *tale*?" raabte

Kathinko. „Haa *er* Du egentlig for en? Din Mor er kommen af Flekkefjord og Din Far er kommen af Undal. Slige Bôner! Og sligt vil komme her og *tale*? Høh, slig en *Fritænker!*“

„Jamen, haa kan jeg gjøre for, at Dit Haue er firkanta?“ gjentog Snedkeren uforstyrrelig.

„Men jeg skal *huse* Dig det igjen,“ truede Kathinko, idet han gik mod sit Bislag. „Jeg skal huse Dig det igjen, det kan Du lide paa,“ og nu slog han Bislagdøren igjen, saa Klinken og alt hvad Jernbeslag kaldes kunde, singlede lange Veier.

Jeg fulgte Snedkeren nedover Veien og vilde vide Besked.

„Yesja,“ sagde den hjemvendte Yankee. „Den Tiden, jeg kom fra Førsten, saa traf jeg udenfor en pen Fyr, som snakte engelskt til mig og spurgte, om ikke jeg kunde skaffe Plads for alt dettenherre, de kommer med. Ja, vi pratet om saanten lidt af hvert. Og — well! jeg viste han Haven min og det greie Jordstykket, Dere ved, mellem gamle Talettas Stue og Postveien. Og jeg sa, jeg skulde være rimelig med Moneten. Og saa kan Dere da skjønne, Manden raug ned til Førsten det hareste han rak, og Førsten kom og afgjort blev *det*, kan

Dere skjønne, i en einaste Røig. Men saa kom Kathinko og var saa vond, at det var storarta, for det at han hadde været nauden. Ja jes, slig gaar det."

Jeg beherskede min Glæde. Jeg omfavnede ikke Snedkeren og rakte ham ikke engang Haanden. Jeg gik ganske sindig ind i mit Bryggerhus og tog fat paa mit Arbeide, som om der intet var hændt.

*

Det gik gesvindt med Cirkus Obolensky. Personalet med Heste og Bagage kom lidt efter lidt udover Formiddagen. Klokken tre var Teltet opslaaet og Karusellen i fuld Gang. Klokken fem var der et stort Optog, og Klokken otte var der stor Elite-Aabnings-Forestilling.

I det store Optog Klokken fem blev der udfoldet en Pragt, som ialfald ikke var seet her i Bygden før.

Først kom fire Trompetblæsere iførte grønne Snorefrakker, hvide Bukser med Guldrender og Napoleonshatter med en liden hvid Fjær paa den ene Side. Trompeterne var lange og omvundne med røde Dusker.

Efter Trompetblæserne kom to Trommeslagere i spraglede Harlekinsdragter og mellem

dem en Klown, som slog Bækken. Han var hvidmalet i Ansigtet, men havde en falsk Næse, som kunde skyves ind og ud, og hvergang den skjøves ud, skinnede den som en rød elektrisk Lampe.

Han gjorde fænomenal Lykke.

Nu kom Fyrst Obolensky.

Han red ganske alene. Der var et passende Mellemrum baade mellem Musiken og ham og mellem ham og den menige Trop, som sluttede Optoget.

Han red med Haanden i Siden, som en stor Hærfører. Hans Barter var pomadiserede og strittede af Vox og hans svære Hat var sat paa Snur nedover hans frit bølgende Lokker. Hans Dragt var den samme, som Kathinko havde omtalt; men nu havde han hængt etpar store Ordensstjerner paa sit Bryst for at fuldende Stadsen.

Han red en prægtig kulsort Hingst, hvis Man var flettet med Sølvtraade og hvis side Hale feiede nyfriseret omkring dens blanke Lænder.

Ja, det var virkelig et deiligt Dyr, og dens Skaberak var beslaaet med saameget Sølv og Guld og saa mange ædle Stene, at man med Rette kunde kalde det fyrsteligt.

Hans Følge bestod af en sortklædt Skole-

rytterske, en Jockey i rød Tricot, to grønne Jægere og en Ridder i Panser og Plade. Efter Fyrstens beredne Æresvagt kom en Bjørn, en Gjedebuk og en Puddelhund, hver ledet af sin Herre.

Optoget afsluttedes af Snedkeren, som tydeligvis følte sig ansat ved Anstalten og bar tilskue en meget hovmodig Mine.

Denne brogede Skare drog nedover vor hjemlige graa Landevei; — Hornene skrattede, saa det smaldt vanvittigt mellem Knatterne, og Klownen dunkede paa sin Dustromme, saa det ljomede langt indover Heiene.

Og udenfor hver Stue og hver Hytte stansede Fyrsten og Ridderne og Damerne og Jægerne. Og Klownen udraabte en Proklamation paa noget svensk Kaudervælsk og Trompeterne blæste og Fyrsten rullede med Øinene og hilste militært til Fattigungerne, som stod langs Veikanten i bunkevis med vidtaabne Øine og alle Fingrene dybt nede i Svælget.

— Jeg gik til Premieren Klokken otte.

Udenfor stod Kathinko i sin stiveste Kirkepuds, og ved hans Side stod hele hans Sekt — ligesaa finpudsede som min Vært. Det undrede mig endel at se dem alle forsamlede her og med saa høitidelige Miner. Mon de

troede, at Forestillingen skulde arte sig som noget i Retning af et Opbyggelsesmøde? —

Jeg løste Billet, som kostede hele femti Øre. Rigtignok gav den Anledning til at „invitere en Dame gratis", men da mine Damebekjendtskaber i Bygden indskrænkede sig til Taletta i Svingen, gik jeg alene, og satte mig paa anden Bænk, bagenom Kathinko og hans Sekt, som tronede paa første.

Ah — det var den rigtige Cirkuslugt af Hester og Sagmugg! Det var den rigtige Smeld i Trompeterne, og en smægtende Violin, som med megen Behændighed forstod at gjøre sig gjældende og dække over enkelte Huller i Orchestrets Sammensætning.

Og se! Hele Manegen var finraget og Sagmuggen var kunstfærdigen strøet udover, saa den saa ud som en lys Stjerne mod den mørke Muld.

— Saa ringede en Klokke udenfor, Orchesteret satte i med Chopins Sørgemarsch, Violinen blev ganske hysterisk af Sentimentalitet — og ind red Fyrsten selv paa sin sorte Hingst. Han var storartet at skue i Kjole og hvidt, Silkehat og Miniaturordener i Knaphullet.

Fyrsten red den høiere Skole, stod det paa

Programmet. Men den høiere Skole tiltalte ikke Kathinko og hans Venner.

„Er dette herre noget at betale for at se," sagde de gjentagende Gange til hinanden.

Da Numeret var tilende, kom Klownen, som havde slaaet paa Stortromme. Nu kom han ridende paa en bitteliden Pinde og han havde mægtige Træsko paa Fødderne.

Disse Træsko morede Folk meget, især da de tilslut blev halet ud af Manegen og Klownen styrtede hylende efter dem — da maatte selv Kathinko le, saa nødig han vilde.

Saa kom der en Dame, som skulde gjøre Kunster med nogle tomme Champagneflasker. Hun var i rød Trikot, men en gammel, mager Stakkar, hvis Yndigheder ikke skulde kunne lede nogen Ungersvend udi Fristelse.

„Aaneisaa *dersom!*" sagde Kathinko, — det var den eneste Form for Banding, han turde tillade sig.

„Ho har saasandten ikke de Dusten paa sig," sagde Kredsens Ældste, en graaskjægget Skomager fra Nabolaget.

„Og dettenherre faar de Lov til — Tænk splitternagen —!"

„Ja, skulde ho kje i Straf —!"

Den gamle magre Dame gjorde sine Kunster med Champagneflaskerne og anede intet.

Da hun havde vist os, hvad hun kunde, gik hun lidt paa Hænderne og gjorde Saltomortaler efter Evne.

„Ja pøh, gaa rundt paa Haue — det kan æ ogsaa," sagde Kathinko.

— Men da hun vel var ude, var hele Kredsen optændt af dydig Forargelse.

„At ikke slig en Kvinde skammer sig," sagde Skomageren. „Tænk vise sig slig for Folk. Tænk at tjene sit Brød med sligt noget."

„Tro vi ikke skulde gaa med det sa-me," foreslog en anden. „Nu kan vi da med Sandhed raa' Ungdommen fra at gaa slig en Plads."

Men nei, det vilde nu ikke Kathinko, den gamle Synder. En maatte se, om her ikke var endda mere Søndighed, sagde han. Dette herre var bare som Begyndelsen. Det kunde bli endda herlig møe værre —.

Og de blev siddende — med foldede Hænder, forargede og beredt til ny Vrede. — Jeg havde jo forlængst anet, at det var Kathinko, som havde lavet Forargelsen som Hevn for, at ikke han havde faaet sin Have og sin Eng udleiet.

Og der blev sagtens god Anledning til ny Vrede. Der var tre Heste, som gik paa Bagbenene, der var en Bjørn, som stod og duvede melankolsk paa en Tønde, og der var en Gjedebuk, som løb rundt Barrieren med en Abekat paa Ryggen, — jøs! det var jo forskrækkeligt! Tænk plage de stakkars Dyrane! Tænk saa megen Juling de maatte ha faaet, forinden de lærte sig til disse Snodighederne.

Og da der tilslut kom fem Damer, som paa Plakaterne flot kaldtes corps de Ballet, og dansede i korte Skjørter, medens Musiken spillede Donauwellen, saa det skar en langt ind i Sjælen, da havde Kathinkos Skare faaet nok af denne Verdens Søndighed og Styghed. Da vilde de ikke se Bitten mere. Da reiste de sig og forlod demonstrativt Teltet.

Rigtignok var ogsaa da Programmets to og tyve Numre forbi og Klokken gik til elleve; men da reiste de sig som sagt ogsaa og forlod Lokalet med Miner, som ikke varslede godt for Fyrstens Fremtid.

— Senere har jeg hørt, at der i de følgende Dage blev drevet en skarp Agitation over hele Bygden. For en Gangs Skyld var de mange Sekter enige om en Ting, og det var at boycotte Circus Obolensky.

Snedkeren blev varslet. Han forstod godt, at det var Kathinko, som var ude, og han forsøgte straks at mistænkeliggjøre de forargede og insinuerede, hvor han kunde komme til, at det var den pure Misundelse.

„Det er Kathinko, som er åven, fordi han ikke fik leid ud. Høh — vi skulde set, hvis det var han, som havde havt Circusen paa *si'* Eng, — ja, *saa* skulde vi set!"

Men selv ikke Mistænkeliggjørelse, som ellers altid pleier at virke paa Sindene her i Bygden, selv den kunde ikke aflive Forargelsen.

Nei, den voxte fra Dag til Dag; — der blev endog et Protestmøde i Bedehuset! Og da kan man selv tænke! — Der var sagtens nok af dem, som havde tindrende Lyst til at gaa og se baade paa Hestene, der gik paa to, paa Bjørnen og Gjedebukken og Klownen med Træskoene, som løb af sig selv. For ikke at snakke om de fine Damane, som dansede spildrende nøgne. Jøs *tænk!*

Men de turde ikke. Hver Aften stod der Vagt foran Teltindgangen af Bygdens ældste og mest alvorlige Mænd; og hvem vovede da at spadsere freidig ind i Lastens Bule midt for Næsen af Bygdemoralen?

Jeg vidste ikke noget om dette før en Eftermiddag, Snedkeren kom ind til mig i Bryggerhuset og spurgte, om han maatte faa snakt med mig.

Jo, det var da det, om jeg ikke vilde være saa evindelig grei at gaa i Cirkus ikveld, — jeg skulde faa Fribilletter saamange jeg vilde, men jeg maatte saa præcis gaa, for jeg gjorde en god Gjerning. Og saa fortalte han om al sin Jammer. Der kom ingen i Cirkus mere — ikke paa Fribillet engang. — Saa jeg kunde selv skjønne. Ikveld var han blevet af med fire, — det var Taletta i Svingen og saa nogle fremmede Sjøgutter, som laa her med en Galeas. Men det var Kathinkos Skyld — og saa fik jo Kathinko en Omgang!

Naa, jeg lovede at gaa; — det er ikke hver Dag man har Anledning til at gjøre en god Gjerning. Og jeg vilde ogsaa kjøbe Billet og betale den lige for Næsen af baade Kathinko og hele Menigheden. Og jeg vilde sende Blomster til Skolerytterskeu, som man pleier at gjøre i Verdensbyerne, — jojo, Snedkeren kunde stole paa, jeg skulde sagtens vise Bygden, at der fandtes modige Folk her paa Pladsen.

Saa gik jeg ned i Kathinkos Have og stjal

hans smukkeste Blomster og bandt dem i saa prægtig en Buket, som Aarstiden og de lokale Forhold tillod. Jeg skrev nogle Ord paa et Kort og fæstede det til Buketten, og overantvordede denne til Snedkeren.

Han var lyksalig, og han skulde gjøre mig noget godt igjen — ja jøs! kunde han saasandt belønne mig — saa —.

Jeg gik bort til Snedkerens Mark tidlig paa Eftermiddagen for rigtig at vise min Tapperhed og kjøbe min Billet ostentativt, saa det kunde rygtes itide.

Men allerede paa Veien derborte forstod jeg, at der var hændt noget overordentligt. Jeg mødte nemlig to store Flyttevogne af dem Artister bruger, naar de flytter fra Sted til Sted. De kjørte med alt sit snurrige Habengut nedover mod Dampskibsbryggen. —

Jeg anede det værste og skyndte mig afsted til Snedkerens Eng. Ak, der saa det meget sørgeligt ud. — Teltet var taget ned; det laa i store Flager bortover Jorden, og holdt paa at rulles sammen. Og rundt omkring paa Pladsen laa Stænger og Træbukker, Tøndebaand og Jernstænger. Der var Hauger af laset Fløil og et lidet Bjerg af rødt fillet Klæde. En hel Verden af den pjaltede Pragt, som rummes i

et omkringreisende Cirkus, var væltet udover Snedkerens Eng og nu laa hele Elendigheden med Vrangen ud og hulter til Bulter og rundt om løb et Snes stakkars Mennesker hujende og bandende og kjæmpende om Fillerne. —

Hele Maskineriet maatte med et være gaaet istykker og i samme Nu var al Orden forbi og al Disciplin borte. Nu gjaldt det for hver enkelt at redde sine egne Ting fra det almindelige Skibbrud — og kanske i Farten faa snappet noget af sin Næstes.

Inde i Snedkerens Gaardsrum stod Fyrst Obolensky, lænet mod den gamle Pumpe. Fyrsten græd og han holdt hele sit lokkede Haar i Haanden. Og da han hverken havde sin vældige Hat eller sit store Haar paa, saa han ikke paa langt nær saa djævelsblændt ud som før — tiltrods for, at han baade havde Pistolerne i Bæltet og de to Ordener paa Brystet.

Nei, han græd, og jeg gik hen til ham for at condolere hans Høihed og trøste ham saa godt jeg kunde —: „Herregud! En Fyrst Obolensky græder dog ikke for et saadant kuriøst lidet Uheld. Deres Høihed kan jo nu passende trække sig tilbage til det sydlige Udland. — Husk, Verden ligger gylden derude!“

Men han vilde slet ikke høre paa mig.

„Ach, ich armer unglücklicher Mensch!“ klaged Fyrsten paa det mest uforfalskede Grünewald-tysk. „Hvad skal jeg gjøre! Dette er alt, hvad jeg eier!“ — han viste mig to forpjuskede Femkroner, som han derpaa puttede ned i en Lommebog, han havde indenfor sin ordensprydede Uniform. „Og her er ingenting at foretage sig. Ingen Geschäft. Og hjem tør jeg ikke komme; — jeg er rømt fra Krigstjeneste, min Herre, jeg er en stakkels Hestepasser, mit Navn er kun Schafkopf. — Kommer jeg hjem, blir jeg sat i Hullet. Og nu var jeg kommet saa godt ivei med dette Cirkus, og nu er det altsammen ruinert. Ach — bin ganz caput! Ganz caput, lieber Herr!“

Og Fyrsten støttede sit sorgfulde Hoved mod Pumpen, saa Ordensstjernerne hoppede omkring paa hans Bryst.

SENT I OKTOBER.

Naa kan en da saa retfærdigen formærke, at her er blit Houst," sagde Kathinko en Morgen — det havde stormet i fire Døgn. — Saa med én Gang var det blevet blikkende stille. Der blaffede ikke det mindste Pust gjennem Luften. Men langt nede bag Heiene dônte Sjøen uafladelig som mangfoldige Fossefald.

Og jeg skal sige, Stormen havde gjort rent Bord efter sig! Smaaskauen nedigjennem Heiskarene, som netop havde blommet saa vakkert i Guld og Blod, var ribbet for hele Stadsen; de stod og sprikte som glisne Limer med nogle Løvfiller klistret i Klatter mod Grenene.

Det var naturligvis bare Egen, som var gjenstridig og ikke vilde slippe. Den løftede endnu sine Kroner som før. Den vidste jo, at Frosten snart skulde komme og gjøre det

af med den ogsaa. Men alligevel stod den og ventede halsstarrig og hovmodig og i sin grønneste Stads.

Luften var ogsaa blevet anderledes — saa vaskold og ufyse, at jeg maatte hente Næver og Ved i Kottet og nøre op i Ovnen. Men Ovnen røg og stank og var utækkelig i et helt Døgn, saa jeg maatte gaa over til Snedkeren, der stod paa sit Værksted og lavede Ligkister.

Der var altid godt og varmt hos Snedkeren, og der var en hyggelig gammel Lugt af Maling og Lim og Høvlflis. Og hvergang jeg kom over, vilde Snedkeren mere end gjerne tage sig en Prat. Saa satte vi os paa Høvlbænken og røgte Snadde midt op i al Ildsfarligheden, saa det er en Skam at tænke paa.

Snedkeren var svært optaget af de svære Høstfluerne, som boede i Krogene rundt om i Værkstedet og var Snedkerens Frygt og Forargelse.

Ja, det var nogle beiskelige Fluer, sagde Snedkeren. Hvert Aar i Oktober Maaned saa kom de. Yes ja — Faderen maatte vide, haa dei kom fra. Men det var som sagt nogle beiskelige Fluer, for de hadde Tænder. — De sleid store Støkker af Kjødde paa Folk, og saa flydde de op under Loftet, hvor en ikke kunde

faa Tag paa dem, og der satte de sig til at sue paa Kjødde. Og de søngte, naar de sudde; det var saa sandt, at! De *søngte!*

Naar vor Prat var tilende, bankede vi forsigtig vore Snadder ud paa Ovnspallen, og saa gik Snedkeren atter tilbage til sin Ligkiste, medens jeg gik paa Opdagelsesreise indover Loftet. Det var et rummeligt Loft, og der var mangt og meget, som var strandet der, ligefra gamle sprukne Sjøstøvler til et Birketræs Klaver med nogle Oktaver, som der endnu var en liden sprød Klang i. Det kan rigtignok ikke nægtes, at ikke alle Toner var lige rene; men da jeg havde dreiet Skruerne lidt frem og tilbage, blev de betydelig bedre. Der var ogsaa mange af Tasterne, som var ganske slappe og døde; — men dem lod jeg staa som de stod, og undgik dem saa godt jeg kunde, naar jeg spillede.

Ja, for jeg spillede paa Klaveret, og skjønt jeg aldrig i mit Liv har kunnet spille Klaver, syntes jeg selv, at det klang rigtig stemningsfuldt derinde paa Mørkeloftet. Det var ikke andet end nogle Mollakkorder, som jeg slog an Gang paa Gang, og de skjælvede sin lille Sang, saa godt de kunde, og der var megen Lindring og Glæde i de smaa sørgelige Toner.

Snedkeren var ogsaa meget fornøiet med Musiken; han stansede op mere end en Gang og lagde Høvlen fra sig paa Ligkisten og kom hen i Døren og lyttede.

„Jøs, det er rent opbyggeligt," sagde han. „En blir plent et bedre Mennesk af at høre noget saa niddeligt."

Og da Snedkeren syntes han blev et bedre Mennesk af min Klunking, og jeg selv stadig følte mig vel tilsinde ved at høre de smaa sørgelige Akkorder, kom jeg næsten hver Dag over til Snedkeren og forlystede os begge. —

— En Aften, netop som Olea holdt paa med sin Vespersalme, aabnedes pludselig Døren og ind smat noget svart, som var et Slags Menneske. Jeg saa strax, hvem det var. Det var Theodor Fant, som boede i en brøstfældig Stue opunder Heien. Folk havde vist mig ham og sagt, at han var kleint begava og helst burde være paa Daarekisten, saa langt var han udenfor al Begribels.

Men jeg havde aldrig talt med ham, saa det undrede mig, at han kom til mig. Og dobbelt undrede det mig, at han kom saa sent og saa ganske uden al den Omstændelighed, som dog alle Mennesker her pleier at have, selv om deres Begribels er noksaa klein.

„Er det Dere?“ sagde Theodor Faust.

Han var en lang Fyr, skjægløs og evigt smilende. Han holdt begge Hænder tæt indtil Brystet, og hele Tiden stod han og smaatripped, som om han frøs.

„Er det Dere?“ spurgte han.

Jo, det var da det — om han ikke vilde sætte sig — og jeg saa mig om efter en Stol, thi mit Paulun var ikke overdaadigt udstyret med Møbler.

„Æ sætter mæ her,“ sagde Theodor og satte sig paa Kanten af Vedkassen.

Han gned Hænderne uafladelig mod hinanden, og nu og da skottede han hen paa mig, men det lod ikke til, han havde nogen Hast.

„Naa?“ spurgte jeg omsider. „Var det noget — —?“

„Æ kommer for at klage paa han derinde,“ sagde Theodor underfundigt og kastede paa Hovedet i Retning af Kathinkos Hus.

„Jasaa,“ svarede jeg, „har han gjort Dem noget?“

„Nei — nei bevare Dere! Det var kje farligt med *mæ*. Men ved Dere? Han gaar og plager de smaa — Dere ved, de smaa dernere ved Brua.“

Oprigtig talt vidste jeg slet ikke, hvem de

smaa dernere ved Brua var, men jeg holdt gode Miner og spurgte, hvad det var, han gjorde dem.

„Han løber og tar de i Teane, naar de danser paa det bedste om Kvelden —."

„Jasaa," svarede jeg. „Det var svært. Tar han de i Teane."

„Ja tænk! Og saa vil han ta Kaarvane fra de. Er det ikke stygt av en voxen Mand, som skal være Kristen ogsaa — gaa og ta Kaarvane fra de velsignade smaa."

Nei, nu gav jeg mig ganske over og spurgte ret og slet, hvad det var for nogle smaa, han mente, som dansed ved Brua om Kvelden og som Kathinko tog i Teane.

„Det er de to Englane, Dere ved — de to smaa lyseblaa Englane, som danser nede ved Brua om Kvelden. Jøs, Dere har sagtens set de to! Den ene er ikke større end som en Hvaps, den andre er saavidt som ei Homle. Og saa danser de saa pent i Solsættinga under Brua — jøs Dere har sagtens set *det*, Dere som gaar og moverer dernede hver Kveld."

„Aa, de to Englane," sagde jeg. „Ja, det var sandt, jeg har seet dem. Men hvad var det for nogle Kurver, De sa han vilde ta fra dem?"

„Jøs — det er Blomsterkaarvane disses! Ved Dere ikke det? Naar de danser, saa har de hver si ei Blomsterkaarv. Jøs, det er saa galant. De svinger med dissan Kaarvane, og det *er* slig en Stas! Men saa gaar han derinde og kniber de uskyldige Baannane i Teane og vil ta Blomsterkaarvane fra di. Det er derfor, jeg gjerne vilde be, om Dere vilde tale lidt med ham. Er Dere ikje Jinneral?"

Det kom saa pludseligt, at jeg ikke fik summet mig, men begyndte at le.

„Jinneral? Neisaamæn er jeg ikke Jinneral, nei."

„Jo, Dere er Jinneral, men Dere vil bare ikke si det. Taletta har endda fortêlt mig det, og saa kan en sjaa det paa Nasa. Og en Jinneral maa da kunne snakke med ham derinde og si fra, saa han ikke gaar her og gjør vondt de stakkars Baannane."

Dette holder han paa at mase med, saa jeg tilsidst lover ham alt, hvad han forlanger, ja, jeg tilstaar endog, at jeg er Jinneral, bare for at være ham tillags. — Og jeg finder frem fra min Skuffe en Rest af hin Sommerens Chokolade, som nu er blevet baade rynket og tør, men som Theodor synes at sætte stor Pris paa.

„Nei — men *aannaa*!“ siger han flere Gange og tripper med Fødderne, skjønt han endnu sidder paa Vedkassen. Han smager og smatter og ler af Velbehag.

„Nei — men *aannaa*!“

Jeg havde haabet, at Theodor skulde tage Afsked, naar han havde faaet Chokolade, — men nei om han gjorde! Han satte sig tværtimod fastere tilsæde og gassed sig rigtig. Jeg reiste mig og lod som jeg havde noget vigtigt at foretage mig for at give ham et fint Vink om, at Visitten kunde være forbi; men heller ikke dette nyttede.

„Hør her, Dere,“ sagde han, men jeg lod, som jeg ikke hørte.

„Kom hen skal Dere faa se noget,“ og nu halte han en rund Æske forsigtig ud ifra Brystet. Med stor Omstændelighed satte han Æsken oppaa mine Manuskripter paa Bordet.

„Hys, Dere maa være stille. Han er sjug, jeg tror han har forkjylt sig, Stakkaren. Og saa maa han ha det varmt. Og derfor saa er det, jeg gaar med han indepaa Brøstet hele Dagen. Kom hen, skal Dere faa se — hys —“

Han gløtted forsigtig paa Laaget og kiggede ind.

„Jeg tror han sover — Krægen. Kom hen, skal Dere se han. Er han ikke pen?“

Naturligvis var jeg blevet nysgjerrig og vilde mere end gjerne se, hvad det var for en Kræg, som laa forkjylt inde i Æsken, men da jeg saa derind mellem det halvtaabnede Laag, saa jeg ikke andet end en stor ækkel Spyflue, som laa halvdød i en Bomuldsdot.

„Han har budd hos mig i sex Vêger,“ sagde Theodor. „Han hedder Lambertus — for han kom ind til mig den søttende September, og da staar der endda Lambertus i Almanakken, og saa kaldte jeg han det. Er ikke det et fint Navn? Men hys, naa vaagner han. Tro han ikke fryser, Krægen! Jo, naa er det bedst Du kommer ind i Varmen igjen.“

Og han puttede Æsken forsigtig ind paa Brystet og knappede Vesteknapperne omhyggelig igjen efter den.

„Er han snil Lambertus?“ spurte jeg, „siden De steller saa godt for han.“

„Snil ja?“ sa han og saa krænket paa mig. „Tænk snil og! Han er som et lidet Lam. Hvergang jeg drikker Kaffe, kommer han og faar Brød og en Draabe Kaffe og lidegran Sukker efterpaa. Og saa sidder han paa Fingeren min og pudser sig saa pent og klo-

rer sig i Haue, som han kunde være et Mennesk. Tænk snil og! Lambertus!"

„Jamen Snedkeren har nogle Fluer paa Værkstedet, som er saa sinte, at de bider. De har Tænder, siger Snedkeren."

„Høre paa slig en som Snedkeren," sagde Theodor, og nu var han ikke saa langt fra at være lidt fornærmet. „Og bider de Snedkeren, saa er det vêl te han. Nei Lambertus han er den snilleste av alle de, jeg har."

„Har De flere end Lambertus," spurte jeg forskrækket.

„Ja, ikke her. — Det er bare fordi Lambertus er forkjylt, at jeg gaar med ham paa Brøstet. Nei men jeg har en Guldhøne, hinner fandt jeg paa en Dag, da det stod Agapetus i Almanakken. Men saa syntes jeg ikke, jeg kunde gi ei Guldhøne et Guttenavn, og saa kaldte jeg hinner Bertha. Og saa har jeg to tre Skorpetrold og en fin Edderkop med gult Krøs paa Bagdelen, og saa har jeg mangfoldige andre. Haahaaj — Dere skulde bare se, saa fine de er. Og saa har jeg Basen for de allesammen, for det er en skrækkelig svær Tordyvel. Det er Basen, det."

„Hvad hedder Tordyvelen da?" — spurgte jeg.

„Ja, han fandt jeg paa en Søndag, og da

staar der ikke noget Navn i Almanakken. Men saa kaldte jeg han Samson, — synes Dere ikke, det var noksaa greit?"

Jo, jeg roste Navnet overmaade og berømmede Theodors Kløgt og lovede ham at tale strengt med ham derinde og forbyde ham at ta Englane i Teane.

„Ja, for Dere kan da skjønne, han er ræd for en Jinneral som Dere," sagde Theodor, da jeg lyste ham ud i den aldeles mørke stjerneløse Oktobernat.

— Ikke mange Dage efter hændte der en ny Begivenhed, der i min store Ensomhed virkede ligesaa mærkværdigt som Theodors Besøg.

Jeg havde netop lagt mig om Aftenen, da jeg hørte det sagte Trakk af nogen, som sprang rundt Huset. Jeg blev med et lysvaagen. Jeg reiste mig halvt op i Sengen og lytted.

Og i den svarte Nattestilhed hørte jeg tydelig Trinene, som tassede hurtigt henover den bløde Græsbund udenfor. Hør, nu stanste det op udenfor Vinduet. Det pustede dybt tæt ind til Ruden. — Der lød en svag Dump mod Glasset som af et Hoved, der læner sig forsigtig mod det. —

Saa hørte jeg Trinene tasse hurtigt bort til én Kant, og lidt senere komme igjen fra en anden. Og atter hørte jeg det dybe Aandedrag tæt mod Ruden.

Hvem kunde det være, som kom slig til mig Nattens Tider? Hvad kunde det være, som stod paa. — Du gode Gud, hvem kunde det være?

Jeg stod op af min Seng, sprang hen til Vinduet, rev det op og stirrede ud.

En klam Kulde slog mig imøde derudefra og isnede mig tværsigjennem Kroppen, men der var ingenting at se.

„Er der Folk?“ spurgte jeg ud i Mørket, men ingen svarede. Jeg lænede mig ud af Vinduet, lyttede og stirrede. „Er der Folk, saa sig fra,“ og jeg hørte, jeg var ræd i Stemmen.

Jeg famlede omkring efter Fyrstikker, og naturligvis stod de ikke der, hvor de pleiede at staa, saa jeg ravede rundt om i Bælmørket en god Stund. Da jeg endelig fandt dem, skalv jeg saa sandelig paa Hænderne, saa Stikkerne hoppede i Æsken. Jeg fik endelig tændt Lyset og vendte mig mod Vinduet igjen; men da holdt jeg rigtignok paa at falde overende saa lang jeg var, for midt paa Vindueskarmen laa der en rød dampende Dyrekjæft.

I Farten [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] midt ind i Gabet, men jeg [illegible] mig [illegible]: for nu saa jeg [illegible], at det var [illegible] av en svær Bikkje.

Det var det Bæstet, som havde skræmt mig, og nu skulde den [illegible] afgaarde: men før jeg fik jaget den bort, havde hele Bikkjen hoppet over den lave Karm ind paa mit Gulv, hvor den lagde sig plat ned paa alle fire.

Den smaapeb og logrede med sin buskede Hale, — den udtrykte saa megen Skræk og Bønfaldelse, at mit Sinne saa smaat gik over, og jeg bare blev forundret og tænkte med mig selv: Hvad ialverden er Du for en?

Det var forresten rigtig en Fant af en Bikkje; den var saa utrolig styg, at jeg aldrig har seet noget sligt. Rigtig en fæl Kjøter, men med lidt Puddelkrøl i Ulden; — Hovedet lignede mest et Kalvehoved, saa langt og enfoldigt var det. Men saa stak Ørene op paa hver sin Side — stutte og spidse, saa det var løierligt at se.

Vaad var den, saa det drev av den og sankede sig i en svart Dabbe paa Kathinkos Filletæppe, og den skalv som et Aspeløv og hakkede Tænder, saa jeg der aldrig har kunnet fordrage Bikkjer, faldt rent i Staver over dette

gyselige Skabilkenhoved, som stirrede paa mig saa elendigt hjælpeløst i al sin latterlige Grimhed.

„Jaja Far," sagde jeg og lukkede Vinduet. „Det er rigtignok ingen Maner at komme slig til Folk. — Men Du kan jo altid faa Lov til at ligge her ved Ovnen inat, se her — nu trækker jeg Vedkassen frem og saa blir Du liggende der uden at kny. Forstaar Du. Rører Du Dig, skal Du ud samme Vei, som Du kom."

Lydig smat den ind bag Vedkassen og krøb brummende sammen i en eneste svart Tull. Den jamrede lidt og slikkede sig og saa paa mig med sine smaa stygge Øine, som ustanselig randt over av Taarer.

Jeg lukkede Vinduet og krøb iseng. Endnu holdt jeg en liden Formaningstale, før jeg slukkede Lyset, men den hørte ikke noget mere. Den sov allerede.

— Næste Dag tænkte jeg, at den vilde gaa sin Vei af sig selv. Men det vilde den slet ikke. Den fulgte mig trutt i Hælene, og naar jeg vendte mig for at jage den bort, blev den bare staaende og se paa mig og logre. Det nytted ikke, at jeg skjældte den ud og forhaanede den for dens latterlige Udseende. Den

lod, som om den ikke skjønte nogenting — den gjorde sig taabelig tilgavns og vilde indbilde mig, at den troede, jeg bare spøgte. Naar jeg gik ind og satte mig til mit Arbeide, blev den taalmodig liggende foran Døren og mælede ikke et Kvæk, saa jeg tilsidst maatte tro, den var gaaet sin Vei for længe siden. Men aldrig før aabnede jeg Døren, saa laa den der og saa paa mig med sine sorte rindende Øine. Og den lagde Hovedet paa Skakke, naar den saa paa mig, som om den elskede mig høit, og den logrede med sin fillede Halebusk, som om den vilde indbilde mig, at jeg gjorde den en stor Glæde, bare jeg viste mig.

Da etpar Dage var gaaet, havde jeg vænnet mig til det fæle Dyr. Det fulgte mig paa mine Ture, men den generede mig ikke. Den gik etpar Skridt bagefter mig for ikke at forstyrre, men snakkede jeg til den en Gang imellem bjæffede den fornøiet og gjorde mange Krumspring.

Det maatte vel have smigret mig at være Gjenstand for saa megen uforbeholden Hengivenhed, for lidt efter lidt blev det en afgjort Sag, at den skulde have Plads i en gammel Klædeskurv, som stod udenfor min Dør. Til Gjengjæld sørgede jeg for, at den fik Mad fra

Kjøkkenet. Kathinko ligte det vistnok ikke. Han kaldte den en forbaskade Rendebikkje, men jeg satte mig for en Gangs Skyld ganske ud over Kathinkos Smag; — naar jeg havde adopteret det fæle Dyret, saa blev det dog min egen Sag og ikke hans.

Og dermed blev det. Jeg boede i det blaa Bryggerhus, Bikkjen i sin Klædeskurv, og vi trivedes vel sammen.

Gud ved hvor den kom fra og hvor den hørte til, hvis den i det hele taget hørte til noget Steds. Den syntes ikke at længte nogetsteds hen ialfald. Og tiltrods for at den var den værste Kjøter, man kunde se for sine Øine, og tiltrods for at den havde de gyseligste Manerer, saa var den ialfald et Væsen, man kunde snakke med. Ja tiltrods for dens rindende Øine og fæle Opsyn kunde man snakke med den langt mere fornuftigt og oprigtigt end med noget Menneske.

Jeg sad saamæn mangen Gang til langt ud paa Aftenen og underholdt mig med den. Og den sad og hørte paa mig med dyb og fin Forstaaelse. Den blandede sig sjelden i Samtalen med Bemærkninger og Kritik. Nu og da sukkede den tungt; men det beviste bare, at den var med og var enig.

Eller den lagde sit uldne Kalvehoved paa Skakke og lyttede saa alvorligt og løftede paa sine spidse Ører, og naar det, jeg fortalte, var altfor sørgeligt, fyldtes dens Øine med Taarer og ofte hulkede den høit paa mine Vegne.

NOVEMBER.

Der er kommet noget paatværke. Jeg kan ikke arbeide om Dagen og ikke sove om Natten. Jeg er i saa forbitret et Ulag, at jeg synes alt kan være det samme.

Samtidig er der sat ind med en Haustanstorm af de meget sjeldne. En af dem, som ryger over Land og Hav Døgn efter Døgn i et eneste svart Brøl. Det er netop triveligt Veir for en mandevond Kar.

Jeg klæder mig i Uveirshyre og slænger Skræppen over Ryggen og saa bærer det afgaarde paa Maafaa. Jeg gaar og gaar mod Stormen og Pøsregnet, indtil jeg ikke aarker mere, og saa kjører jeg videre eller reiser med Dampskib, om det træffer sig saa. Jeg tager Maden, som den falder, og sover hvor jeg kommer om Kvelden.

Bikkjen er med mig. Den traver i Hælene paa mig ynkelig vaad og forpjusket. Vi er et

besynderligt Par; jeg er da saavist Ridderen af den bedrøveligste Skikkelse og min Følgesvend kalder jeg med Rette Sancho Panza.

Vi tumler omkring slig i nogle Dage. Tilslut skyller Stormen os ind i en Vig, hvor der er stablet sammen en Bunke Huse, som kalder sig en By. Jeg kjender intet Menneske paa Stedet; men jeg ved jo, at der i enhver slig Ansamling Huse og Mennesker findes etpar brunbarkede uglade Karle, som endnu aarker at svinge en tung Pokal uden at adspørge Klokkeslettet.

Jeg træffer de Karle, og vi svinger Pokalerne. Forøvrig lader vi hverandre ifred. Vi kjender ikke hverandre, og vi ønsker heller ikke at gjøre hverandres Bekjendtskab. Vi er uglade tilhobe; — det er det, som fører os sammen slig en tilfældig Kveld, naar vi tilfældig sidder tilhobe i stormsvart November-Ensomhed. —

Og naar der er gaaet nogle slige Døgn, saa bruser altsammen i ét — Havet og Stormen og Græmmelsen og hele Livet — til en eneste tung Hvirvel.

Det maa til. For naar det er over, da er alt ondt langt borte.

— En Kveld bærer det hjemover igjen. — Stormen er stilnet. Der er en mild Luft

over Jorden, men ikke et Vindpust. — Jeg kjører gjennem en Egeskau saa tungsindig, saa tungsindig som mit eget Hjerte. Svart staar Skauen og krummer sine urokkelige Grene mod en Himmel af lysflammet Perlemor.

Da jeg kommer hjem, faar jeg Næver af Kathinko og nører op i min Ovn. Og der er ingen Breve kommet og intet Bud, som kan gjøre ondt.

Nei, alt er langt borte og snart sidder jeg som jeg pleier og snakker klogt med Sancho, og da han bliver træt og tuller sig sammen i Søvn, snakker jeg med Ovnen. Og Ovnen svarer alt det, jeg helst vil, den skal svare. Men da ogsaa den slukner og bliver stille, sætter jeg mig hen til Vinduet og ser ud i Kvelden.

Se! Ja — se! Der staar en blank Stjerne paa Perlemorshimmelen og blikker ned til mig saa besynderligt, — aa, saa besynderligt, at mit Hjerte bliver fyldt af Savn og Lykke.

*

En Dag er endelig mit Arbeide færdigt.

Jeg blader igjennem Manuskriptet for sidste Gang, men da jeg folder det isammen og lægger det i Konvolutten, bliver jeg rent sentimental, som om Konvolutten var en liden Lig-

kiste, hvori jeg lagde det arme Barn. Farvel, tænker jeg, da jeg forsegler. Naar Du opstaar igjen fra denne Ligkiste, da gjælder det, om Du bestaar Dommen og om Du hører til blandt de retfærdige eller de uretfærdige.

Saa gaar en Uge i utaalelig Venten; men endelig kommer Svaret, og det er saa godt som det kan være: Om et Par Maaneder skal det gaa over Scenen med fuld Glans!

— Saa nu har jeg ikke mere at gjøre i det blaa Bryggerhus.

— Sancho og jeg har gaaet vor sidste Spadsertur sammen. Jeg har talt længe og alvorlig med den om dens Fremtid, og forklaret den, at vi nu maa skilles. Jeg har forklaret den, at jeg umuligt kunde ville den saa ondt som at tage den med ind til Christiania. For der er jo ikke noget med den Ting at gjøre; Sancho er virkelig saa ganske paafaldende i sit Udseende, at den bare saavidt kan gaa an paa Landsbygden. Selv her vakte den til at begynde med en Opsigt, som var meget krænkende for den. Senere har Folk forsonet sig med dens Udseende, da jeg saa sterkt har berømmet dens mere aandelige Fortrin.

Men kom den til Christiania, vilde den simpelthen vække Opløb. Jeg kunde umulig vise

mig sammen med den paa Gaden, slig vilde den blive plaget og udleet af alle Snobberne fra Kennelklubbens Adelskalender.

Dette har jeg forklaret Sancho, og da det er en altfor forstandig Hund til at være indbildsk, har den indseet Rigtigheden af mine Argumenter og slaaet sig tiltaals.

Men jeg vil jo sørge for, at den kommer til at faa det godt. Allerede for flere Dage siden gik jeg til Kathinko og spurgte, om han vilde have Sancho for gode Ord og Betaling.

Aaneilangtifra, sagde Kathinko. Sligt et forfælande Krêttur. En kunde jo løbe lange Veier bare en saa han. Nei, jeg burde søkke han ner i jubaste Sjøen, sagde Kathinko.

Jeg gik naturligvis strax til Snedkeren og bagtalte Kathinko. Sligt noget kom og vilde gi sig ud for at være glad i Dyrene! Jøs, ja, kom ikke der! Husk bare hvor øm han var for Dyrene paa Cirkus! Men naar det gjaldt en stakkars Bikkje, saa var det bare at søkke han ner i jubaste Sjøen. Og sligt noget kom her og vilde gi sig ud for at være glad i Dyrene.

Jeg havde været heldig. Jeg havde rammet Snedkeren paa hans ømmeste Punkt. Thi han var endnu meget øm, naar nogen talte om Cirkus Obolensky.

Saa nu kom dette umaadelig beleiligt. — Snedkeren han bandte lange Remser paa amerikansk — yes ja! Jeg kunde stole paa, at Sancho skulde faa det godt hos ham! Han skulde nok vise, hvem det var som var goest mod Dyrane — Kathinko heller han. — Til Overflod begyndte han at rose Sancho saa sterkt, at jeg ingenlunde kunde følge ham. Han berømmede nemlig dens Ydre i de heftigste Ord, han havde aldrig seet Mage til pen Bisk. Og saa slige Øier som paa et Mennesk.

Sancho selv, som var tilstede under Samtalen, følte sig øiensynlig generet og lagde sig med et langt Jæsp ved Sofaen saa lang den var, og jeg ledede Konversationen forsigtig hen paa andre Emner, hvor vi kunde stemme mere overens. Før jeg gik, bad jeg Snedkeren om at give Sancho et solid Kjødben og lade den æde det i Kjøkkenet, naar jeg kjørte afsted — saa slap vi oprivende Afskedsscener.

Dermed var mit Hverv endt. Jeg gik til Kathinko og fik min Kuffert stablet paa Vognen. Jeg saa mig endnu engang om i det blaa Bryggerhus, hvor jeg havde stridt saa lang en Strid. Ja, nu var den over, og jeg stod ved det Maal, som jeg havde arbeidet mod i saa mange Aar.

Bitterdød — hvor jeg følte mig! Tror De ikke der var en vis Nedladenhed i den Maade, hvorpaa jeg rakte Kathinko Haanden, og da jeg steg tilvogns, trak jeg perlegraa Hansker paa af bare Vigtighed; — jeg havde ikke havt den Stads paa i over et halvt Aar.

Jøs, ja, jeg var svært til Kar ikveld. Jeg syntes, jeg havde Raad til at være medlidende med halve Bygden. Herregud, der stod den arme Taletta i Svingen og ventede paa sin troløse Skrædder, der kom Presten paa sin ensomme Aftentur — jeg svingede Hatten hovmodigt mod dem begge.

For var jeg kanske ikke lidt af en Triumfator, som var paa Vei til mine Laurbær? Ikveld saa jeg ikke paa de svarte Myrer eller Svabergene, som laa øde i Skumringen — jeg saa ingenting af alt det, som jeg altid ellers pleiede at hilse paa, naar jeg skulde forlade det.

Ho nei! Nu var jeg paa Vei mod Livet som i Ungdommens tidligste Vaar!

Gamle Digter, sagde jeg. Endnu engang skal Du skue Blomsterbjergene i Verona, endnu engang skal Du se Cypressernes svarte Kaskader langs Veiene ved Firenze. Hvad siger Du til det, gamle Digter? Snart begynder Dit Haar at graane. — Hvad siger Du om at lade

Sydens Sol skinne over de sidste Aar af Din Ungdom?

Endnu engang —!

*

Inde i Byen sad to prøvede Venner og ventede mig ved et festligt Bord. De havde pyntet med Blomster, de havde fundet frem en fornem Rødvin og sat Champagne paa Is, — ja, de var endog i Kjole, og naar vi Nordmænd trækker i Kjole, er det som bekjendt Alvor. Der spraged Bjerkeved i Ovnen og der dufted af Kongerøgelse, og der brændte Lys allevegne.

Ak, hvor Torsken smagte — og den ædle Rødvin — efter Kathinkos evindelige Hermetik. Og hvor Champagnen perlede festligt, og hvor de røde Æbler skinned og hvor Vindruklaserne var overdaadige i Sølvvasen! Det var noget andet end Thevandet om Kvelden i Bryggerhuset!

Men først efterat Cigarerne var tændte og Kaffen var drukket, først da skulde Aftenens store Begivenhed finde Sted. Da skulde alle Lys slukkes, og de to skulde sidde i Halvmørket i hver sin Lænestol, og jeg skulde sidde for mig selv med en liden Læselampe paa mit Bord og læse mit Værk for dem. Thi vort

Venskab havde været urokkeligt i onde og gode Dage, derfor skulde de to høre Resultatet af mit lange Arbeide længe før nogen anden.

Og i denne festlige Kveld syntes jeg Versene klang festligere end nogensinde før. Hvor mange Skuffelser laa der ikke bagenom disse Strofer, hvormange vaagne Nætter, hvormange tvivlraadige Dage.

Nu var alt forbi. Nu var Formen fast som Marmor, og samtidig bankede Livets Puls fyrigt i hver Strofe — —

Jeg stansede engang for at puste ud et Øieblik.

„Naa," spurgte jeg.

Der var ingen som svarede, men da jeg spurgte om igjen, kom der en besynderlig fjern Stemme: „Læs bare videre!"

De er saamæn med! tænkte jeg. Død og Plage, saa betagne de er!

Og jeg læste videre — hele Akten tilende — helt til det sidste mægtige Crescendo — min hemmelige Stolthed, det skjønneste jeg syntes, jeg nogensinde havde skrevet, og det høieste jeg følte, jeg nogensinde kunde naa.

Jeg lagde Manuskriptet paa Bordet og lænede mig tilbage i Stolen, beredt til at modtage hvilkensomhelst Ovation.

Men der var dødsstilt i Stuen. Ingen sagde noget.

— Haha, tænkte jeg. Det har gjort sligt Indtryk paa dem, at de simpelthen er blit maalløse. Slig skal det være! Det er Succes, saa det forslaar!

Der gik atter en Stund, og jeg ventede fremdeles paa Ovationen, men der var fremdeles ingen, som mælede et Ord.

Naada —? Der maatte da være Maade paa Betagethed ogsaa!

Jeg vendte mig om og saa paa dem.

De sad i sine Lænestole — ubevægelige som de var døde. Det saa ganske uhyggeligt ud i Halvmørket.

Jeg reiste mig og gik fra den ene til den anden.

De sov begge to.

Cigarerne var sluknede, og de var gangne tilhvile i Hynderne.

Og Du, min bedste Ven, Du min graahærdede Fælle i mangen Dyst, o, Du snorkede, Dit Bæst! Du snorkede sundt og uanfægtet, saa det skar mig i Hjertet.

FINALE.

Det er den sextende April idag.

Jeg er atter hos Kathinko; — men iaar skal Vorherre vide, at jeg ikke frygter noget mere. Om det saa er Digterværket, jeg var saa øm for ifjor paa denne Dag, saa er jeg skudfri ogsaa der. Nu er det ude af Verden. Det blev slaaet eftertrykkeligt til Jorden. Ingen husker det mere; og det er det bedste.

For Nederlaget var visselig fortjent, efter hvad forstandige Folk sagde.

Saa nu faar jeg pakke sammen. Det er ikke mere at snakke om den Ting. Schwam d'rüber!

Det blev spillet nogle faa Gange og gled saa stille og diskret ud af Plakaten.

Saa var det bare at faa sit Opgjør og komme ubemærket bort.

Det var isandhed ikke noget overdaadigt Opgjør, — da jeg stod og tællede den tynde

Bunke Pengesedler, kom jeg uvilkaarlig til at tænke paa Fyrst Obolensky, da han stod med sine sidste to Femkronesedler i Haanden og græd opimod Snedkerens Pumpe.

Jeg maatte le høit af os to. Og da jeg gik nedover Gaden, sagde jeg høitideligt til mig selv: „Deres Høihed! Det er dog ikke noget at tage sig nær af det kuriøse lille Uheld; Verden ligger gylden derude; — hvad siger Deres Høihed om at skue Blomsterbjergene i Verona, eller Cypressernes svarte Kaskader langs Veiene ved Firenze? Snart begynder Haaret at graane; — Deres Høihed! Lad nu Sydens Sol skinne over de sidste Aar af Deres Ungdom!“

Fyrst Obolensky reiste hverken til Verona eller til Firenze. Han reiste til Lollevin og ikke længer.

Hos Lollevin var der fredeligt og godt at være. Vi talte mangt et Sandhedens Ord sammen, og hver Aften kom Præsidenten over med sin Pibe og med en dunkel Flaske skjult i Brystlommen, og vi fik sidde i Fred sammen og blev ikke mere forstyrrede af den vrede Kvinde, som havde skræmt os saa svært, dengang vi var hos ham selv.

Vaaren var kommen usædvanlig tidlig der-

ude. Dagene var velsignede og om Kveldene laa der en blaalig Lysdis og sværved lavt henover Sjøen.

Forøvrig var alting som før. Vi satte os paa Trappen og røigte. Og vi saa paa Fyren og blev eftertænksomme lange Stunder.

Men ak — iforgaarsaftes hænder der pludselig noget sørgeligt. Vi havde siddet længe paa Trappen uden at mæle et Ord, da Lollevin pludselig siger til mig: „Det har vist ikke gaaet noget herligt forfygande for Dere, siden Dere var her sidst.“

Der jager en Skræk gjennem mig —; kunde virkelig Rygtet om mit Nederlag være naaet helt herud?

Jeg spørger mig forsigtig for —

Jo, han havde læst i Bladet, at det ikke var gaaet saa herligt forfygande for mig paa Slutten. „Dere skulde heller ta og faa en fast Kondition,“ siger Lollevin.

Hertil svarer jeg intet; men jeg gjemmer Ordene dybt i mit Hjerte; det er saavist det eneste rigtige det, Lollevin der siger.

Og saa sætter vi os igjen til at glo paa Fyren alle tre og bliver saare eftertænksomme.

„Ja, naa skal vi faa en ny Fyrvogter der-

ude," siger Præsidenten lidt efter. „Tro hvem det skal bli?"

Og nu diskuterer de to grundigt, hvem der monstro kan have de største Chancer. Lollevin holder nu helst paa Lods Andorsen her fra Havnen; han har været Skipper endda og er en kjækkande Kar i alle Maader.

Der begynder at gry et lidet Haab for mig! — monstro ikke dette kunde være den faste Kondition, som kunde passe? Naar en havde siddet derude i nogle Aar og ikke seet andet end Himlen og Havet Maaned efter Maaned, tænk hvor rent forfærdelig eftertænksom en da tilsidst maatte blive! Kanhænde en tilsidst maatte kunne skimte en Mening med Livets Besynderlighed.

Jeg berører dette for Lollevin og Præsidenten og spørger, om de tror det kunde nytte at melde sig for en slig en som mig —

De *ser* paa hinanden, de to. De vexler Blikke, som siger: Nei, nu gaar hans Hovmod over alle Grænser!

Saa tager Lollevin i: „Jeg tror Dere er nauden! Tænke paa sligt! Der kommer til at melde sig gamle Folk, baade Skippere og Kafteiner gjerne, Folk, som har seilt baade tyve og tredive Aar. Aanei, Far, det gaar

nok ikke *slig* for sig heller! Der skal naa *Uddannels* til alting her i Verden. Og Dere maa ikke komme her og indbilde Dere, at kaafforen Byfant somhelst kan komme her og bli *Fyrvogter!*"

Neinei — jeg undskylder mig saa godt jeg kan. Jeg gjør mig rigtig ydmyg og spørger, om de for fuldt Alvor tror, jeg har ment noget saa urimeligt, som at jeg kunde indbilde mig, at jeg kunde bli Fyrvogter.

„Aanei," svarer Præsidenten, og han er rigtig vond endnu. — „Dere var nok pent fri for at komme *der*, selv om Dere var noksaa forhippandes paa det."

— Næste Morgen mærker jeg strax, der er noget iveien. De er ikke som før nogen af dem. Jeg mærker, at mit formastelige Hovmod har ødelagt vort Venskab.

Jeg siger, at jeg vil reise, og ingen af dem beder mig blive. Og ingen af dem følger mig denne Gang over Heien ud til Dampbaaden.

— Og idag er jeg da atter kommet til det blaa Bryggerhus igjen.

Det vil da sige: Det var slet ikke blaat længer, Bryggerhuset. Det er idetheletaget slet ikke til at kjende igjen. Klædninga er endelig gjort istand og malet graabrunt. Og

baade hos Olea og mig er Væggene overtrukket med et gustent gulviolet Tapet. — Endvidere er Olea død i Vinter; jeg savner hendes Kvad baade ved Morgen og ved Kveld.

Og nu vil Kathinko tage imod Sommergjæster i Bryggerhuset. Jeg foreholder ham det forkastelige i denne Trafik og paastaar, at han desuden ikke kan faa Folk til at leie her paa denne Kant — for naturskjønt er her da Gudskelov ikke, Kathinko! Og det er bare Naturskjønhed, Byfolkene render efter.

Men Kathinko maalbinder mig ganske. Som 'kje her var naturskjønt! Og som om jeg skjønte mig paa den Slagsen? Pøt — han havde aventert i Avisen i Byen og Bryggerhuset var saamæn leiet ud helt fra første Juni. —

— Saa nu bliver her ikke til at være længer for et ordentligt Menneske.

— Men før jeg drager min Vei, maa jeg hilse paa Sancho og hans gode Herre Snedkeren. — Sancho kjender mig strax igjen; den græder af Glæde og stryger sig opimod mine Hænder. Der findes ingen Bitterhed hos den, fordi jeg forlod den saa pludselig. Nei, men medens jeg sidder og snakker med Snedkeren, sidder den og ser paa mig med et besynderlig bekymret Udtryk. Hvad er der iveien med

Dig, spørger disse Øine. Hvad ialverden var det, Du reiste bort for — ? Der kan Du se — !

Den viger ikke fra min Side; den følger mig, selv da jeg gaar tilbage til dens Fiende Kathinko. Og Snedkeren bliver ikke skinsyg. Han er en ridderlig Sjæl, som respekterer dens Trofasthed.

I Gaardsrummet staar Kathinko med en halshugget Høne i Haanden. Blodet drypper endnu af Halsstumpen, og der gaar enkelte Krampetrækninger gjennem Kadaveret.

Det undrer mig, at Kathinko hugger Hovedet af en Unghøne, netop nu, da den skal begynde at værpe, og jeg spørger ham om Grunden hertil.

„Jo," svarer han. „Det var et udesvævandes Ting. Ho var 'kje til at holde hjemme. Ho flau! Ho flau forlade mig! rat paa Skauen, som ho skulde ha vaaren en Vildfaul. Og saa blev jeg lei af hinner. For haa Fanken skal ei Høne fly etter?"

Jeg grunder længe over Kathinkos Ord; thi de rummer visselig en evindelig Sandhed.

Ja — haa Fanken skal ei Høne fly etter? —

— — Det lider mod Kveld. Det er paatide at tage afsted. Jeg maa nok komme mig østover med Dampskibet inat; for sandt at

sige er der ikke stort igjen af Fyrstens Rubelnoter.

Jeg omfavner Sancho for sidste Gang, dens smaa trofaste Øine rinder mere end nogensinde, og da jeg kjører afsted, staar den ved Veikanten og hyler ret ud i Luften.

— — Det er Regnveir nu som den Novemberaften jeg kjørte her sidst. Men ikveld er det en lun Vaarregn — bare som et Slør gjennem Luften. Og det siver gjennem Græsvolden; — Jorden drikker begjærligt med tusen smaa Munde.

Det er rigtig Grøeveir. Bondemanden staar i sin Dør og klorer sig langt nede paa Halsen af Tilfredshed. — „Haaj," siger Skydsgutten, som kjører mig, „detten er som Flødemælk for Marka."

Inde paa Heien, hvor Hesten stanser for at drikke, hører jeg Trækfuglefløit dybt indefra Graaveirshimlen. Hør, de er stanset op etsteds høit oppe og triller i Kor. De jubler over, at de er hjemme igjen. Og pludselig er der noget inde i mit eget Hjerte, som jubler med. — — Og som jeg kjører videre indover mellem skranten Smaaskau og nøgne Svaberg, er det som Vaarjublen følger mig hele Tiden.

Hver Krog paa Veien kjender jeg. Og hver

Sti i Ødemarken. Vandene og Dabbene hist og her, hvor der gror Vandliljer langs Bredden, og hvor kanske Smaaørretten sprætter i Kveldsolen. Jeg ved om tætte Bringebærkrat i Stenrøiserne og smaa bortgjemte Solkroger, hvor Blaaveisen kommer tidligst om Vaaren.

Men aldrig har jeg følt det saa nært og saa kjært som netop nu, da det ligger saa fattigt og saa øde i Graaveirskvelden, og da jeg selv er saa rent paa Vievanke i Livet — aldrig har det været mig dyrebarere end nu.

Aldrig var der før slig en Duft af Myr og Muld, af Spire og Væde, af Vaar og Væxt, og aldrig var mit Hjerte saa forunderlig bevæget.

Fædreland! siger jeg halvhøit, og Ordet gjør mig ganske høitidelig.

— Etsteds lige ved Veien skimter jeg i Skumringen en grøn Slette med gamle krogede Trær omkring. Paa denne Slette skulde jeg altid bygge mig et Hus, dengang jeg var Gut. Og det skulde blive et gildt Hus — et Herremandshus med hvide Søiler.

Det Hus blev nok aldrig bygget. Og hvad skulde jeg ogsaa med det? Her, hvor jeg har alt til Odel og Eie?

Nei. Her hører jeg til overalt. Af denne Jord er jeg kommen, og til denne Jord vil jeg

Paa H. ASCHEHOUG & CO.s forlag er tidligere udkommet af

VILHELM KRAG:

BALDEVINS BRYLLUP. Idyl i tre akter. Kr. 2,00.

DE GODE GAMLE. To enaktere: De gamles juleaften. Solnedgang. Kr. 1,60, indb. kr. 2,80.

DEN GAMLE GARDE. Kr. 2,80, indb. kr. 4,00.

DEN GLADE LØITNANT. Lyrisk fortælling. Med vignetter af *Th. Holmboe.* Nedsat pris kr. 1,00, indb. kr. 1,60.

DEN SIDSTE DAG. Drama i tre akter. Kr. 1,75.

FRA DE LAVE STUER. Kr. 2,80, indb. kr. 4,00.

HOLMERNE DE GRAA. Kr. 3,25, indb. kr. 4,50.

ISAAC KAPERGAST. Kr. 4,00, indb. 5,25.

ISAAC SEEHUUSEN. Nedsat pris kr. 1,50, indb. kr. 2,00.

JOMFRU TROFAST. Folkeskuespil. Kr. 2,75.

JUL I SKRIVERGAARDEN. Novellecyklus. 2det oplag. Kr. 2,80, indb. kr. 4,00.

LILLE BODIL. 2det oplag Kr. 3,00, indb. kr. 4,25.

LIVET EN LEG. Skuespil i fire akter. Kr. 2,50.

MAJOR v. KNARREN OG HANS VENNER. 2det oplag. Kr. 3,80, indb. kr. 5,00. Folkeutgaven indb. kr. 1,00 (Aschehougs Kronebibliotek).

NYE DIOTE. Kr. 1,75.

RACHEL STRØMME. Kr. 2,75, indb. kr. 4,00.

SANGEN OM FLORENS. Drama paa vers i fem akter. Kr. 2,50.

SITUATIONENS HERRE. Lystspil. Kr. 2,00.

[illegible] MARIE. Kr. 3,00, indb. kr. 4,25.

[illegible]INGSMAND. [illegible] oplag. Kr. 3,00, indb. kr. 4,25.

[illegible] og illustrationer af *G. Stenersen.* [illegible] indb. kr. 2,00.